

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ຄູ່ມື

ນັກກວດກາມາດຕະຖານກະສິກໍາອິນຊີ

ກົມປູກຝັງ, ພະແນກມາດຕະຖານ
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ 2011

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ຄູ່ມື

ນັກກວດກາມາດຕະຖານກະສິກໍາອິນຊີ
Inspector's Manual for Organic Farming

ກົມບູກຝັງ, ພະແນກມາດຕະຖານ
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ 2011

ຄຳນຳ

ເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທິດນຳ ຂອງພັກ ຊຶ່ງ ກຳນົດໄວ້ໃນມະຕິ 8 ສະໄໝທີ VII ຂອງ ກົມການເມືອງ ສູນກາງພັກ ວ່າດ້ວຍກະສິກຳສະອາດ, ຂະແໜງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເວົ້າລວມ, ເວົ້າສະເພາະ ກໍຄືກົມປູກຝັງ ໄດ້ພະຍາຍາມຮວບຮວມ ເອົາຂໍ້ມູນທາງດ້ານນິຕິກຳ ແລະ ດ້ານວິທະຍາສາດ ຈາກພຶດຕິກຳຕົວຈິງ.

ຍ້ອນເຫັນໄດ້ທ່າແຮງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນພູມອາກາດ, ດິນ ແລະ ແຫຼ່ງນ້ຳ ສຳລັບການປູກຝັງ ແລະ ລ້ຽງສັດ ຂອງພວກເຮົາຍັງມີຫຼາຍ ແລະ ອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນຖືກກະທົບທາງລົບຈາກການນຳໃຊ້ເຄມີ ເໝືອນດັ່ງປະເທດອື່ນໆ.

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຜະລິດກະສິກຳໃຫ້ມີຄວາມສະອາດ ແລະ ປອດໄພ ພ້ອມທັງເປັນ ທີ່ຍອມຮັບຂອງຜູ້ບໍລິໂພກ.

ເພື່ອສ້າງຄວາມອຳນວຍສະດວກໃຫ້ແກ່ນັກວິຊາການດ້ານການກວດກາ ມາດຕະ ຖານກະສິກຳອິນຊີຢູ່ທີ່ພາກສະໜາມ ທາງກົມປູກຝັງ ຈຶ່ງໄດ້ຈັດພິມປຶ້ມຄູ່ມື ຜູ້ກວດກາ ມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ (Inspector's Manual For Organic Farming) ສະບັບ ນີ້ຂຶ້ນ.

ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຝຶກອົບຮົມນັກກວດກາ ແລະ ເປັນຄູ່ມືປະຈຳຕົວຂອງການ ລົງປະຕິບັດວຽກໃນຖານະນັກກວດກາຂອງໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ. ເນື້ອໃນສ່ວນຫຼາຍ ໄດ້ເວົ້າເຖິງຄຸນສົມບັດຂອງນັກກວດກາທີ່ດີ ແລະ ເຕັກນິກວິຊາການດ້ານການກວດກາ ມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ພ້ອມທັງກ່າວເຖິງກະສິກຳອິນຊີ ເຊິ່ງເປັນພຽງເນື້ອຫາໂດຍສັງ ເຂບເພື່ອເພີ່ມຄວາມເຂົ້າໃຈໃນສະພາບລວມຂອງກະສິກຳອິນຊີ.

ການເປັນນັກກວດກາທີ່ມີປະສິດທິພາບນັ້ນ ນອກຈາກການນຳໃຊ້ຄູ່ມືສະບັບນີ້
ແລ້ວຜູ້ກວດກາຍັງຈຳເປັນຕ້ອງສຶກສາ ແລະ ຕິດຕາມຂໍ້ມູນອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄປປະກອບ
ເພີ່ມຕື່ມ ເພື່ອຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈຢ່າງເລິກເຊິ່ງ, ກ້ວາງຂວາງ ແລະ ຫັນກັບສະພາບ
ຄວາມເປັນຈິງຢູ່ສະເໝີອີກດ້ວຍ.

ກົມປູກຝັງ

ສ. ມິນທາທິບ ຈົນເພັງໄຊ

ສາລະບານ

ຄຳນຳ

I. ສະພາບລວມ	1
II. ນິຍາມລະບົບກະສິກຳອິນຊີ	1
III. ຫຼັກການ ແລະ ແນວທາງການຜະລິດກະສິກຳອິນຊີ	2
IV. ການກວດກາ ແລະ ຍັ້ງຢືນມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ	2
1. ເປັນຫຍັງຈຶ່ງມີການຍັ້ງຢືນມາດຕະຖານ ?	3
2. ຫຼັກການກວດກາ ແລະ ການຍັ້ງຢືນມາດຕະຖານ	3
3. ການກວດກາ ແລະ ການຍັ້ງຢືນມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ	4
V. ນັກກວດກາມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ (Inspector)	5
1. ບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງນັກກວດກາ	5
2. ການຂຶ້ນທະບຽນເປັນນັກກວດກາ	8
3. ນັກກວດກາກັບຜົນປະໂຫຍດທັບຊ້ອນ (Conflict of Interest)	9
4. ນັກກວດກາກັບລະບຽບການຮັກສາຂໍ້ມູນຂອງຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ	10
5. ການຝຶກອົບຮົມນັກກວດກາ	10
6. ລັກສະນະຂອງນັກກວດກາທີ່ດີ ແລະ ນັກກວດກາທີ່ມີບັນຫາ	11
7. ຈັນຍາບັນຂອງນັກກວດກາ	11
VI. ການມອບໝາຍວຽກໃຫ້ແກ່ນັກກວດກາ	12
1. ການຄັດເລືອກນັກກວດກາ	12
2. ການມອບໝາຍວຽກງານໃຫ້ແກ່ນັກກວດກາ	13
3. ການແຈ້ງຜົນການກວດກາໃຫ້ຜູ້ຜະລິດ - ຜູ້ປະກອບການ	14
VII. ການກຽມຕົວກ່ອນການລົງກວດກາພື້ນທີ່	14
VIII. ຮູບແບບຂອງການກວດກາ	16
1. ການກວດກາຄັ້ງທຳອິດ (Initial inspection)	16
2. ການກວດກາປະຈຳປີ (Annual inspection)	16
3. ການກວດກາພິເສດ (Extraordinary inspection)	16

I. ສະພາບລວມ

ພັກ-ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໄດ້ເັນຄວາມສຳຄັນ ແລະ ເລັ່ງໃສ່ ການພັດທະນາ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເປັນບັນຫາບຸລິມະສິດ ໃນການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ຊຶ່ງ ເັນໄດ້ ຈາກ 8 ແຜນງານບຸລິມະສິດ ຂອງລັດຖະບານ, ຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ກວມເອົາເຖິງ 6 ແຜນງານບຸລິມະສິດເປັນຕົ້ນແມ່ນ ແຜນງານຜະລິດສະບຽງ, ແຜນງານ ຜະລິດສິນຄ້າ, ແຜນງານຍຸດຕິການ ຖາງປ່າເຮັດໄຮ່, ແຜນງານຂະຫຍາຍຊົນລະປະທານ ແຜນງານຄົ້ນຄວ້າວິໄຈ ແລະ ແຜນງານພັດທະນາບຸກຄະລາກອນ.

ໃນກອງປະຊຸມສະໄໝທີ່ VIII ຂອງພັກ ປະຊາຊົນປະ ຕິວັດລາວ ໃນປີ 2006 ໄດ້ກຳນົດແນວທາງນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບ ຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ເປັນ ກະສິກຳສະອາດໂດຍເນັ້ນໃສ່ ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ, ພົ້ນຄົງ, ສະອາດ, ປອດສານຜິດ ແລະ ຕົ້ນທຶນການຜະລິດຕ່ຳ. ເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍນະໂຍບາຍ ດັ່ງກ່າວ, ກົມປູກຝັງ ໂດຍພາຍໃຕ້ການຊີ້ນຳ ຂອງກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ແຍກກະສິກຳສະອາດອອກເປັນ 4 ລະບົບການຜະລິດກະສິກຳເຊັ່ນ: ກະສິກຳ ທຳມະຊາດແບບຍືນຍົງ, ກະສິກຳທີ່ດີ, ກະສິກຳປອດສານຜິດ ແລະ ກະສິກຳອິນຊີ. ທັງໝົດ 4 ລະບົບການຜະລິດນີ້ມາລວມກັນ ເອີ້ນວ່າ ກະສິກຳສະອາດ. ແຕ່ໃນຄູ່ມືສະບັບນີ້ ຈະເວົ້າສະເພາະ ການຜະລິດ ກະສິກຳອິນຊີເທົ່ານັ້ນ.

II. ນິຍາມລະບົບກະສິກຳອິນຊີ

ສະຫະພັນກະສິກຳອິນຊີນາໆຊາດ (IFOAM) ໄດ້ໃຫ້ຄວາມໝາຍຂອງ ລະບົບ ກະສິກຳອິນຊີໄວ້ວ່າ:

ລະບົບການຜະລິດກະສິກຳອິນຊີໝາຍເຖິງ ລະບົບການຜະລິດອາຫານ ທີ່ເນັ້ນໃສ່ຄວາມຍືນຍົງ ທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ, ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໂດຍແນ່ ໃສ່ການ ປັບປຸງບຳລຸງ ດິນ, ຮັກສາ ຄວາມ ສົມບູນທາງທຳມະຊາດຂອງພືດ, ສັດ ແລະ ນິເວດກະສິກຳ. ກະສິກຳ ອິນຊີ ມີເປົ້າໝາຍເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ຫຼີກລ້ຽງການນຳໃຊ້ ປັດໃຈການຜະລິດຈາກພາຍນອກ ໂດຍທັນມານຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຂອງທ້ອງຖິ່ນເພື່ອເພີ່ມ ຜົນຜະລິດ, ປ້ອງກັນ ແລະ ກຳຈັດສັດຕູພືດ. ລະບົບກະສິກຳອິນຊີ ເປັນລະບົບ ການຜະລິດທີ່ເນັ້ນໃສ່ດ້ານ

ຄຸນນະພາບ, ຄວາມປອດໄພ, ເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ລະບົບນິເວດພາຍໃນ ຟາມ.

III. ຫຼັກການ ແລະ ແນວທາງການຜະລິດກະສິກຳອິນຊີ

1. ການປັບປຸງຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ
ໂດຍການຫຼີກລ້ຽງການນຳໃຊ້ຜົນປະ ໂຫຍດຈາກດິນ ເກີນຄວາມສາມາດ ທີ່ຈະຟື້ນຟູຄວາມອຸດົມສົມບູນ ຂຶ້ນມາ ໃໝ່ ໄດ້ໂດຍຜ່ານວິທີການ ຕ່າງໆເຊັ່ນ: ການປູກພືດຄຸມດິນ, ການປູກພືດ ຕະກູນຖົ່ວ ເພື່ອປັບປຸງດິນ ແລະ ການນຳໃຊ້ຜຸ່ນອິນຊີເຊັ່ນ: ຜຸ່ນໝັກ, ຜຸ່ນຄອກເປັນຕົ້ນ.
2. ການຜະລິດແບບປະສົມປະສານ ໂດຍເນັ້ນໃສ່ຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ທາງດ້ານ ທຳມະຊາດ, ຄົນ, ສັດ ແລະ ພືດ, ຊຶ່ງມີທັງການປູກ ແລະ ການລ້ຽງ ແບບຄວບ ຄູ່ກັນ.
3. ການນຳໃຊ້ ແລະ ໝູນວຽນຊັບພະຍາກອນ ແລະ ອິນຊີວັດຖຸພາຍໃນຟາມ ຢ່າງ ມີປະສິດທິພາບເຊັ່ນ: ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກພືດ ແລະ ສັດ.
4. ການຄວບຄຸມ ແລະ ກຳຈັດສັດຕູພືດ ໂດຍເລືອກແນວພັນທີ່ມີຄວາມ ຕ້ານທານການປູກພືດໝູນວຽນ, ປູກພືດຄຸມດິນ ແລະ ການໃຊ້ສະໝູນໄພ ແລະ ເຊື້ອຊີ ວະວິທະຍາເພື່ອປ້ອງກັນກຳຈັດສັດຕູພືດ, ແມງໄມ້, ພະຍາດ ແລະ ວັດສະພືດ.
5. ຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ຫຼີກລ້ຽງ ກິດຈະກຳທາງດ້ານກະສິກຳທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບ ທາງລົບ ຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ.
6. ຮັກສາເບິ່ງແຍງສັດລ້ຽງ ດ້ວຍຄວາມເໝາະສົມຕາມພຶດຕິກຳ ທາງທຳມະ ຊາດ, ຫ້າມໃຊ້ສານເຄມີກະຕຸ້ນ ຫຼື ສານເລັ່ງການຈະເລີນເຕີບໂຕ.

IV. ການກວດກາ ແລະ ຍິ່ງຍືນມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ

ການກວດກາ ແລະ ຍິ່ງຍືນມາດຕະຖານ ເປັນເຄື່ອງມືທາງວິຊາການ ເພື່ອປົກປ້ອງ ຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກ ພ້ອມທັງເປັນເຄື່ອງມືທາງດ້ານ ການຕະຫຼາດເພື່ອສ້າງຄວາມ ເຊື່ອໝັ້ນໃຫ້ແກ່ຜູ້ບໍລິໂພກ. ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ຂະບວນ ການກວດກາ ແລະ ອອກໃບຍິ່ງຍືນ ມີຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ຍຸດຕິທຳ,

ມັນຈຳເປັນຕ້ອງມີອົງກອນກາງ, ຊຶ່ງເອີ້ນວ່າ ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ເຮັດໜ້າທີ່ໃນການກວດກາ ແລະ ອອກໃບຢັ້ງຢືນ ຊຶ່ງຢູ່ພາຍໃຕ້ ການຊີ້ນຳ ຂອງກົມປູກຝັງ.

1. ເປັນຫຍັງຈຶ່ງມີການຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານ?

ເນື່ອງຈາກວ່າ ລະບົບການຜະລິດ ກະສິກຳອິນຊີ ເປັນລະບົບທີ່ ບໍ່ສາມາດຈຳແນກ ຄວາມແຕກຕ່າງໄດ້ດ້ວຍການສັງເກດ. ສະນັ້ນ, ການຢັ້ງຢືນຈຶ່ງເປັນກົນໄກໜຶ່ງເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ຜົນຜະລິດ-ຜະລິດຕະພັນນັ້ນ ໄດ້ມາຈາກຂະບວນການຜະລິດ ແລະ ການປຸງ ແຕ່ງ ທີ່ຖືກຕ້ອງ ຕາມມາດຕະຖານ ກະສິກຳອິນຊີ ຢ່າງແທ້ຈິງ.

2. ຫຼັກການກວດກາ ແລະ ການຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານ

ການກວດກາ ແລະ ການຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ເປັນການກວດກາ ແລະ ຢັ້ງຢືນຂະບວນການຜະລິດ ຕັ້ງແຕ່ຂອດການຜະລິດ ຈົນຮອດຂອດຈຳໜ່າຍ.

ມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ບໍ່ໄດ້ກຳນົດເອົາ ການກວດວິເຄາະທາສານພິດຕົກຄ້າງ ເປັນຂໍ້ບັງຄັບ ຫຼື ເງື່ອນໄຂຢູ່ໃນມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ, ແຕ່ໃນກໍລະນີ ພົບວ່າຜົນຜະລິດ ມີຄວາມສ່ຽງ ຈາກການປົນເປື້ອນສານເຄມີ ນັກກວດກາອາດກຳນົດ ເປັນເງື່ອນໄຂໜຶ່ງ ຫຼື ສິ່ງກວດທາສານພິດຕົກຄ້າງ.

ເນື່ອງຈາກວ່າ ການກວດກາທາສານພິດຕົກຄ້າງມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດ ຫຼາຍດ້ານເຊັ່ນ:

- ① ສານເຄມີກຳຈັດສັດຕູພືດບາງຊະນິດເມື່ອໃຊ້ໄປແລ້ວ ກໍ່ກວດພົບສານ ເຄມີໄດ້ຍາກ.
- ② ຜົນການວິເຄາະບາງຄັ້ງບໍ່ສາມາດພິສູດໄດ້ວ່າ ຜົນຜະລິດນັ້ນ ແມ່ນ/ ບໍ່ແມ່ນ ຜົນຜະລິດຈາກກະສິກຳອິນຊີ.
- ③ ການກວດວິເຄາະທາສານພິດຕົກຄ້າງແຕ່ລະຄັ້ງ ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ທາງດ້ານ ເວລາ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງ.

ດັ່ງນັ້ນ, ຂະບວນການກວດກາ ຈຶ່ງເປັນອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນ ແລະ ມີຄວາມ ຈຳເປັນ ຕໍ່ຂະບວນການຍັ້ງຢືນ ເພື່ອໃຫ້ເຫັນສະພາບຄວາມເປັນຈິງ ທີ່ເກີດຂຶ້ນ ໃນຟາມ, ການປຸງແຕ່ງ, ການຈັດການ ວ່າເປັນໄປຕາມ ມາດຕະຖານ ກະສິກຳອິນຊີ ທີ່ກຳນົດໄວ້ ຫຼື ບໍ່?

3. ການກວດກາ ແລະ ການຍັ້ງຢືນມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ

ການກວດກາ ແລະ ການຍັ້ງຢືນມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ແບ່ງອອກເປັນ 5 ປະ ເພດຄື:

- 1) ການກວດກາ ແລະ ການຍັ້ງຢືນຟາມ: ເປັນການກວດກາຂະບວນການ ຜະລິດກະສິກຳອິນຊີທັງພືດ ແລະ ສັດ ຄວບຄຸມຕັ້ງແຕ່ຂັ້ນຕອນການປູກ, ການເກັບກ່ຽວ, ການເກັບຮັກສາ ແລະ ຂັ້ນຕອນປຸງແຕ່ງ, ບັນຈຸ, ຫຸ້ມຫໍ່ ຂົນສົ່ງ ຈົນເຖິງ ການຂາຍ.
- 2) ການກວດກາ ແລະ ການຍັ້ງຢືນຜູ້ປະກອບການ: ເປັນການກວດກາ, ຍັ້ງຢືນ ການປຸງແຕ່ງ ແລະ ການຈັດການ ຜົນຜະລິດກະສິກຳອິນຊີ ຄືເລີ່ມຕັ້ງ ແຕ່ການ ນຳເອົາຜົນຜະລິດ ມາປຸງແຕ່ງ ຫຼື ຈັດການ. ດັ່ງນັ້ນ, ການກວດກາ ຈະເລີ່ມ ຕັ້ງແຕ່ການໄດ້ມາ ແລະ ການຈັດການວັດຖຸດິບ, ວິທີການປຸງແຕ່ງ, ການບັນຈຸ, ຫຸ້ມຫໍ່, ການຂົນສົ່ງ ແລະ ການຈຳໜ່າຍ.
- 3) ການກວດກາ ແລະ ການຍັ້ງຢືນແບບກຸ່ມ (ໂຄງການ): ເປັນການກວດກາ ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ທີ່ເຮັດການຜະລິດ ຕາມມາດຕະຖານ ກະສິກຳ ອິນຊີ ເຊິ່ງມີການປຸງແຕ່ງ, ຈັດການຜົນຜະລິດ ເພື່ອຈຳໜ່າຍ ຮ່ວມກັນ ລວມເຖິງ ການຮັບຜິດຊອບຮ່ວມກັນຂອງກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຊື້ຜົນຜະລິດ ຂອງກຸ່ມມາເຮັດ ການປຸງແຕ່ງ ແລະ ຈຳໜ່າຍ.
- 4) ການກວດກາ ແລະ ການຍັ້ງຢືນຜົນຜະລິດຈາກທຳມະຊາດ: ເປັນການ ກວດກາ ແລະ ຍັ້ງຢືນ ການເກັບກ່ຽວ, ການລວບລວມ ຜົນຜະລິດທີ່ເກີດ ຂຶ້ນເອງຕາມທຳມະຊາດ ໂດຍບໍ່ໄດ້ປູກ-ລ້ຽງເອງເຊັ່ນ: ນ້ຳເຜິ້ງປ່າ ແລະ ສະໝູນ ໄພຈາກປ່າ ເຫຼົ່ານີ້ເປັນຕົ້ນ.
- 5) ການກວດກາ ແລະ ການຍັ້ງຢືນປັດໃຈການຜະລິດ: ເປັນການກວດກາ ຂະບວນການຜະລິດ ທີ່ມີຈຸດປະສົງເພື່ອການຄ້າເຊັ່ນ: ໃນການຜະລິດ

ຝຸ່ນອົງຄະທາດ ແລະ ສະໝຸນໄພປ້ອງກັນກຳຈັດສັດຕູພຶດຕ່າງໆ ເພື່ອ
ສະແດງບັດໃຈການຜະລິດ ທີ່ຜ່ານ ການຢັ້ງຢືນ ສາມາດນຳໄປໃຊ້ໃນ
ການຜະລິດ ກະສິກຳອິນຊີ ຕາມ ມາດຕະຖານໄດ້.

V. ນັກກວດກາມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ

ການກວດກາມາດຕະຖານ ກະສິກຳອິນຊີ ເປັນການກວດກາວ່າຊາວ
ກະສິກອນ ແລະ ຜູ້ປະກອບການ ໄດ້ປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານ ກະສິກຳອິນຊີ ຫຼື
ບໍ່? ດັ່ງນັ້ນ, ນັກກວດກາ ຈຶ່ງຕ້ອງມີຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບ
ມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ.

ໃນການລົງພາກສະໜາມແຕ່ລະຄັ້ງ, ນັກກວດກາຕ້ອງນຳເອົາມາດຕະຖານ
ກະສິກຳອິນຊີ ຕິດຕົວໄປນຳທຸກຄັ້ງ ເພາະນັກກວດກາ ຕ້ອງນຳມາດຕະຖານມາໃຊ້
ອ້າງອິງໃນການກວດກາ ແລະ ຊີ້ແຈງເນື້ອຫາໃນມາດຕະຖານ ໃຫ້ຊາວກະສິກອນ
ແລະ ຜູ້ປະກອບການຮັບຮູ້, ແຕ່ໃນກໍລະນີ ນັກກວດກາສົງໄສ ຫຼື ບໍ່ແນ່ໃຈ
ວ່າມາດຕະຖານຂໍ້ໃດ ນັກກວດກາຈະຕ້ອງກັບມາບົກສາກັບ ພະນັກງານຜູ້ທີ່ມີ
ຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບມາດຕະຖານ, ນັກກວດກາບໍ່ຄວນທີ່ຈະຊີ້
ແຈງ ເນື້ອໃນກ່ຽວກັບມາດຕະຖານ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ແລະ ຜູ້ປະກອບການ,
ຖ້າບໍ່ແນ່ໃຈ.

ດັ່ງນັ້ນ, ການກວດກາ ແລະ ການລາຍງານການກວດກາ ຕ້ອງສອດຄ່ອງ
ກັບເນື້ອຫາໃນມາດຕະຖານໃຫ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ ທ້າມບໍ່ໃຫ້ນັກກວດກາລາຍງານຜົນ
ການກວດກາ ໂດຍໃຊ້ຄວາມຄິດເຫັນສ່ວນຕົວເປັນຫຼັກ.

1. ບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງນັກກວດກາ

ນັກກວດກາ ມີໜ້າທີ່ກວດກາ ແລະ ພິສູດຕາມຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກຜູ້ສະໝັກ,
ການກວດກາຟາມ ແລະ ສະຖານທີ່ປະກອບການ, ພ້ອມທັງໃຫ້ຄຳແນະນຳແກ່ຜູ້
ສະໝັກກ່ຽວກັບການຜະລິດກະສິກຳອິນຊີ, ປະເມີນຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ມາ ແລະ ລາຍງານ
ຜົນການກວດກາທັງໝົດ ໃຫ້ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ.

1.1 ບົດບາດຂອງນັກກວດກາ

1) ການກວດພິສູດຂໍ້ມູນ (Verify)

- ເປັນການກວດເບິ່ງຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງຂໍ້ມູນໃນເອກະສານ, ແຜນຜັງຟາມ, ແຜນຜັງການຜະລິດ ແລະ ແກ້ໄຂຂໍ້ທີ່ຜິດພາດ/ບົກພ່ອງ.
- ຊະນິດຂອງພືດທີ່ບູກ ແລະ ຜະລິດຕະພັນ ທີ່ຕ້ອງການຢັ້ງຢືນ ນັ້ນຖືກຕ້ອງກົງກັບການຜະລິດໂຕຈິງ ຫຼື ບໍ່?

2) ການກວດກາ (Inspection)

- ກວດກາຟາມ/ສະຖານທີ່ປະກອບການ/ສວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຊັ່ນ: ເນື້ອທີ່ບູກພືດ, ສະຖານທີ່ປຸງແຕ່ງ, ສະຖານທີ່ເກັບຜົນຜະລິດ, ສະຖານທີ່ເກັບມ້ຽນເຄື່ອງມື ແລະ ປັດໄຈການຜະລິດອື່ນໆ ໂດຍຜ່ານ ການສອບຖາມ, ການສຳພາດ ແລະ ສັງເກດ.
 - ກວດກາເບິ່ງວິທີການຄວບຄຸມ ແລະ ກຳຈັດສັດຕູພືດ.
 - ກວດກາເບິ່ງຈຸດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການປົນເປື້ອນ ແລະ ປົນເປື້ອນຈາກຫຍັງ? ເພາະຫຍັງ? ແລະ ສັງເກດເຫັນດ້ວຍວິທີໃດ? ເຊັ່ນ: ບໍລິເວນແນວບ້ອງກັນ ຟາມ ຫຼື ຖ້າມີການຜະລິດທັງແບບກະສິກຳອິນຊີ ແລະ ກະສິກຳເຄມີ ຄວນກວດກາເບິ່ງລະບົບການຈັດການການຜະລິດຢ່າງລະອຽດ.
 - ກວດກາເບິ່ງປັດໄຈການຜະລິດ ແລະ ບໍລິເວນທີ່ເກັບມ້ຽນປັດໄຈການຜະລິດ.
 - ກວດກາເບິ່ງລະບົບການບັນທຶກຂອງຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການເຊັ່ນ: ບັນທຶກການນຳໃຊ້ປັດໄຈການຜະລິດ, ບັນທຶກການຜະລິດ, ຫຼັກຖານການຊື້ປັດໄຈການຜະລິດ, ບັນຊີການຂາຍຜົນຜະລິດ-ຜະລິດຕະພັນ ແລະ ຕ້ອງຂໍຕົວຢ່າງມາພ້ອມ.
- ### 3) ໃຫ້ຄຳແນະນຳ (Educate)
- ແນະນຳແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ ແລະ ເອກະສານທີ່ເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ການປັບປຸງການຜະລິດ, ການປະກອບການໃຫ້ເປັນໄປຕາມມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ.
 - ອະທິບາຍຂໍ້ກຳນົດເງິນໄຂໃນມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີໃຫ້ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ໃຫ້ມີ ຄວາມເຂົ້າໃຈຢ່າງຖືກຕ້ອງ.

- ອະທິບາຍໃຫ້ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບການປະກອບຂໍ້ມູນ ການຜະລິດ, ການນຳໃຊ້ປັດໄຈການຜະລິດ ແລະ ການຈຳໜ່າຍຜົນ ຜະລິດ ບົດບັນທຶກຕ່າງໆ ໃຫ້ຄົບຖ້ວນຕາມເງື່ອນໄຂ ທີ່ກຳນົດໄວ້.

4) ການປະເມີນຜົນ (Evaluation)

ການປະເມີນຜົນແມ່ນປະກອບມີ:

- ລະບົບການປູກພືດ ແລະ ລັກສະນະພືດທີ່ປູກ.
- ການປັບປຸງບຳລຸງດິນ.
- ການຈັດການສັດຕູພືດ ໃນລະບົບການຜະລິດ, ໃນສະຖານທີ່ເກັບຜົນ ຜະລິດ /ຜະລິດຕະພັນ.
- ລະບົບການປ້ອງກັນການປົນເປື້ອນໃນຜົນຜະລິດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນອື່ນ ຊື່.
- ລະບົບການເຮັດເອກະສານບັນທຶກຕ່າງໆວ່າມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບ ມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ຫຼື ບໍ່?
- ຄວາມຕັ້ງໃຈຂອງຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ໃນການຜະລິດແບບອິນຊີ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈໃນມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ.
- ການຜະລິດທັງໝົດເປັນໄປຕາມມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ຫຼື ບໍ່? ລະບຸ ສິ່ງທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບມາດ ຕະຖານອອກມາໃຫ້ຊັດເຈນ.

5) ການນຳສະເໜີຂໍ້ມູນ

- ຕ້ອງສົ່ງບົດລາຍງານ ແລະ ເອກະສານທຸກຢ່າງ ໃຫ້ແກ່ຄະນະກຳມະການ ພິຈາລະນາ ອອກໃບຢັ້ງຢືນຮັບຮູ້
- ຂໍ້ສະເໜີແນະ ແລະ ເງື່ອນໄຂໃນການຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານ ຜູ້ຜະລິດ - ຜູ້ ປະກອບການ ໃຫ້ກັບຄະນະກຳມະການພິຈາລະນາອອກໃບຢັ້ງຢືນ
- ຂໍ້ສະເໜີໃນການກວດກາຄັ້ງຕໍ່ໄປ ຫຼື ສະເໜີໃຫ້ມີການກວດກາຊ້າ ການ ກວດກາເພີ່ມເຕີມໃນດ້ານໃດໜຶ່ງ.

1.2 ພາລະໜ້າທີ່ຂອງນັກກວດກາ

1. ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບລາຍລະອຽດ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດຂອງມາດຕະຖານ ກະສິກຳອິນຊີ.

2. ຊອກຫາຫຼັກຖານ ແລະ ຂໍ້ມູນຄວາມເປັນຈິງໃຫ້ຊັດເຈນ ເນື່ອງຈາກ ນັກກວດກາ ຕ້ອງເປັນຕົວແທນໃຫ້ ຄະນະກຳມະການ ພິຈາລະນາອອກໃບຢັ້ງຢືນຕະຫຼອດ ຮອດຜູ້ບໍລິໂພກ.
3. ສະເໜີຄຳແນະນຳ ແລະ ເງື່ອນໄຂໃນການຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານ ແກ່ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ຄະນະກຳມະການພິຈາລະນາອອກໃບຢັ້ງຢືນ ແຕ່ນັກກວດກາ ຕ້ອງອະທິບາຍໃຫ້ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ເຂົ້າໃຈວ່າຂໍ້ສະເໜີ ແລະ ເງື່ອນໄຂດັ່ງກ່າວນັ້ນບໍ່ແມ່ນຄຳຕັດສິນ, ຄຳຕັດສິນທີ່ແທ້ຈິງ ຕ້ອງມາຈາກຄະນະກຳມະການ ພິຈາ ລະນາອອກໃບຢັ້ງຢືນເທົ່ານັ້ນ.
4. ນັກກວດກາຕ້ອງເຂົ້າໃຈຜົນການຢັ້ງຢືນ ທີ່ຕັດສິນໂດຍຄະນະກຳມະການ ເພື່ອສາມາດອະທິບາຍໃຫ້ ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການເຂົ້າໃຈໃນກໍລະນີທີ່ຖືກຖາມ ແຕ່ນັກກວດກາບໍ່ຄວນສະແດງຄວາມຄິດເຫັນ, ວິພາກວິຈານຄຳຕັດສິນນັ້ນຕໍ່ທ້າຜູ້ຜະລິດ- ຜູ້ປະກອບການ, ນັກກວດກາຄວນວິຈານຄຳຕັດສິນນັ້ນ ກັບຄະນະກຳມະການ ພິຈາລະນາອອກໃບຢັ້ງຢືນໂດຍກົງ.

2. ການຂຶ້ນທະບຽນເປັນນັກກວດກາ

ນັກກວດກາ ຕ້ອງໄດ້ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມ ຕາມຂັ້ນຕອນດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ຂັ້ນຕອນທີ 1: ການຝຶກອົບຮົມພາກທິດສະດີ ເປັນການບັນຍາຍພາບລວມຂອງກະສິກຳອິນຊີ ແລະ ມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ, ວິທີການກວດກາ ແລະ ຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ຂອງ ສປປລາວ.
- ຂັ້ນຕອນທີ 2: ການຝຶກອົບຮົມ ພາກປະຕິບັດ ເປັນການຝຶກອົບຮົມການກວດກາຟາມໃນພື້ນທີ່ຕົວຈິງ.
- ຂັ້ນຕອນທີ3: ການຝຶກອົບຮົມພາກສະໜາມ ຜູ້ກວດກາຕ້ອງໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ການກວດກາຕົວຈິງກັບນັກກວດກາທີ່ມີປະສົບການຂອງ ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ.
- ຂັ້ນຕອນທີ4: ການສອບເສັງຂັ້ນທະບຽນ ເປັນນັກກວດກາ ຂອງໜ່ວຍງານອອກໃບ ຢັ້ງຢືນ ຊຶ່ງຈະມີການສອບເສັງແບບຂຽນ ແລະ ສຳພາດ.

ເມື່ອນັກກວດກາສອບເສັງຜ່ານຈະໄດ້ຮັບການຂຶ້ນທະບຽນເປັນນັກກວດກາຂອງ ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ.

ນັກກວດກາ ຈະຕ້ອງສົ່ງບົດລາຍງານການກວດກາ ໃຫ້ໜ່ວຍງານ ອອກໃບຢັ້ງຢືນ ພາຍໃນ 30 ວັນ ຫຼັງຈາກທີ່ໄດ້ລົງກວດກາ. ກໍລະນີ ນັກກວດກາ ຝ່າຍຝົນນະໂຍບາຍ, ລະບຽບຫຼັກການຂອງໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ. ນັກກວດກາອາດຖືກພິຈາລະນາຖອດ ຖອນສະຖານະພາບ ການເປັນນັກກວດກາ.

3. ນັກກວດກາທີ່ມີຜົນປະໂຫຍດທັບຊ້ອນ (Conflict of Interest)

ນັກກວດກາຕ້ອງມີຄວາມເປັນອິດສະລະ ແລະ ບໍ່ມີຜົນປະໂຫຍດທັບຊ້ອນ (Conflict of Interest) ທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ ກັບໜ່ວຍງານ ຫຼື ອົງກອນທາງທຸລະກິດ ທີ່ນັກກວດກາຕ້ອງເຂົ້າໄປເຮັດໜ້າທີ່ກວດກາ, ນັກກວດກາ ທີ່ມີຄວາມຂັດແຍ່ງ ທາງຜົນ ຜະໂຫຍດ ມີລັກສະນະດັ່ງນີ້:

- ນັກກວດກາເປັນເຈົ້າໜ້າທີ່ ຫຼື ພະນັກງານຂອງອົງກອນທຸລະກິດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບປັດ ໃຈການຜະລິດ (ຝຸ່ນ, ຢາປາບສັດຕູພືດ), ອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງ, ຜູ້ປະກອບການ ລວມທັງຜູ້ຈັດຈຳໜ່າຍ ຫຼື ຕົວແທນ ຈຳໜ່າຍ ຜົນຜະລິດກະສິກຳອື່ນໆ.
- ນັກກວດກາເປັນພີ່ນ້ອງ ຫຼື ຄົນຮູ້ຈັກກັບຜູ້ຜະລິດ - ຜູ້ປະກອບການ.
- ນັກກວດກາມີທຸນສ່ວນ ຫຼື ຜົນປະໂຫຍດອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບອົງກອນ, ບໍລິສັດ ທີ່ນັກກວດກາຕ້ອງທຳການກວດກາ.
- ນັກກວດກາມີທຸນສ່ວນ ຫຼື ຜົນປະໂຫຍດອື່ນໆ ຢູ່ໃນອົງກອນ ຫຼື ບໍລິສັດທີ່ເປັນຄູ່ ແຂ່ງທາງທຸລະກິດ ກັບ ບໍລິສັດທີ່ ນັກກວດກາຈະຕ້ອງທຳການກວດກາ.
- ນັກກວດກາເປັນຜູ້ຜະລິດ (producer inspector) ໝາຍເຖິງນັກກວດກາບໍ່ສາມາດລົງກວດ ພື້ນທີ່ການຜະລິດ, ການປຸງແຕ່ງ, ການປະກອບການທີ່ຕົນຮັບຜິດ ຊອບໄດ້.
- ນັກກວດກາເຄີຍເປັນທີ່ປຶກສາໃຫ້ກັບຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ໝາຍເຖິງນັກກວດກາທີ່ເຄີຍເປັນທີ່ປຶກສາໃຫ້ກັບຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ທີ່ຂໍການ

ຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ຈະຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ ໜ່ວຍງານ ອອກໃບ
ຢັ້ງຢືນຊາບ.

ດັ່ງນັ້ນ, ເພື່ອໃຫ້ເກີດຄວາມໂປ່ງໃສໃນການເຮັດວຽກ ນັກກວດກາຕ້ອງ
ແຈ້ງຂໍ້ມູນ ທີ່ພົວພັນກັບ ທຸລະກິດນັ້ນໆ ໃຫ້ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນຊາບ.

4. ນັກກວດກາ ກັບລະບຽບການຮັກສາຂໍ້ມູນຂອງຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ

ໃນເວລາກວດກາ, ນັກກວດກາອາດມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບຂໍ້ມູນທາງດ້ານ
ການຄ້າຂອງ ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ຊຶ່ງເປັນຂໍ້ມູນທີ່ ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບ ການ
ອາດບໍ່ຕ້ອງການໃຫ້ນຳມາເປີດເຜີຍໃນທີ່ສາທາລະນະ. ດັ່ງນັ້ນ, ນັກກວດກາ
ຈະຕ້ອງ ປະຕິບັດຕາມສັນຍາ ວ່າດ້ວຍການຮັກສາຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ສາມາດເປີດເຜີຍໄດ້
ຂອງ ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ປະຕິບັດ ຕາມສັນຍາດັ່ງກ່າວ ເຖິງວ່າ
ຈະບໍ່ໄດ້ເຮັດໜ້າທີ່ ເປັນນັກກວດກາ ຂອງໜ່ວຍງານອອກ ໃບຢັ້ງຢືນ ແລ້ວກໍຕາມ.

ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ
ທີ່ສາມາດເປີດ ເຜີຍຕໍ່ສາທາລະນະໄດ້ມີດັ່ງນີ້:

- ຊື່ ແລະ ທີ່ຢູ່ຂອງຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ
- ຊະນິດພືດ
- ເມື່ອມີການລະເມີດມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການ
ລະເມີດ ມາດຕະຖານ ແລະ ຊະນິດພືດທີ່ຖືກໂຈະການຢັ້ງຢືນຈະຖືກ ເປີດ
ເຜີຍສູ່ສາທາລະນະ.

ຖ້າຫາກມີຜູ້ມາຂໍຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການທີ່ຜ່ານການຢັ້ງຢືນ
ຈາກ ໜ່ວຍງານ ອອກໃບຢັ້ງຢືນ ນັກກວດກາຄວນແນະນຳ ໃຫ້ຕິດຕໍ່ຂໍມາຍັງ
ໜ່ວຍງານອອກ ໃບຢັ້ງຢືນ.

5. ການຝຶກອົບຮົມນັກກວດກາ

ໜ່ວຍງານ ອອກໃບຢັ້ງຢືນມີແຜນພັດທະນານັກກວດກາ ໂດຍຜ່ານການ
ສຳມະນາ ຫຼື ຝຶກອົບຮົມ ຢ່າງໜ້ອຍປີລະ 2 ຄັ້ງ, ເພື່ອເປັນການເສີມຄວາມຮູ້ ແລະ

ຄວາມສາມາດ ໃນການເຮັດວຽກ ຂອງນັກກວດກາ, ພ້ອມທັງເປັນບ່ອນ ແລກປ່ຽນ
ບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບການລະຫວ່າງ ນັກກວດກາດ້ວຍກັນ.

6. ລັກສະນະຂອງນັກກວດກາທີ່ດີ ແລະ ນັກກວດກາທີ່ມີບັນຫາ

ນັກກວດກາທີ່ດີ	ນັກກວດກາທີ່ມີບັນຫາ
<p>1. ຫຼີກລ້ຽງການຕັ້ງຄໍາຖາມແບບບັງຄັບ ຕໍ່ຜູ້ຜະລິດ -ຜູ້ປະກອບການ ຫຼື ຮຽກຮ້ອງ ຫຼາຍເກີນໄປ.</p> <p>2. ການຮັບຂໍ້ມູນຈາກຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ບໍ່ຄວນ ວິພາກວິຈານ ແຕ່ຕ້ອງກວດສອບຫາສິ່ງຢັ້ງຢືນ.</p> <p>3. ການປະຕິບັດໂຕເປັນກາງຄື: ຕ້ອງຫາຈຸດສົມດູນລະ ຫວ່າງ 2 ຢ່າງທີ່ມັກເກີດຂຶ້ນຄື: ບໍ່ຈັບຜິດ ແລະ ເປັນ ມິດຫຼາຍ ຫຼື ໜ້ອຍເກີນໄປ.</p> <p>4. ຕ້ອງຄິດສະເໝີວ່າຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ເປັນຜູ້ທີ່ ມີຄວາມຮູ້ຫຼາຍ, ແຕ່ນັກກວດກາຕ້ອງ ພະຍາຍາມ ຫາຂໍ້ມູນຕົວຈິງໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ.</p> <p>5. ມີຄວາມຮູ້ດ້ານກະສິກໍາ ຫຼື ສາຂາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ມີຄວາມສົນໃຈໃນການສົ່ງເສີມລະບົບກະສິກໍາ ອິນຊີ ໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງແຜ່ຫຼາຍ ແລະ ຕ້ອງໝັ້ນຄົ້ນ ຄວ້າ ຫາຄວາມຮູ້ໃໝ່ຢູ່ສະເໝີ.</p> <p>6. ປະເມີນຕົນເອງຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີຍອມຮັບ ຫຼື ຮູ້ຂໍ້ ບົກຜ່ອງຂອງຕົນເອງ, ມີຄວາມໂປ່ງໃສ, ມີໃຈເປີດ ກວ້າງຮັບຟັງ ການກວດກາຈາກຜູ້ອື່ນໄດ້.</p>	<p>1. ເປັນຄົນທີ່ມີອະຄະຕິຫຼາຍເກີນ ໄປ, ແຂງກະດ້າງ, ມີແນວຄວາມ ຄິດຍຶດຢຸ່ນແລະບໍ່ຍອມຮັບສະ ພາບຄວາມເປັນຈິງ.</p> <p>2. ມັກຫຼົງເຊື່ອຄໍາບອກເລົ່າຂອງ ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການໄດ້ງ່າຍ ຈິ່ງລະເລີຍການເກັບຂໍ້ມູນ /ການສັງເກດວິເຄາະຢ່າງລະອຽດ ຈົນເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມບົກຜ່ອງຂອງ ຂະບວນການຢັ້ງຢືນ ມາດຕະຖານ ກະສິກໍາອິນຊີ.</p>

7. ຈົນຍາບັນຂອງນັກກວດກາ

- ເຕັມໃຈທີ່ຈະປະຕິບັດຕາມກົດລະບຽບລວມທັງຂໍ້ຕົກລົງ ກ່ຽວກັບ ການຮັກ
ສາຄວາມລັບຂອງ ລູກຄ້າ ຫຼື ຂໍ້ມູນບົກບັດຂອງຜູ້ຜະລິດ - ຜູ້ປະກອບການ
- ຮູ້ຈັກແບ່ງແຍກລະບົບການກວດກາອອກຈາກລະບົບການພິຈາລະນາຕັດສິ
ນໃບຢັ້ງຢືນ ຂອງຄະນະກຳມະການພິຈາລະນາອອກໃບຢັ້ງຢືນ.

- ວາງໂຕເປັນກາງຕໍ່ ໜ່ວຍງານຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີອື່ນໆ.
- ຍອມຮັບ ແລະ ລະມັດລະວັງໃນຄວາມແຕກຕ່າງທາງສັງຄົມ, ສາດສະໜາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂອງ ກຸ່ມຕ່າງໆ ທີ່ຕ້ອງເຂົ້າໄປກວດກາ.
- ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບລາຍງານຜົນການກວດກາ ແລະ ແຈ້ງໃຫ້ ໜ່ວຍງານອອກ ໃບຢັ້ງຢືນ ຮູ້ທາກມີຂໍ້ສົງໄສວ່າຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ມີການລະເມີດ ຂໍ້ຕົກລົງ ໃນມາດຕະຖານ ກະສິກຳອິນຊີ.
- ມີຄວາມຊື່ສັດຕໍ່ວຽກງານ ບໍ່ຮັບສິນບົນທຸກຮູບແບບ
- ນັກກວດກາບໍ່ຄວນວິພາກວິຈານການເຮັດວຽກຂອງໜ່ວຍງານອອກ ໃບຢັ້ງຢືນ ແລະ ຜົນການ ຢັ້ງຢືນ ຕໍ່ທ້າຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ແຕ່ນັກກວດກາຄວນສະແດງ ຄວາມຄິດເຫັນດັ່ງກ່າວ ຕໍ່ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ໂດຍກົງ
- ເອກະສານທີ່ກ່ຽວກັບຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ທີ່ນັກກວດກາໄດ້ຮັບລະຫວ່າງ ການເຮັດວຽກ ຖືວ່າເປັນຊັບສິນຂອງໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ເມື່ອນັກກວດກາລາອອກແລ້ວ ນັກກວດກາຕ້ອງ ເຮັດບົດລາຍງານປະໄວ້ ຫຼື ສົ່ງຄືນ.
- ຕ້ອງຮັກສາຄວາມລັບກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນຂອງຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ເຖິງວ່າຈະລາ ອອກ ຈາກການເປັນນັກກວດກາແລ້ວກໍຕາມ.
- ເມື່ອນັກກວດກາລາອອກແລ້ວ ນັກກວດກາຈະບໍ່ຮັບຮາກເປັນທີ່ປຶກສາໃຫ້ຜູ້ຜະລິດ - ຜູ້ປະກອບການທີ່ນັກກວດກາເຄີຍກວດເປັນຄັ້ງສຸດທ້າຍໃນໄລຍະເວລາ 2 ປີ .

VI. ການມອບໝາຍວຽກໃຫ້ແກ່ນັກກວດກາ

1. ການຄັດເລືອກນັກກວດກາ
 ການຄັດເລືອກ ນັກກວດກາຕ້ອງພິຈາລະນາຈາກຫຼັກການດັ່ງນີ້:
 - ນັກກວດກາຕ້ອງມີຄວາມສາມາດ, ມີຄວາມຊຳນານ, ມີຄວາມຮູ້ໃນເລື່ອງການ ຜະລິດ ແລະ ການປະກອບການນັ້ນໆ

- ນັກກວດກາທີ່ມີຖິ່ນຖານ ໃກ້ກັບ ພື້ນທີ່ການຜະລິດ ແລະ ຮູ້ຈັກກັບທ້ອງຖິ່ນນັ້ນ ເປັນຢ່າງດີ
- ປະຫວັດຂອງການກວດກາໃນຊ່ວງ 2 ປີຜ່ານມາ ຊຶ່ງນັກກວດກາຜູ້ໜຶ່ງ ບໍ່ຄວນກວດ ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບ ການຜູ້ເກົ່າຕິດຕໍ່ກັນເກີນ 2 ປີ
- ນັກກວດກາ ຕ້ອງບໍ່ມີຜົນປະໂຫຍດທັບຊ້ອນກັບ ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ຫຼື ໃນສະຖານະທີ່ນັກ ກວດກາ ເປັນຜູ້ຜະລິດເອງ.

ໃນກໍລະນີ ນັກກວດກາໄດ້ຮັບມອບໝາຍວຽກງານແລ້ວພົບວ່າ:

- ບໍ່ສາມາດເຮັດໄດ້ ເນື່ອງຈາກບໍ່ມີຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມຊຳນານ ໃນດ້ານນັ້ນໆ
- ມີຜົນປະໂຫຍດທັບຊ້ອນຊຶ່ງອາດຈະເຮັດໃຫ້ນັກ ກວດກາບໍ່ເປັນກາງ.

ຖ້າຫາກເກີດໃນກໍລະນີໃດໜຶ່ງໃນຂ້າງເທິງນັ້ນ, ຕ້ອງພິຈາລະນາ ແລະ ແຕ່ງຕັ້ງຄືນ ໃໝ່.

2. ການມອບໝາຍວຽກໃຫ້ແກ່ນັກກວດກາ

ໃນການຕິດຕໍ່ມອບໝາຍວຽກ ໃຫ້ນັກກວດກາ, ນັກກວດກາຈະໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນ ແລະ ເອກະສານຕ່າງໆດັ່ງນີ້:

1. ສຳລັບການກວດກາຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການທີ່ສະໝັກໃໝ່ ນັກກວດກາ ຈະໄດ້ ຮັບສຳເນົາ ໃບສະໝັກ, ປະຫວັດຟາມ, ແຜນຜັງຟາມ, ແຜນທີ່ຟາມ
2. ສຳລັບການກວດກາປະຈຳປີ ນັກກວດກາຈະໄດ້ຮັບສຳເນົາການຂໍຕໍ່ອາຍຸ, ແຜນວາດຟາມ, ທີ່ຕັ້ງຂອງຟາມ, ສຳເນົາບົດລາຍງານ ການກວດກາ ປະຈຳປີ, ການກວດກາພິເສດ ຂອງປີທີ່ຜ່ານມາ ແລະ ສະຫຼຸບຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບ ຜົນການຢັ້ງຢືນ ຂອງປີຜ່ານມາ, ຜົນຜະລິດ ຫຼື ຜະລິດຕະພັນທີ່ ໄດ້ຮັບການ ຢັ້ງຢືນ, ເງື່ອນໄຂ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີແນະໃນການຢັ້ງຢືນ.
3. ແບບຟອມການກວດກາຟາມ

ນອກຈາກນີ້ ນັກກວດກາຈະໄດ້ຮັບຄຳແນະນຳ ສຳລັບ ການໄປກວດກາ ໃນ ແຕ່ລະຄັ້ງຈາກ ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ.

3. ການແຈ້ງຜົນການກວດກາ ໃຫ້ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ

ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ຈະແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການຮູ້ ກ່ຽວກັບ ແຜນລົງ ໄປກວດກາ ແລະ ໄລຍະເວລາ. ໃນກໍລະນີທີ່ເປັນການກວດກາພິເສດ ເປັນການກວດກາ ແບບບໍ່ມີນັດໝາຍ ແລະ ບໍ່ແຈ້ງໃຫ້ ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ຜູ້ລ່ວງໜ້າ.

VII. ການກະກຽມຕົວກ່ອນການລົງກວດກາພື້ນທີ່

ນັກກວດກາຕ້ອງກະກຽມກ່ອນການລົງກວດກາພື້ນທີ່ດັ່ງນີ້:

1. ກວດກາເບິ່ງຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງເອກະສານ ວ່າໄດ້ຮັບເອກະສານ ຂອງ ຜູ້ຜະລິດ - ຜູ້ປະກອບການ ຄົບຖ້ວນແລ້ວບໍ່? ແລະ ກວດຫາຈຸດທີ່ຍັງ ບົກຜ່ອງ ຫຼື ຜິດປົກກະຕິ ໃນເອກະສານການຂໍສະໝັກ ແລະ ກວດກາ ຂໍ້ມູນຈາກການ ລາຍງານ ການກວດກາ ຄັ້ງກ່ອນ (ຖ້າມີ).

ນອກຈາກນີ້ ນັກກວດກາຕ້ອງເຂົ້າໃຈເນື້ອໃນ ແລະ ຂອບເຂດ ເປົ້າໝາຍ ຂອງ ການກວດກາໃນຄັ້ງນັ້ນຢ່າງຊັດເຈນ, ຖ້າຫາກບໍ່ແນ່ໃຈກ່ຽວກັບເປົ້າໝາຍ ຫຼື ກໍລະນີທີ່ ເອກະສານ ບໍ່ຄົບ/ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ນັກກວດກາຕ້ອງ ສອບຖາມ ໜ່ວຍງານ ເພື່ອກວດກາຂໍ້ມູນ ແລະ ເອກະສານເພີ່ມເຕີມໄດ້, ນັກກວດກາຕ້ອງເຂົ້າໃຈ ເອກະສານ ທຸກອັນຢ່າງລະອຽດ ເພື່ອໃຫ້ ເຂົ້າໃຈສະຖານະການ ຂອງຜູ້ຜະລິດ - ຜູ້ປະກອບການ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ.

2. ການວາງແຜນລົງກວດກາ:

- ນັກກວດກາຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ເບິ່ງບັນຫາທີ່ ໜ່ວຍງານແນະນຳໃຫ້ເປັນພິເສດ (ຖ້າມີ)
- ວາງແຜນການກວດກາວ່າຈະກວດກາຈຸດສຳຄັນຫຍັງແນ່? ແລະ ຄາດວ່າ ຈະໃຊ້ເວລາເທົ່າໃດ ໃນການກວດກາຄັ້ງນີ້ເຊັ່ນ: ຈຳນວນສວນ, ພືດປູກໃນ ສວນເຄມີ (ຖ້າມີ), ສາງເກັບມ້ຽນຜົນຜະລິດ

- ກະກຽມຄຳຖາມເພື່ອສຳພາດ
 - ວິເຄາະຫາຈຸດ, ບໍລິເວນທີ່ມີໂອກາດສູງງ່ຽງຕໍ່ການປົນເປື້ອນເຊັ່ນ: ໃນກໍລະນີທີ່ມີການຜະລິດ, ການປະກອບການທັງ ແບບກະສິກຳອິນຊີ ແລະ ກະສິກຳເຄມີ ຕ້ອງວາງແຜນກວດ ກາລະບົບການຈັດການ ວ່າມີການ ແບ່ງແຍກຜົນຜະລິດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນທັງ 2 ປະເພດຊັດເຈນ ຫຼື ບໍ່?
 - ກຽມພາຊະນະໃນການເກັບຕົວຢ່າງທີ່ເໝາະສົມ ຖ້າຫາກນັກກວດກາໄດ້ຮັບມອບໝາຍໃຫ້ເກັບຕົວຢ່າງດິນ, ນ້ຳ ຫຼື ພືດມານຳເຊັ່ນ: ຕຸກປູລາສະຕິກ ທີ່ສະອາດສຳລັບເກັບ ຕົວຢ່າງນ້ຳ ຫຼື ຖົງພາລາສະຕິກ ຂະໜາດທີ່ເໝາະສົມ ສຳລັບເກັບຕົວຢ່າງຜົນຜະລິດ/ຜະລິດຕະພັນ.
3. ກຳນົດຈຳນວນສວນ/ຟາມ, ສະຖານທີ່ປະກອບການ ທີ່ຈະກວດກາໃນແຕ່ລະມື້ ຢ່າງເໝາະສົມ ເພື່ອກຳນົດໄລຍະເວລາການກວດຢ່າງຊັດເຈນ.
 4. ການປະສານງານ
 - ນັດໝາຍກັບຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການໂດຍກົງ ຫຼື ນັດຜ່ານອົງກອນທີ່ສະໜັບສະໜູນຊາວກະສິກອນເປັນສະມາຊິກຢູ່ ເພື່ອແຈ້ງວັນ ແລະ ເວລາການ ເຂົ້າກວດກາຟາມ.
 - ຫາຂໍ້ມູນທີ່ຈຳເປັນເພີ່ມເຕີມຈາກຜູ້ຜະລິດ - ຜູ້ປະກອບການ, ອົງກອນທີ່ສະໜັບສະໜູນ ໃນກໍລະນີ ຂໍ້ມູນທີ່ສົ່ງມາ ບໍ່ສົມບູນ ຫຼື ນັກກວດກາຕ້ອງການຂໍ້ມູນ ເພີ່ມເຕີມ ນັກກວດກາຈະຕິດຕໍ່ໃຫ້ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ກະກຽມໄວ້ ໃຫ້ພ້ອມເມື່ອລົງໄປກວດ.
 5. ອຸປະກອນທີ່ຈຳເປັນ ໃນການລົງກວດກາຟາມ ແລະ ສະຖານທີ່ປະກອບການ.
 - ມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີລາວ
 - ຄູ່ມືນັກກວດກາກະສິກຳອິນຊີ
 - ເອກະສານການສະໝັກຂອງຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ, ແບບຟອມລາຍງານການກວດກາ, ແບບຟອມການເກັບຕົວຢ່າງ, ໜັງສືແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ນັກກວດກາ ມາເຮັດໜ້າທີ່ກວດກາຟາມ, ສະຖານທີ່ ປະກອບການ

- ປຶ້ມບັນທຶກ, ບຶກ, ສໍ, ວັດຖຸຮອງຂຽນ, ເຂັ້ມທົດ, ກ້ອງຖ່າຍຮູບ, ໂມງ, ແວ່ນຂະຫຍາຍ, ມິດ, ໄມ້ແມັດ, ເຄື່ອງວັດແທກ (GPS...), ຖ່ານໄຟສາຍ, ຖົງພາລາສະຕິກສໍາ ລັບເກັບຕົວຢ່າງ ແລະ ອື່ນໆ.

VIII. ຮູບແບບການກວດກາ

ໂດຍບົກກະຕິແລ້ວ ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ຈະໄດ້ຮັບການກວດກາ ຟາມ, ສະຖານທີ່ປະກອບການຢ່າງໜ້ອຍປີລະ 1 ຄັ້ງ, ແຕ່ບາງກໍລະນີ ອາດມີຄວາມຈໍາເປັນທີ່ຈະຕ້ອງມີການກວດພິເສດເພີ່ມເຕີມ.

ປະເພດຂອງການກວດ ກາສາມາດ ແບ່ງອອກເປັນ 3 ຮູບແບບດັ່ງນີ້:

- ການກວດກາຄັ້ງທໍາອິດ (Initial inspection)
 - ການກວດກາປະຈໍາປີ (Annual inspection)
 - ການກວດກາພິເສດ (Extraordinary inspection)
1. ການກວດກາຄັ້ງທໍາອິດ (Initial inspection) ແມ່ນການກວດກາ ສະຖານ ທີ່ການຜະລິດ ແລະ ສະຖານທີ່ປະກອບການ ເພື່ອປະເມີນຜົນການ ປະຕິບັດງານ ຂອງຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ. ການກວດກາຄັ້ງທໍາອິດ ຈະມີການນັດໝາຍລ່ວງໜ້າ ແລະ ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ຫຼື ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຕ້ອງຢູ່ ປະຈໍາພື້ນທີ່ເພື່ອ ພົບນັກກວດກາ.
 2. ການກວດກາປະຈໍາປີ (Annual inspection) ແມ່ນການກວດກາ ສະຖານທີ່ຜະລິດ ແລະ ສະຖານທີ່ປະກອບການ ປີລະ 1 ຄັ້ງ ໂດຍມີການແຈ້ງໃຫ້ ຜູ້ຜະລິດ- ຜູ້ປະກອບການ ຮູ້ລ່ວງໜ້າ.
 3. ການກວດກາພິເສດ ແມ່ນການກວດກາ ທີ່ບໍ່ໄດ້ນອນຢູ່ໃນ ຂໍ້ 8.1 ແລະ 8.2 ເຊັ່ນ:
 - ຄະນະກຳມະການພິຈາລະນາອອກໃບຢັ້ງຢືນກຳນົດເງື່ອນໄຂຂຶ້ນມາ
 - ມີການສະເໜີ (ຮຽກຮ້ອງ) ຫຼື ຂ່າວລື ແລະ ຂໍ້ສົງໄສ
 - ມີການສະເໜີ ພິຈາລະນາຜົນການຢັ້ງຢືນຄືນໃໝ່
 - ມີຄວາມສະຫຼັບຊັບຊ້ອນ ຂອງການຜະລິດ ແລະ ປະລິມານການຜະລິດ

- ມີຄວາມສ່ຽງໃນການບິນເບື້ອນ ຈາກການຜະລິດ ແລະ ການປຸງແຕ່ງ ລະຫວ່າງ ການຜະລິດກະສິກຳອິນຊີ ແລະ ກະສິກຳເຄມີ

ການກວດກາພິເສດແບ່ງອອກເປັນປະເພດຕ່າງໆດັ່ງນີ້:

- ການຕິດຕາມການກວດກາ (Follow-up inspection) ແມ່ນການຕິດຕາມ ພາຍຫຼັງການກວດກາປະຈຳປີ ເພື່ອແນ່ໃຈວ່າ ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ໄດ້ປະຕິ ບັດຕາມເງື່ອນໄຂ ທີ່ຄະນະກຳມະການພິຈາລະນາອອກໃບຢັ້ງຢືນ ກຳນົດຂຶ້ນມາ.
- ການຕິດຕາມການກວດກາ ຕາມການຮ້ອງຮຽນ ແລະ ຂໍ້ສົງໄສ (Follow-up inspection on complaints and suspicious) ແມ່ນການ ກວດກາ ເພື່ອພິສູດ ການຂໍ້ຮ້ອງຮຽນ ຫຼື ຂໍ້ສົງໄສ ທີ່ມີຕໍ່ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ, ການກວດ ປະເພດນີ້ ຈະບໍ່ໄດ້ແຈ້ງ ໃຫ້ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ຮູ້ລ່ວງໜ້າ ແລະ ໜ່ວຍງານ ອອກໃບຢັ້ງຢືນຈະເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ໃນການກວດກາ, ແຕ່ພາຍຫຼັງ ກວດກາແລ້ວ ພົບວ່າຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບ ການໄດ້ລະເມີດມາດຕະ ຖານ ຫຼື ຂໍ້ກຳນົດ ຕາມທີ່ລະບຸໃນ ການຮ້ອງຮຽນ, ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບ ການ ຈະຕ້ອງ ຮັບຜິດຊອບຄ່າ ໃຊ້ຈ່າຍ ທັງໝົດ.
- ການກວດກາຕາມການຮ້ອງຮຽນ (Extra inspection on appeals) ແມ່ນການກວດກາຕາມຄຳສັ່ງຂອງຄະນະກຳມະການພິຈາລະນາ ເນື່ອງ ຈາກມີຄຳສະເໜີຂໍການ ພິຈາລະນາຄືນຜົນຂອງການຕັດສິນຄືນໃໝ່ ຈາກ ຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ປະກອບການ. ການກວດກາປະເພດນີ້ອາດແຈ້ງ ຫຼື ບໍ່ແຈ້ງ ໃຫ້ ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການຮູ້ລ່ວງໜ້າກໍໄດ້, ແຕ່ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບ ການ ຈະຕ້ອງຮັບຜິດຊອບຄ່າ ໃຊ້ຈ່າຍທີ່ເກີດຂຶ້ນ.
- ການປະເມີນຄຸນນະພາບລະບົບພາຍໃນ (Internal quality control) ແມ່ນການກວດກາ ຈາກ ໜ່ວຍງານ ຮັບຮອງ ມາດຕະຖານ (Accreditation Body-{AB}) ເພື່ອກວດກາ ລະບົບການເຮັດວຽກ ຂອງຜູ້ກວດກາ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານ ຂອງໜ່ວຍງານອອກ ໃບຢັ້ງຢືນໂດຍປົກກະຕິ ຈະເປັນ ການກວດ ໂດຍບໍ່ແຈ້ງໃຫ້ ຜູ້ຜະລິດ- ຜູ້ປະກອບການ ຮູ້ລ່ວງໜ້າ. ການກວດກາປະເພດນີ້ ໜ່ວຍງານ ອອກ

ໃບຢັ້ງຢືນຈະຮັບຜິດຊອບຄ່າ ໃຊ້ຈ່າຍ ໂດຍບໍ່ມີການເກັບ ຄ່າທຳນຽມ ໃນການກວດກາເພີ່ມ.

- ການກວດກາເພີ່ມສຳລັບຜະລິດຕະພັນໃໝ່ (Additional inspection for new production) ແມ່ນການກວດກາ ໃນກໍລະນີ ທີ່ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ທີ່ໄດ້ຮັບ ການຢັ້ງຢືນແລ້ວ, ແຕ່ຕ້ອງການຂໍການຢັ້ງຢືນພື້ນທີ່ ການຜະລິດ ຫຼື ສະຖານທີ່ ປະກອບການໃໝ່ເພີ່ມເຕີມ. ໃນກໍລະນີນີ້, ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ຕ້ອງສະໝັກ ຂໍການຢັ້ງຢືນເພີ່ມເຕີມ.

IX. ວິທີການກວດກາ

ການກວດກາຟາມ ແລະ ສະຖານທີ່ປະກອບການ ຕ້ອງກຳນົດໄລຍະເວລາ ທີ່ເໝາະສົມຂອງຊ່ວງລະດູການຜະລິດເຊັ່ນ: ໄລຍະທີ່ມີການໃຊ້ຝຸ່ນໃນຟາມ, ໄລຍະທີ່ມີການດຳ ເນີນການຜະລິດ. ຖ້າຫາກນັກກວດກາ ບໍ່ລົງກວດກາ ໃນໄລຍະ ເວລາ ທີ່ມີການຜະລິດ ກໍ່ຈະບໍ່ສາມາດ ກວດພົບບັນຫາ ແລະ ສະພາບ ຄວາມເປັນຈິງ ຂອງ ການຜະລິດ.

ກ່ອນການລົງກວດກາ ນັກກວດກາຕ້ອງກະກຽມລ່ວງໜ້າ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ວຽກງານ ທີ່ອອກມາມີປະສິດຕິພາບ ແລະ ປະສິບຜົນສຳເລັດສູງ, ພະຍາຍາມ ກຳນົດເວລາ ທີ່ຢູ່ໃນຟາມ, ສະຖານທີ່ປະກອບການ ໃຫ້ເໝາະສົມ ບໍ່ແກ່ຍາວເວລາ ແລະ ບໍ່ຮີບຮ້ອນ ເກີນໄປ, ຕ້ອງຕົງຕໍ່ເວລາ ແລະ ແຕ່ງກາຍ ໃຫ້ເໝາະສົມ.

ການກວດກາຟາມ ແລະ ສະຖານທີ່ປະກອບການ ນັກກວດກາຕ້ອງ ຍ່າງສຳຫຼວດ ໄປພ້ອມກັບ ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ທີ່ຮັບຜິດຊອບການຜະລິດ ນັ້ນ ແລະ ຕ້ອງບັນທຶກ ຜົນການກວດກາທັນທີ ທີ່ກວດກາແລ້ວໃນມື້ນັ້ນເພື່ອປ້ອງ ກັນການຫຼົງລີ້ມ ແລະ ຖ້າພົບວ່າຍັງມີສິ່ງໃດຍັງບໍ່ຄົບຖ້ວນ ກໍ່ສາມາດສອບຖາມ ຈາກຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບ ການເພີ່ມເຕີມໄດ້.

1. ການສຳພາດຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ

- ແນະນຳຕົນເອງ ພ້ອມທັງສະແດງເອກະສານແຕ່ງຕັ້ງ ຈາກ ກົມປູກຝັງ.
- ອະທິບາຍໜ້າທີ່ຂອງນັກກວດກາ, ແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການຊາບວ່າ ຂໍ້ມູນຕ່າງໆຈະຖືກເກັບໄວ້ຢ່າງດີ

ແລະ ບໍ່ມີການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປ ຍົກເວັ້ນ ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກ ຜູ້ ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການເສຍກ່ອນ.

- ກວດກາຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງຂໍ້ມູນ ໃນແບບຟອມໃບສະໝັກ, ປະຫວັດ ຟາມ, ທີ່ຕັ້ງຟາມ, ແຜນວາດຟາມ ແລະ ອື່ນໆ ຖ້າວ່າເອກະສານ ບໍ່ຖືກຕ້ອງນັກ ກວດກາຕ້ອງແກ້ໄຂ ເອກະສານໃຫ້ຖືກຕ້ອງ.
- ພະຍາຍາມຕັ້ງຄຳຖາມ ທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ ເພື່ອຈະໄດ້ຂໍ້ມູນທີ່ຖືກ ຕ້ອງ, ທ່າທີໃນການຖາມ ຕ້ອງມີຄວາມເຄົາລົບ, ອິດທິນ ແລະ ສຸພາບ ຕໍ່ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ. ການຕັ້ງຄຳຖາມ ທີ່ນິຍົມກັນຫຼາຍກໍ່ຄື: ເປັນ ຫຍັງ?, ແມ່ນຫຍັງ?, ເມື່ອໃດ? ແລະ ຜູ້ໃດ?. ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ:
 - ກ່ອນທີ່ຈະມາເຮັດກະສິກຳອິນຊີ ພື້ນທີ່ນີ້ເຄີຍເຮັດຫຍັງມາກ່ອນ?
 - ເລີ່ມເຮັດກະສິກຳອິນຊີຕັ້ງແຕ່ມີໃດ ເປັນຫຍັງຈຶ່ງຫັນມາເຮັດກະສິ ກຳ ອິນຊີ?
 - ມີການເຮັດກະສິກຳເຄມີຄວບຄູ່ໄປນຳ ຫຼືບໍ່? ຖ້າມີ, ຊະນິດພືດທີ່ປູກ ມີຫຍັງແດ່?
 - ໄດ້ຮັບ ຄຳແນະນຳ/ການສະໜັບສະໜູນໃນການເຮັດກະສິກຳ ອິນຊີ ຈາກພາກສ່ວນໃດ /ໜ່ວຍງານໃດ?

ໃນການຖາມຄຳຖາມ ຖ້ານັກກວດກາບໍ່ໄດ້ຮັບຄຳຕອບທີ່ໜ້າພໍໃຈ ໂດຍສະ ເພາະແລ້ວຖ້າ ຄຳຖາມ ນັ້ນເປັນບັນຫາ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ນັກກວດກາ ຕ້ອງພະຍາຍາມ ຫາຄຳຕອບໃຫ້ໄດ້ ຊຶ່ງອາດໃຊ້ເຕັກນິກການຕັ້ງ ຄຳຖາມແບບອື່ນ ຫຼື ຊັກຊວນຊາວກະສິກອນລົມເລື່ອງ ອື່ນໄປກ່ອນທີ່ຈະວຽນກັບ ມາຫາຄຳຖາມເກົ່າຄືນ.

ໃນການຕັ້ງຄຳຖາມເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຄຳຕອບທີ່ຖືກຕ້ອງ ນັກກວດກາອາດໃຊ້ເຕັກ ນິກ ໃນການຕັ້ງ ຄຳຖາມນຳເຊັ່ນກັນ ຕົວຢ່າງ: ການຖາມວ່າ “ລູງມີວິທີໃນ ການກຳຈັດ ໜອນໃນຜັກແນວໃດ?” ສະແດງວ່ານັກກວດກາ ຮູ້ວ່າຊາວກະສິກອນ ມີບັນຫານີ້ຢູ່ ແຕ່ຖ້າຖາມວ່າ “ຜັກຂອງລູງ ມີບັນຫາໜອນໃນຜັກຫຼືບໍ່?” ໂອກາດ ທີ່ນັກກວດກາ ຈະໄດ້ຮັບຄຳຕອບປະຕິເສດວ່າ “ບໍ່ມີບັນຫາຫຍັງ” ແຕ່ທີ່ຈິງພັດ ມີບັນຫາຢູ່ ສະແດງວ່າ ການ ຕັ້ງຄຳຖາມ ນີ້ຈະມີການປະຕິເສດຫຼາຍກວ່າ ການຕັ້ງຄຳຖາມ ແບບທຳອິດ ຊຶ່ງຊາວ ກະສິກອນຈະຕ້ອງຄິດກ່ອນຕອບ.

2. ການກວດກາບັນຊີຟາມ ແລະ ການປະກອບການ

ການຈັດການບັນຊີຟາມທີ່ລະອຽດ, ການປະກອບການໃນແຕ່ລະປະເພດ ແລະ ການຈັດລະບົບເອກະສານທີ່ດີ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ ມີລະບົບ ການບໍລິຫານການຜະລິດທີ່ດີ ຊຶ່ງຖ້າມີການຈັດການທີ່ດີ ໂອກາດທີ່ຈະມີ ຄວາມຜິດພາດ ໃນການຜະລິດ ແລະ ຄວາມສ່ຽງ ໃນການປົນເປື້ອນກໍ່ໜ້ອຍ. ນອກຈາກນີ້, ນັກກວດກາ ຕ້ອງປະເມີນລາຍຮັບ ຈາກການຂາຍ ຜົນຜະລິດ-ຜະລິດຕະພັນອິນຊີ ໄດ້ຈາກເອກະສານ ເຫຼົ່ານີ້ຄື:

- ບັນທຶກການໃຊ້ປັດໃຈການຜະລິດ, ບັນຊີຊື້ປັດໃຈການຜະລິດ - ວັດຖຸດິບ, ຂາຍຜົນ ຜະລິດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນ.
- ອື່ນໆ (ຖ້າມີ) ເຊັ່ນ: ໃບບິນ, ໃບສົ່ງເຄື່ອງ, ປັ້ມບັນທຶກ.

3. ການກວດກາສະຖານທີ່ການຜະລິດ (ຟາມ, ສະຖານທີ່ປະກອບການ)

ເປັນການຍ່າງກວດກາເພື່ອປະເມີນວ່າສະຖານທີ່ ແລະ ຂະບວນການ ຜະລິດ ວ່າດຳເນີນໄປຕາມ ມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ຫຼື ບໍ່?, ມີຄວາມສ່ຽງ ຕໍ່ການປົນເປື້ອນ ຫຼື ບໍ່? ຊຶ່ງ ເຕັກນິກການກວດກາຟາມ, ສະຖານທີ່ປະກອບການ ຈະແຕກຕ່າງ ກັນຕາມລັກສະນະ ການຜະລິດ.

ນັກກວດກາຈະຕ້ອງບໍ່ອາຍທີ່ຈະສະແດງ “ຄວາມບໍ່ຮູ້” ອອກມານັກກວດກາ ຈະຕ້ອງ ພະຍາຍາມສອບຖາມເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າໃຈໃນລະບົບ ແລະ ຂະບວນການ ຜະລິດ ທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງທັງໝົດ ເພາະຖ້ານັກກວດກາບໍ່ທຳຄວາມເຂົ້າໃຈໃຫ້ ກະຈ່າງແຈ້ງ ຜູ້ທີ່ ອ່ານບົດລາຍ ງານກໍ່ຈະບໍ່ເຂົ້າໃຈເຊັ່ນກັນ.

X. ເຕັກນິກການກວດກາຟາມ

ການກວດກາຟາມ ນັບວ່າເປັນພື້ນຖານທີ່ສຳຄັນ ຂອງການຜະລິດແບບ ກະສິກຳອິນຊີ ເພາະເມື່ອພືດທີ່ປູກໃນຟາມໄດ້ຮັບການຍັ່ງຍືນມາດຕະຖານ ກະສິກຳອິນຊີ, ພືດນັ້ນກໍ່ຈະເປັນວັດຖຸດິບສຳລັບການຈັດການ ແລະ ການປຸງແຕ່ງ ເປັນຜະລິດຕະພັນກະສິກຳອິນຊີຕໍ່ໄປ.

ວິທີການກວດກາຟາມທີ່ດີທີ່ສຸດ ກໍ່ຄືການຍ່າງກວດກາເບິ່ງຮອບໆຟາມ ເພື່ອ ໃຫ້ເຫັນການຜະລິດໂດຍລວມ, ສະພາບຂອງພືດທີ່ປູກ ລວມທັງສິ່ງຜິດປົກກະຕິ

ແລະ ຄວາມສ່ຽງໃນການປົນເປື້ອນສານເຄມີຈາກພາຍນອກ ສິ່ງທີ່ນັກກວດກາ ຕ້ອງສຳຫຼວດມີດັ່ງນີ້:

❖ ພື້ນທີ່ທີ່ທຳການຜະລິດ ແລະ ຊະນິດພືດ

- ຈຳນວນໜານທີ່ທຳການກະສິກຳ ມີໜານກະສິກຳເຄມີເພີ່ມຂຶ້ນຈາກທີ່ໄດ້ ລະບຸໄວ້ໃນໃບສະໝັກ ຫຼື ບໍ່? ຖ້າມີ ຕ້ອງໄປກວດໜານເຄມີນັ້ນຕື່ມອີກ.
- ຊະນິດພືດໃນຟາມ ແມ່ນຊະນິດດຽວກັບທີ່ລະບຸໄວ້ໃນເອກະສານ ຫຼື ບໍ່?
- ໃນກໍລະນີທີ່ມີໜານເຄມີຢູ່ນຳ ຕ້ອງກວດເບິ່ງວ່າພືດທີ່ປູກໃນໜານເຄມີເປັນ ພືດຊະນິດດຽວກັນ ກັບໜານກະສິກຳອິນຊີ ຫຼື ບໍ່? ແລະ ໜານກະສິກຳເຄມີ ດັ່ງກ່າວມີການໃຊ້ພືດ ຫຼື ປັດໃຈການຜະລິດ ທີ່ມາຈາກຂະບວນການ ຕັດແຕ່ງ ພັນທຸກຳພືດ (Genetic Modified Organism) ຫຼື ບໍ່?
- ກວດເບິ່ງວ່າຜູ້ຜະລິດມີສວນໃຫ້ເຊົ່າ ແລະ ເກັບຄ່າເຊົ່າເປັນຜົນຜະລິດ ຫຼື ບໍ່? ຖ້າມີຜົນຜະລິດນັ້ນເປັນພືດຊະນິດໃດ? ຕ້ອງການຂໍການຢັ້ງຢືນ ຫຼື ບໍ່? ຖ້າເປັນພືດຊະນິດດຽວກັນ ຊາວກະສິກອນຈະມີມາດຕະການຈັດການ ແບ່ງແຍກ ຜົນຜະລິດທີ່ຂໍການຢັ້ງຢືນກັບຜົນຜະລິດຈາກສວນໃຫ້ເຊົ່າ ແບບໃດ?
- ສັງເກດລັກສະນະຂອງພືດ (ຄວາມສົມບູນ/ຮ່ອງຮອຍການທຳລາຍຂອງ ສັດຕູພືດ)ຕ້ອງໂອ້ລົມກັບຊາວກະສິກອນວ່າເປັນຫຍັງພືດຈຶ່ງມີລັກສະນະ ແບບ ນັ້ນ.
- ຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງແຜນວາດຟາມ (ຂະໜາດ/ຮູບຮ່າງ/ທີ່ຕັ້ງ) ຖ້າບໍ່ ຖືກຕ້ອງ ຄວນແກ້ໄຂໃຫ້ຖືກຕ້ອງ ຖ້າແຜນທີ່ຊັບຊ້ອນບໍ່ໄດ້ຂັດສ່ວນ ອາດຂໍ ເບິ່ງໃບຕາ ດິນແລ້ວແຕ້ມຕາມນັ້ນ ຫຼື ຖ້າບໍ່ມີເວລາ ອາດຂໍໃຫ້ຜູ້ຜະລິດດັດ ແກ້ໃຫ້ສົມບູນ ແລ້ວສົ່ງໃຫ້ ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນກະສິກຳອິນຊີ ໃນ ພາຍຫຼັງ.
- ກວດກາເບິ່ງຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການປົນເປື້ອນຈາກສິ່ງທີ່ມີຊີວິດທີ່ຕັດແຕ ງພັນທຸກຳ (Genetically Modified Organism) ຂອງຜົນຜະລິດໃນແບ່ງ ກະສິກຳອິນຊີທີ່ອາດປົນເປື້ອນມາ ຈາກສະພາບແວດລ້ອມພາຍນອກ ຫຼື ການນຳເຂົ້າມາພາຍໃນຟາມໂດຍບໍ່ໄດ້ເຈດຕະນາ.

❖ **ສະພາບລະບົບນິເວດພາຍໃນຟາມ**

- ມີມາດຕະການຮັກສາພື້ນທີ່ ເພື່ອອະນຸລັກຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງຊີວະວິທະຍາໃນຟາມໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 5 % ຫຼື ບໍ່?
- ມີມາດຕະການໃນການຮັກສາຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງພືດພາຍໃນຟາມດ້ວຍວິທີໃດ?
- ມີມາດຕະການໃນການອະນຸລັກດິນ ແລະ ນ້ຳ ຫຼື ບໍ່ ເຊັ່ນ: ມີການເຕົາສົ່ງເສດເຫຼືອຈາກວັດຖຸໃນຟາມ ຫຼື ບໍ່ ມີການປ້ອງກັນການຊະລ້າງພັງທະລາຍຂອງດິນດ້ວຍວິທີໃດ?, ມີມາດຕະການປ້ອງກັນການໃຊ້ນ້ຳເກີນຄວນ ແລະ ແກ້ໄຂບັນຫາດິນເຕັມແນວໃດ? (ຖ້າມີ).

❖ **ແນວພັນ/ທ່ອນພັນ**

- ໄດ້ມາຈາກໃສແດ່? ແລະ ມີການເຄືອບສານເຄມີບໍ່? (ລະບຸຊື່ສາມັນ ແລະ ການຄ້າ)
- ໃນນາເຂົ້າຄວນກວດ ເບິ່ງວ່າ ຊາວກະສິກອນໃຊ້ແນວພັນ ຈາກຕາກ້າໃດ? (ເຄມີ/ອິນຊີ?)
- ໃນກໍລະນີທີ່ຜູ້ຜະລິດຂໍການຢັ້ງຢືນເຂົ້າ ແຕ່ມີການປູກພືດຜັກຫຼັງຈາກການເຮັດນາ ຄວນກວດກາເບິ່ງວ່າ ແນວພັນພືດຜັກທີ່ໃຊ້ມີການເຄືອບຢາ ຫຼື ບໍ່? ເພາະອາດມີຜົນຕໍ່ການຕົກຄ້າງ ຂອງສານເຄມີເຄືອບເມັດໃນນາເຂົ້າໄດ້.
- ມີການໃຊ້ພັນພືດທີ່ມາຈາກຂະບວນການຕັດແຕ່ງທາງພັນທຸກຳ ຫຼື ບໍ່? (ກວດກາຄືນເບິ່ງຊື່ພັນພືດໃນກໍລະນີທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ຊຶ່ງອ້າງອີງຈາກ “ລາຍຊື່ພືດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ GMOs” ທີ່ກຳນົດໂດຍ ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນກະສິກຳອິນຊີ).
- ມີສານເລັ່ງຮາກໃນກິ່ງພັນ ຫຼື ບໍ່? ລວມທັງການໃຊ້ສານເລັ່ງການຈະເລີນເຕີບໂຕອື່ນໆ.

❖ **ການຈັດການດິນ ກວດກາເບິ່ງຄວາມສົມບູນຂອງດິນ**

- ສະພາບຂອງດິນ (ສິ່ງມີຊີວິດໃນດິນ, ຄວາມແໜ້ນ, ວັດຖຸຕົກຄ້າງອື່ນໆ)

- ຊາວກະສິກອນມີຄວາມເຂົ້າໃຈ ຫຼັກການປັບປຸງດິນດ້ວຍວັດຖຸອົງຄະທາດ ໃນລະດັບໃດ? (ຫຼາຍ/ ໜ້ອຍ?)
- ມີການປູກພືດເປັນຝຸ່ນພືດສົດ/ຝຸ່ນຂຽວ ຫຼື ບໍ່?
- ມີການໃຊ້ຝຸ່ນຄອກ, ຝຸ່ນບົ່ມປະລິມານເທົ່າໃດ? ໃຊ້ວິທີໃດ? ໃຊ້ຝຸ່ນອົງຄະທາດແບບປະລິມປະສານ ຫຼື ບໍ່? ນຳຝຸ່ນຄອກສົດມາໃຊ້ ຫຼື ບໍ່? (ການໃຊ້ຝຸ່ນຄອກຫຼາຍເກີນໄປກໍ່ອາດມີບັນຫາພະຍາດ ແລະ ສັດຕູພືດລະບາດໄດ້ເຊັ່ນກັນ).
- ສະຖານທີ່ບົ່ມຝຸ່ນ, ກອງຝຸ່ນ, ຄອກສັດ, ປະເມີນປະລິມານການໃຊ້ວ່າສອດຄ່ອງກັບທີ່ລະບຸໃນເອກະສານ ຫຼື ບໍ່?
- ໃນກໍລະນີທີ່ຊື້ຝຸ່ນຄອກ, ຝຸ່ນບົ່ມມາໃຊ້ ໃຫ້ກວດກາເບິ່ງແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງຝຸ່ນ ໂດຍສະເພາະຝຸ່ນຄອກຈາກສັດປີກເຊັ່ນ: ຝຸ່ນຂີ້ໄກ່.
- ມີປັດໃຈການຜະລິດໃດແດ່ທີ່ຕ້ອງຊື້ມາຈາກບ່ອນອື່ນເຊັ່ນ: ຝຸ່ນແຮ່ທາດ, ທາດອາຫານສຳຮອງ ແລະ ອື່ນໆ ກວດກາເບິ່ງແຫຼ່ງທີ່ມາ, ປະລິມານທີ່ໃຊ້ຕໍ່ປີ ໃນກໍລະນີເປັນປັດໃຈການຜະລິດທີ່ຕ້ອງໃຊ້ຢ່າງລະມັດລະວັງ ແລະ ຕ້ອງກວດກາເບິ່ງວັນທີຜະລິດຢູ່ຂ້າງກ່ອງ ແລະ ສັງເກດເບິ່ງຄວາມໃໝ່-ເກົ່າຂອງກ່ອງ ເພື່ອປະເມີນວ່າໃຊ້ມາດົນປານໃດ ຫຼື ມີການໃຊ້ປະຈຳຊ່ຳໃດ?
- ໃນກໍລະນີທີ່ມີການໃຊ້ປັດໃຈການຜະລິດອື່ນຊື່ ທີ່ຢູ່ນອກເໜືອຈາກທີ່ລະບຸໄວ້ ໃຫ້ລະບຸຊື່ການຄ້າ, ສ່ວນປະກອບ (ຖ້າມີ), ທີ່ຢູ່ ແລະ ເບີໂທລະສັບຜູ້ທີ່ສາມາດຕິດຕໍ່ໄດ້ ມານຳ.
- ມີການໃຊ້ຈຸລິນຊີ ຫຼື ບໍ່? (ເຮັດຝຸ່ນບົ່ມ, ນຳສະກັດຊີວະພາບ, ປັບປຸງດິນ, ກຳຈັດກິ່ນ ແລະ ອື່ນໆ) ນຳມາຈາກໃສ? ມາຈາກການຕັດແຕ່ງພັນທຸກຳ ຫຼື ບໍ່?

❖ **ລະບົບການປູກພືດ**

ມີລະບົບການປູກພືດໝູນວຽນ ຫຼື ການປູກພືດປະລິມປະສານ ຫຼື ບໍ່? ແບບໃດ? ໃນທາງເຕັກນິກແລ້ວຮູບແບບການປູກພືດໝູນວຽນທີ່ຖືກຕ້ອງນັ້ນຄວນປູກພືດຕະກູນຖົ່ວສະຫຼັບກັບການປູກພືດຜັກ, ພືດຕະກູນຖົ່ວສຳລັບພືດລົ້ມລຸກ, ພືດ

ກິນໝາກ ຫຼື ພືດກິນໃບ ອາດຈະປູກພືດຫຼາຍໆຊະນິດທີ່ສາມາດເກື້ອກູນກັນໄດ້ ຕາມປົກກະຕິການປູກພືດຊະນິດດຽວຊັ້ງໃນພື້ນທີ່ເດີມ ບໍ່ແມ່ນກະສິກຳອິນຊີທີ່ ເໝາະສົມ.

❖ ການກຳຈັດວັດສະພືດ

ຟາມທີ່ບໍ່ມີການລ້ຽງສັດມັກຈະມີບັນຫາວັດສະພືດ(ພືດກາຝາກ) ແລະ ອາດ ມີຄວາມສ່ຽງໃນການໃຊ້ສານເຄມີ ກຳຈັດວັດສະພືດ ຊຶ່ງນັກກວດກາຄວນສັງເກດ ບັນຫານີ້ໃຫ້ລະອຽດ.

- ວິທີກຳຈັດວັດສະພືດ, ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້, ປະສິດທິພາບ.
- ຄວາມໝາແທ້ໆຂອງວັດສະພືດໃນຟາມ ສ້າງບັນຫາໃຫ້ແກ່ຊາວ ກະສິກອນຢູ່ລະດັບໃດ?
- ສັງເກດເຫັນວັດສະພືດທີ່ແທ້ໆຕາຍເປັນຈຸດໆ ອາດເກີດຈາກການໃຊ້ສານ ເຄມີກໍເປັນໄດ້ ນັກກວດກາຕ້ອງໂອ້ລົມກັບຊາວກະສິກອນ ແລະ ອະທິບາຍ ວ່າເປັນຫຍັງວັດສະພືດຈຶ່ງມີລັກສະນະແບບນັ້ນ (ບໍ່ຄວນຖາມຕືງໆວ່າ ມີ ການໃຊ້ຢາຂ້າຫຍັງ ຫຼື ບໍ່? ເພາະຄຳຕອບທີ່ໄດ້ອາດເປັນຄຳຕອບປະຕິເສດ ໃນທັນທີ ຄວນໃຫ້ໂອກາດຊາວກະສິກອນອະທິບາຍກ່ອນວ່າເກີດຂຶ້ນຈາກ ຫຍັງ).

❖ ການປ້ອງກັນ ແລະ ກຳຈັດສັດຕູພືດ (ແມງໄມ້, ພະຍາດ, ຫຼູ, ປູ, ຫອຍ ແລະ ອື່ນໆ)

- ສັດຕູພືດຊະນິດໃດທີ່ເປັນບັນຫາ, ມີການແກ້ໄຂດ້ວຍວິທີໃດ, ໃນໄລຍະ ເວລາໃດ, ມີປະສິດທິພາບຊຳໃດ?
- ຄວາມພໍໃຈຂອງຊາວກະສິກອນໃນການປ້ອງກັນ ແລະ ກຳຈັດບັນຫາ ດັ່ງກ່າວ.
- ກວດກາອຸປະກອນ, ເຄື່ອງມືເຊັ່ນ: ຖັງໝັກນ້ຳສະໝູນໄພ, ຖັງສີດຢາ (ລອງ ດົມເບິ່ງນຳ) ແລະ ມີການໃຊ້ອຸປະກອນສິດພົ້ນຮ່ວມກັບໜານກະສິກຳເຄມີ ຫຼື ບໍ່ ?

- ກວດເບິ່ງສະຖານທີ່ປູກພືດທີ່ໃຊ້ເປັນພືດສະໝຸນໄພກຳຈັດແມງໄມ້ (ໃນກໍລະນີປູກໃຊ້ເອງ).

❖ ການຈັດການແຫຼ່ງນ້ຳ

- ທີ່ມາຂອງແຫຼ່ງນ້ຳທີ່ໃຊ້ໃນຟາມ ມີການປົນເປື້ອນ ຫຼື ບໍ່, ແບບໃດ?
- ຟາມຂ້າງຄຽງ/ຟາມໃກ້ຄຽງ ທີ່ຢູ່ຕົ້ນນ້ຳນັ້ນໄດ້ທຳການປູກຫຍັງແນ່, ໃຊ້ສານເຄມີ ຫຼື ບໍ່, ມີໂອກາດປົນເປື້ອນແຫຼ່ງນ້ຳຂອງຟາມໃນລະດັບໃດ, ແບບໃດ?
- ການແລກປ່ຽນແນວຄວາມຄິດ ກັບຊາວກະສິກອນເພື່ອຫາມາດຕະການຫຼຸດ ຫຼື ປ້ອງກັນການປົນເປື້ອນດັ່ງກ່າວເຊັ່ນ: ສ້າງແນວພືດເພື່ອກອງນ້ຳ, ຊຸດອ່າງກັກເກັບນ້ຳ ເພື່ອພັກນ້ຳກ່ອນນຳມາໃຊ້ໃນ ຟາມ ແລະ ອື່ນໆ.

❖ ການປະເມີນໂອກາດສ່ຽງຈາກການປົນເປື້ອນສານເຄມີຈາກພາຍນອກ

- ຟາມຂ້າງຄຽງມີການໃຊ້ສານເຄມີ ຫຼື ບໍ່? ມີໂອກາດປົນເປື້ອນເຂົ້າມາໃນຟາມຂອງຊາວກະສິກອນ ຫຼື ບໍ່? ແລະ ອາດປົນເປື້ອນເຂົ້າມາທາງໃດ? (ທາງນ້ຳ, ທາງອາກາດ).
- ໃນກໍລະນີທີ່ມີໂອກາດປົນເປື້ອນ ໃຫ້ປຶກສາຫາລືກັບຊາວກະສິກອນ ເພື່ອຫາມາດຕະການປ້ອງກັນການປົນເປື້ອນດັ່ງກ່າວເຊັ່ນ: ເຮັດແນວກັນລົມ (ໃນກໍລະນີການປົນເປື້ອນທາງອາກາດ) ເຮັດຄັນຄູກັນ ຫຼື ຊຸດເປັນຮ່ອງນ້ຳ (ໃນກໍລະນີປົນເປື້ອນທາງນ້ຳ) ແລະ ຊາວກະສິກອນຄວນໂອ້ລົມກັບເພື່ອນບ້ານເພື່ອຂໍການຮ່ວມມື.
- ໃນກໍລະນີທີ່ແນວປ້ອງກັນມີໂອກາດສ່ຽງຕໍ່ການປົນເປື້ອນສານເຄມີ ຈາກສວນຂອງເພື່ອນບ້ານ ໃຫ້ກວດເບິ່ງຊະນິດພືດທີ່ປູກເປັນແນວປ້ອງກັນວ່າເປັນພືດຊະນິດດຽວກັນກັບທີ່ຕ້ອງການຂໍການຍັ້ງຢືນ ຫຼື ບໍ່? ຖ້າເປັນພືດຊະນິດດຽວກັນ ຈະມີບັນຫາການຜະລິດແບບຄູ່ຂະໜານ (parallel production).

- ຊາວກະສິກອນມີການໃຊ້ເຄື່ອງຈັກເຂົ້າໃນການເຮັດກະສິກໍາເຊັ່ນ: ເຄື່ອງເກັບກ່ຽວ, ເຄື່ອງຟາດ ແລະ ອື່ນໆ ຮ່ວມກັບໜານກະສິກໍາເຄມີ ຫຼື ບໍ່? ຖ້າມີ ຊາວກະສິກອນມີມາດຕະການປ້ອງກັນການປົນເປື້ອນແບບໃດ?

❖ ການປະເມີນໂອກາດສ່ຽງຈາກການປົນເປື້ອນພາຍໃນຟາມ

ຕ້ອງປະເມີນຈາກຫຼັກຖານບາງຢ່າງທີ່ມີຢູ່ໃນຟາມ (ລະວັງ! ຫຼັກຖານເຫຼົ່ານີ້ເປັນພຽງຂໍ້ສັງເກດ ຍັງບໍ່ສາມາດໃຊ້ເປັນຂໍ້ຢັ້ງຢືນໄດ້ ຈົນກວ່າຈະມີການລຸ່ມເກັບຕົວຢ່າງເພື່ອກວດວິເຄາະໃນຫ້ອງປະຕິບັດການ)ເຊັ່ນ:

- ສານເຄມີກໍາຈັດວັດສະພິດ ມັກເຮັດໃຫ້ເກີດອາການດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:
 - ໃບພືດກູດງໍຜິດຮູບແບບ, ມີສີຂາວ, ມີຮ່ອງຮອຍຂອງພືດ/ວັດສະພິດແຫ້ງຕາຍ ຜິດຈາກບໍລິເວນໃກ້ຄຽງ.
 - ບໍ່ມີວັດສະພິດຢູ່ເລີຍ ຫຼື ຊະນິດຂອງວັດສະພິດບໍ່ຫຼາກຫຼາຍ.
- ສານກໍາຈັດແມງໄມ້ ແລະ ພະຍາດຂອງພືດ
 - ສະພາບແວດລ້ອມຜິດປົກກະຕິ ບໍ່ມີແມງໄມ້ຫຼາກຫຼາຍຊະນິດ, ບໍ່ເຫັນແມງໄມ້ທີ່ມີປະໂຫຍດ ເຊັ່ນ: ເຜິ້ງ, ແມງມຸມ, ແມງປໍ, ຕັກກະແຕນ ແລະ ອື່ນໆ, ບໍ່ມີນົກ ຫຼື ຮັງນົກຢູ່ໃນຟາມເລີຍ.
 - ດິນບໍ່ມີສິ່ງທີ່ມີຊີວິດຢູ່ເຊັ່ນ: ແມງໄມ້ໃນດິນ, ຂີ້ກະເດືອນ ແລະ ອື່ນໆ
 - ມີແກ້ວ ຫຼື ພາຊະນະພາສຕິກຢູ່ໃນຟາມ ຫຼື ບໍ່? ຖ້າມີ, ຄວນກວດກາເບິ່ງວ່າສະພາບຂອງມັນ ໃໝ່-ເກົ່າ ສໍາໃດ ໂດຍເບິ່ງວັນຜະລິດ ແລະ ໝົດອາຍຸ.

❖ ການເກັບຮັກສາຜົນຜະລິດ

- ກວດກາເບິ່ງວ່າມີວັດສະດຸອຸປະກອນຕ້ອງທ້າມໃນສະຖານທີ່ເກັບມ້ຽນຜົນຜະລິດ ຫຼື ບໍ່? ກວດເບິ່ງຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ, ຄວາມສະອາດ.
- ສະຖານທີ່ທີ່ໃຊ້ໄວ້ເກັບຜົນຜະລິດຈາກກະສິກໍາອິນຊີພຽງຢ່າງດຽວ ຫຼື ບໍ່? ຫຼື ວ່າມີຜົນຜະລິດຈາກກະສິກໍາເຄມີຢູ່ນໍາ ເຊັ່ນ: ຂອງຍາດຕິພັນອາຍ ຫຼື ຈາກສວນໃຫ້ເຂົ້າເກັບຮ່ວມຢູ່ນໍາ ຖ້າມີການເກັບໄວ້ຮ່ວມກັນມີວິທີການແບ່ງແຍກຜົນຜະລິດທັງສອງຊະນິດແນວໃດ? ແລະ ຖືກຕ້ອງຕາມມາດຕະຖານ

ຫຼືບໍ່? ເຊັ່ນ: ການວາງແຍກອອກຈາກກັນຄົນລະຟາກ ມີປ້າຍຄັດຕິດໄວ້ ຢ່າງຊັດເຈນ.

- ມີການໃຊ້ສານເຄມີໃນການເກັບຮັກສາຜົນຜະລິດ ຫຼື ບໍ່?
- ໃນກໍລະນີນໍາຜົນຜະລິດມາຕາກ ຄວນກວດເບິ່ງວ່າຕາກບໍລິເວນໃດ? ມີ ໂອກາດປົນເປື້ອນຈາກຜົນຜະລິດເຄມີ ຫຼື ບໍ່?

❖ ພາຊະນະບັນຈຸ

- ພາຊະນະບັນຈຸທີ່ໃສ່ຜົນຜະລິດກະສິກໍາອິນຊີນັ້ນ ເປັນຖົງແບບໃດ? ເຄີຍໃສ່ ສານເຄມີ, ຝຸ່ນເຄມີ ຫຼື ຢາປາບສັດຕູພືດມາກ່ອນ ຫຼື ບໍ່?
- ຖ້າຊາວກະສິກອນໃຊ້ພາຊະນະບັນຈຸຜົນຜະລິດຂາຍໃຫ້ຜູ້ບໍລິໂພກໂດຍກົງ ກໍ່ຕ້ອງກວດກາເບິ່ງວ່າພາຊະນະ ບັນຈຸນັ້ນວ່າໃໝ່-ເກົ່າສໍາໃດ ແລະ ມີຊື່ຍີ່ຫໍ້ ຂອງພາຊະນະບັນຈຸນັ້ນ ຫຼື ບໍ່? ຜູ້ຜະລິດຄິດວ່າຈະຕິດກາ ມາດຕະຖານ ກະສິກໍາອິນຊີ ໄວ້ບ່ອນໃດຂອງຖົງ ຊຶ່ງຄວນເກັບຕົວຢ່າງພາຊະນະບັນຈຸຕິດ ມານໍາ. ສໍາລັບພາຊະນະບັນຈຸທີ່ໃຊ້ບັນຈຸຜົນຜະລິດສໍາເລັດແລ້ວ ນັກ ກວດກາກໍ່ຕ້ອງກວດເບິ່ງວ່າຄໍາບັນຍາຍທີ່ຂຽນໃນຖົງເປັນໄປຕາມ ມາດຕະຖານກະສິກໍາອິນຊີ ຫຼື ບໍ່?

❖ ການຂົນສົ່ງ

ທຸກຂັ້ນຕອນທີ່ມີການຂົນສົ່ງຜົນຜະລິດ (ຈາກຟາມໄປສະຖານທີ່ເກັບມ້ຽນ - ຈາກສະຖານທີ່ເກັບມ້ຽນໄປຂາຍ) ມີການຂົນສົ່ງຮ່ວມໄປກັບຜົນຜະລິດເຄມີ ຫຼື ບໍ່? ມີການແບ່ງແຍກ ຫຼື ປະປົນກັນແນວໃດແນ່?

❖ ການປຸງແຕ່ງ

ໃນກໍລະນີທີ່ຜູ້ຜະລິດນໍາຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ຮັບການຍິ້ງຢືນໃນຟາມຂອງຕົນມາ ປຸງແຕ່ງຂາຍເອງ ເຊິ່ງຖືວ່າເປັນການປຸງແຕ່ງໃນຄົວເຮືອນ ນັກກວດກາຕ້ອງ ກວດກາໄປພ້ອມໆກັບການກວດຟາມເລີຍ.

- ມີຜົນຜະລິດໃດແດ່ທີ່ນໍາມາປຸງແຕ່ງ ແລ້ວຂາຍເປັນຜະລິດຕະພັນປຸງແຕ່ງ ອິນຊີ.

- ກວດກາເບິ່ງຂະບວນການປຸງແຕ່ງຜົນຜະລິດ ແຕ່ລະຊະນິດຕາມເຕັກນິກການກວດກາ ຜູ້ປະກອບການ, ຕາມມາດຕະຖານການປຸງແຕ່ງ ແລະ ການປະຕິບັດຫຼັງການເກັບກ່ຽວ (ມາດຕາ 17) ໂດຍການຂຽນລາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມ (ຖ້າມີ) ໃນເຈ້ຍເປົາແລ້ວຄັດຕິດມາກັບບົດລາຍງານການກວດກາ.

❖ ຄວາມເປັນທຳໃນສັງຄົມ

- ຜູ້ຜະລິດມີການຈ້າງແຮງງານປະຈຳໃນການເຮັດຟາມ ຫຼື ບໍ່? ມີຈຳນວນເທົ່າໃດ? ຖ້າມີຈຳນວນແຮງງານຫຼາຍເກີນ 10 ຄົນ, ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການມີນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບຄວາມເປັນທຳຕໍ່ລູກຈ້າງແນວໃດ?
- ການວ່າຈ້າງແຮງງານໃນຟາມ ເຖິງວ່າຈະມີຈຳນວນລູກຈ້າງບໍ່ຮອດ 10 ຄົນ ຜູ້ຜະລິດມີການປະຕິບັດຕໍ່ລູກຈ້າງຢ່າງເປັນທຳ ຫຼື ບໍ່? ໂດຍສະເພາະກໍລະນີການຈ້າງແຮງງານເດັກນ້ອຍ ແລະ ເຍົາວະຊົນ.

ຂໍ້ມູນທີ່ເກັບລວບລວມໄດ້ຈາກການກວດກາຟາມ ໃນບາງກໍລະນີຄວນມີການກວດກາຊຳ ແລະ ປຽບທຽບກັບຂໍ້ມູນຈາກຜູ້ຂາຍປັດໃຈການຜະລິດ, ລູກຄ້າ ຫຼື ເພື່ອນບ້ານ, ຫົວໜ້າໜ່ວຍ, ນາຍບ້ານ ລວມທັງການເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳທາງສັງຄົມ ແລະ ການປະຊຸມສຳມະນາ ກໍ່ອາດຊ່ວຍໃຫ້ນັກກວດກາໄດ້ຂໍ້ມູນທາງອ້ອມທີ່ສຳຄັນ ແຕ່ໃນກໍລະນີດຽວກັນ ຂໍ້ມູນທາງອ້ອມກໍ່ອາດຜິດພາດໄດ້ ຫຼື ບໍ່ຄົບຖ້ວນສົມບູນ ເພາະວ່າຜູ້ໃຫ້ຂໍ້ມູນອາດຕ້ອງການບົດເບື້ອງຄວາມເປັນຈິງກໍ່ເປັນໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ, ຄວນມີການກວດສອບຂໍ້ມູນທາງອ້ອມເພື່ອຢັ້ງຢືນຄວາມຖືກຕ້ອງ.

XI. ເຕັກນິກການກວດກາຜູ້ປະກອບການ

ຜູ້ປະກອບການ ກະສິກຳອິນຊີອາດມີກິດຈະກຳທຸລະກິດທີ່ງ່າຍດາຍ ຫຼື ອາດມີຄວາມສະຫຼັບຊັບຊ້ອນຫຼາຍ, ອັນດັບທຳອິດ ກ່ອນທີ່ຈະກວດກາການປະກອບການກະສິກຳອິນຊີ ນັກກວດກາຄວນກວດກາກິດຈະກຳທາງທຸລະກິດທັງໝົດ ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ປະກອບການເສຍກ່ອນ ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ວ່າຜູ້ປະກອບການ ມີການປະກອບການທັງກະສິກຳອິນຊີ ແລະ ກະສິກຳ ເລມີ ຫຼື ບໍ່? ຈາກນັ້ນ,

ໃຫ້ກວດກາໂຄງສ້າງການປະກອບການກະສິກຳອິນຊີວ່າມີອົງປະກອບແນວໃດແດ່? ມີການຈ້າງໃຫ້ຜະລິດ ຫຼື ບໍ່? ມີສະຖານທີ່ປະກອບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຂະບວນການຜະລິດຈັກແຫ່ງ? ແລະ ຕ້ອງການຈະຂໍການຢັ້ງຢືນຫຍັງ? ທັງນີ້ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ວ່ານັກກວດກາຈະຕ້ອງກວດກາຫຍັງ? ແລະ ຕ້ອງກວດກາບ່ອນໃດແດ່?

ຕາມປົກກະຕິການກວດກາຜູ້ປະກອບການ ບໍ່ວ່າຈະເປັນຜູ້ປະກອບການລະດັບນ້ອຍ ຫຼື ໃຫຍ່ຈະມີຫຼັກການທີ່ຄ້າຍຄືກັນ ສິ່ງສຳຄັນໃນການກວດກາການປະກອບການກະສິກຳອິນຊີກໍຄື:

- ຂະບວນການຜະລິດ (production flow)
- ການກວດກາວັດຖຸດິບ, ສ່ວນປະສົມ ແລະ ສູດການປຸງແຕ່ງ
- ການຈຳແນກແຍກແຍະການຜະລິດກະສິກຳອິນຊີ ແລະ ການກວດສອບ ຍ້ອນຫຼັງ (Identification of organic production and traciability)
- ການກວດສະຖານທີ່ເກັບມ້ຽນສິນຄ້າ ລວມເຖິງການຈັດການສະຖານທີ່ເກັບມ້ຽນສິນຄ້າ.
- ການກວດສອບປະລິມານການຜະລິດເຂົ້າ - ອອກ (Input - output analysis).

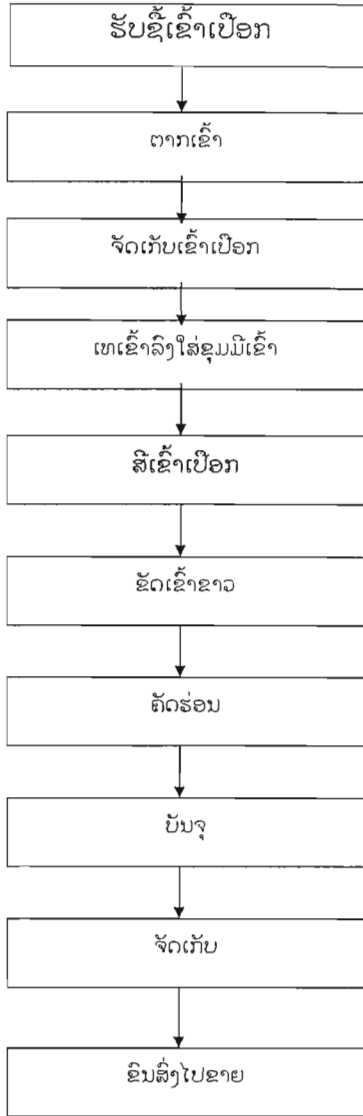
1. ການກວດກາຂະບວນການຜະລິດ

ການປະກອບການໃນທຸກຮູບແບບຈະມີຂັ້ນຕອນ ໃນການເຮັດວຽກງານຕາມປົກກະຕິທີ່ຂ້ອນຂ້າງຊັດເຈນເຊັ່ນ: ໃນໂຮງສີເຂົ້າຂະບວນການຜະລິດຈະເລີ່ມຈາກການຮັບຊື້ເຂົ້າເປືອກ, ການຕາກ, ການຈັດເກັບເຂົ້າ, ການເທເຂົ້າເປືອກໃສ່ຊຸມສີເຂົ້າເປືອກ, ການຂັດເຂົ້າຂາວ, ການຂັດຮ່ອນ, ການບັນຈຸ, ການຈັດເກັບ, ການຂົນສົ່ງໄປຂາຍ ຊຶ່ງໃນບັນດາຂັ້ນຕອນເຫຼົ່ານີ້ ນັກກວດກາຈະຕ້ອງສຳພາດຜູ້ປະກອບການໃຫ້ລະອຽດ ແລ້ວນຳມາຂຽນເປັນແຜນໂຄງຮ່າງຕາມຂະບວນການຜະລິດ (flow chart) ເປັນລຳດັບຂັ້ນໃຫ້ໄດ້ ເພື່ອໃຫ້ເກີດຄວາມເຂົ້າໃຈໃນຂະບວນການຜະລິດທັງໝົດໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ວາງແຜນໃນການກວດກາຂັ້ນຕໍ່ໄປໄດ້ (ເບິ່ງຕົວຢ່າງແຜນໂຄງຮ່າງຂະບວນການຜະລິດຂອງໂຮງສີເຂົ້າໜ້າຕໍ່ໄປ)

ເມື່ອເຂົ້າໃຈຂະບວນການຜະລິດເປັນພື້ນຖານແລ້ວຈິ່ງພິຈາລະນາເບິ່ງວ່າມີຂັ້ນຕອນການຜະລິດອື່ນທີ່ອາດກ່ຽວຂ້ອງກັບຂະບວນການຜະລິດ ຫຼື ບໍ່? ມີຫຼາຍ

ຄັ້ງທີ່ຜູ້ປະກອບການ ອາດຈະຫຼົງລົມ ຫຼື ຈົງໃຈປົກປິດ. ຂັ້ນຕອນການຜະລິດບາງສ່ວນ ທີ່ອາດຈະມີເນື້ອໃນສຳຄັນຕໍ່ການຜະລິດ ຜະລິດຕະພັນອິນຊີກໍ່ເປັນໄດ້.

ໃນກໍລະນີທີ່ຜູ້ປະກອບການເຮັດການຜະລິດຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ: ມີຜະລິດຕະພັນຫຼາຍຊະນິດ ທັງກະສິກຳອິນຊີ ແລະ ກະສິກຳເຄມີ ທີ່ຕ້ອງການຈະຂໍການຢັ້ງຢືນ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ຂໍນັ້ນ ນັກກວດກາຈະຕ້ອງສອບຖາມໃຫ້ຊັດເຈນວ່າ ສິ່ງທີ່ຜູ້ປະກອບການຈະຂໍນັ້ນແມ່ນຫຍັງ? ຢູ່ສ່ວນໃດ? ໃນເມື່ອນັກກວດກາຮູ້ທຸກຢ່າງແລ້ວ ກໍ່ຕ້ອງມີຄວາມເຂົ້າໃຈຕໍ່ຂະບວນການຜະລິດ-ຜະລິດຕະພັນອິນຊີ ທີ່ຈະຂໍການຢັ້ງຢືນນັ້ນໃຫ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ. ດັ່ງຕົວຢ່າງຕໍ່ໄປນີ້:

ຮູບທີ່ 1 ໂຄງຮ່າງຂະບວນການປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນເຂົ້າ

ຕາມປົກກະຕິຜູ້ປະກອບການຈະດຳເນີນຂັ້ນຕອນຂອງຂະບວນການຜະລິດພື້ນຖານນີ້ແລ້ວກໍ່ຕາມ ແຕ່ໃນການເຮັດວຽກຕົວຈິງ ຜູ້ປະກອບການອາດປ່ຽນ

ແປງຂັ້ນຕອນບາງຢ່າງ ເພື່ອຄວາມເໝາະສົມ ນັກກວດກາຄວນສອບຖາມ ຂັ້ນຕອນພິເສດນີ້ຢູ່ສະເໜີສຳລັບບົດບັນທຶກໃນລາຍງານການກວດກາໃຫ້ກັບ ທາງໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນຮັບຮູ້.

ການສອບຖາມຜູ້ປະກອບການກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນການຜະລິດ ຂອງຜະລິ ດຕະພັນກະສິກຳອິນຊີນີ້ ນັກກວດກາຕ້ອງໃຊ້ວິຈາລະນະຍານໃນການພິຈາລະນາ ເບິ່ງວ່າ ຂັ້ນຕອນໃດທີ່ອາດເປັນບັນຫາ ຫຼື ຈຸດອ່ອນ ທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານ ກະສິກຳອິນຊີ ເຊັ່ນ: ອາດມີໂອກາດສ່ຽງຕໍ່ການປະປົນກັບຜະລິດຕະພັນເຄມີ ຊຶ່ງ ນັກກວດກາຕ້ອງຊີ້ແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ປະກອບການຮູ້ ແລະ ພະຍາຍາມໃຫ້ຜູ້ປະກອບ ການສະເໜີແນວທາງໃນການຈັດການປ້ອງກັນ ຫຼື ແກ້ໄຂດ້ວຍຕົນເອງ ເພາະຜູ້ ປະກອບການເປັນຜູ້ທີ່ຄຸ້ນເຄີຍກັບວຽກງານທີ່ຕົນເຮັດຢູ່ ຈຶ່ງສາມາດສະເໜີວິທີການ ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ສາມາດປະຕິບັດໄດ້ດີກວ່າໃຫ້ໜ່ວຍງານ ອອກໃບຢັ້ງຢືນ ເປັນຜູ້ສະເໜີ ຊຶ່ງນັກກວດກາຈະຕ້ອງສະເໜີວິທີການແກ້ໄຂເຫຼົ່ານີ້ ແລະ ນຳສະເໜີເປັນເງື່ອນໄຂໃນການຢັ້ງຢືນໃຫ້ກັບໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງ ຢືນອີກ ດ້ວຍ.

2. ການຈຳແນກ ການຜະລິດກະສິກຳອິນຊີ ແລະ ການກວດກາຄືນຟັງ

ຜູ້ປະກອບການສ່ວນຫຼາຍມັກຈະມີການຜະລິດ ຜະລິດຕະພັນກະສິກຳອິນຊີ ແລະ ກະສິກຳເຄມີໃນກິດຈະກຳຂອງຕົນ ກໍ່ມີການໃຊ້ວັດຖຸດິບທັງອິນຊີ ແລະ ເຄມີ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງຕ້ອງມີການຈຳແນກວັດຖຸດິບ ຂອງຜະລິດຕະພັນອິນຊີ ແລະ ເຄມີ ອອກຈາກກັນໃຫ້ໄດ້ ເພາະວ່າມັນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ ຖ້ານັກກວດກາໄປ ກວດກາລະບົບການຜະລິດ ຫຼື ກິດຈະກຳໃດແລ້ວບໍ່ສາມາດກວດສອບວິທີ ການແບ່ງແຍກຂອງຜູ້ປະກອບການໄດ້ ກໍ່ສະແດງວ່າລະບົບດັ່ງກ່າວຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບ ການປັບປຸງຄືນໃໝ່.

ໃນການຈຳແນກນັ້ນ ຜູ້ປະກອບການຈະຕ້ອງມີລະບົບ ການຈຳແນກທັງ ວັດຖຸດິບ, ຜະລິດຕະພັນ ແລະ ໃນລະບົບເອກະສານທີ່ປະກອບທຸກຂັ້ນຕອນການ ຜະລິດ ໂດຍທີ່ນັກກວດກາຕ້ອງສາມາດກວດສອບໄດ້ ການກວດສອບລະບົບ ການຈຳແນກນີ້ເອີ້ນວ່າ: ການກວດກາ Audit trail.

Audit trail: ເປັນລະບົບເອກະສານເພື່ອໃຊ້ເຂົ້າໃນການຄວບຄຸມ ແລະ ການຈຳແນກການຜະລິດກະສິກຳອິນຊີ ຊຶ່ງໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຜູ້ປະກອບການຈະຕ້ອງດຳເນີນການ ສຳລັບເປັນການຄວບຄຸມສະພາບພາຍໃນການເຮັດວຽກຂອງຕົນເອງ.

1. ການກວດກາການຈຳແນກວັດຖຸດິບ ແລະ ຜະລິດຕະພັນອິນຊີ ນັກກວດກາຈະຕ້ອງກວດ ເບິ່ງຜະລິດຕະພັນອິນຊີໃນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນການຜະລິດ (ຕັ້ງແຕ່ວັດຖຸດິບຈົນເຖິງຜົນຜະລິດສຳເລັດຮູບທີ່ພ້ອມຈຳໜ່າຍຂອງຜູ້ປະກອບການນັ້ນ) ວ່າມີການຕິດກາໝາຍລະອຽດກົງກັບເອກະສານກຳກັບ ຫຼື ບໍ່ເຊັ່ນ: ຕິດຢູ່ທີ່ຖົງ ຫຼື ກ່ອງ, ມີການຕິດແຖບ ຫຼື ລະຫັດປະຈຳງວດການຜະລິດບໍ່?

2. ການກວດກາການຈຳແນກໃນລະບົບເອກະສານ ໃນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນຂອງຂະບວນການຜະລິດກະສິກຳອິນຊີ ຜູ້ປະກອບການຄວນມີເອກະສານກຳກັບຜະລິດຕະພັນໃນຂັ້ນຕອນເຫຼົ່ານັ້ນ ໂດຍສະເພາະຖ້າມີການປຸງແຕ່ງ, ການຈັດການຜະລິດຕະພັນເຄມີ ແລະ ຜະລິດຕະພັນອິນຊີ ເອກະສານເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ແກ່: ໃບສົ່ງສິນຄ້າວັດຖຸດິບ, ທະບຽນການເກັບຮັກສາ, ເອກະສານປະກອບການການປຸງແຕ່ງ ແລະ ເອກະສານການຂາຍເຫຼົ່ານີ້ເປັນຕົ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ, ເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າໃຈງ່າຍ ນັກກວດກາຄວນກວດກາໃນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນການຜະລິດ ວ່າມີເອກະສານໃດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລ້ວເຮັດເປັນແຜນໂຄງຮ່າງຂຶ້ນມາເຊັ່ນດຽວກັບແຜນໂຄງຮ່າງຂະບວນການຜະລິດ.

ຈາກນັ້ນ ນັກກວດກາ ຄວນກວດເບິ່ງເອກະສານກຳກັບການຜະລິດ ໃນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນວ່າໄດ້ມີການລະບຸລາຍລະອຽດໃນເອກະສານຕ່າງໆ ທີ່ສາມາດຈຳແນກຜະລິດຕະພັນກະສິກຳອິນຊີກັບກະສິກຳເຄມີໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນ ຫຼື ບໍ່ ໂດຍການລະບຸນິ້ອາດລະບຸໂດຍໃຊ້ ຄຳວ່າ "ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ຜະລິດຕະພັນກະສິກຳອິນຊີ" ຫຼື ລະຫັດປະຈຳງວດການຜະລິດ (lot number) ການຈຳແນກນີ້ຄວນມີຄວາມຊັດເຈນ ແລະ ລະບຸໄວ້ໃນທຸກຂັ້ນຕອນການຜະລິດ ເພາະຖ້າຜູ້ປະກອບການເອງຍັງບໍ່ສາມາດຈຳແນກ ວັດຖຸດິບ ຫຼື ຜະລິດຕະພັນກະສິກຳອິນຊີ

ຈາກເອກະສານໃນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນໄດ້ ກໍ່ສະແດງເຖິງຄວາມສ່ຽງໃນການປະປົນ ກັນຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກຳອິນຊີ ແລະ ກະສິກຳເຄມີໃນຂັ້ນຕອນນັ້ນໆ.

ການກວດກາໃນຂັ້ນຕໍ່ມາ ກໍ່ຄືການກວດສອບຍ້ອນຫຼັງ (tracibility) ໂດຍ ການສຸ່ມຕົວຢ່າງສິນຄ້າສຳເລັດຮູບທີ່ພ້ອມຈຳໜ່າຍ (ຢ່າງນ້ອຍ 3 ສິນຄ້າ) ແລ້ວ ກວດກາພ້ອມກັບເອກະສານ ກຳກັບຕ່າງໆຍ້ອນກັບໄປທາງຂະບວນການຜະລິດ ວ່າ ໄດ້ເຮັດການບັນຈຸຕອນໃດ? ປຸງແຕ່ງຕອນໃດ? ໄດ້ມາຈາກວັດຖຸດິບທີ່ຮັບເຂົ້າ ມາເມື່ອໃດ ແລະ ຈາກຜູ້ຜະລິດທີ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານ ແທ້ຈິງ ຫຼື ບໍ່? ນັກກວດກາຕ້ອງບັນທຶກໃນລາຍງານການກວດກາວ່າ ສາມາດເຮັດການກວດ ສອບຍ້ອນຫຼັງນີ້ລົບທຸກຂະບວນການຜະລິດ ຫຼື ບໍ່? ແລະ ຜູ້ປະກອບການມີ ເອກະສານປະກອບຄົບຖ້ວນ ແລະ ຖືກຕ້ອງ ຫຼື ບໍ່? ໃນກໍລະນີທີ່ມີບັນຫາ ນັກ ກວດກາຄວນສອບຖາມ ແລະ ປຶກສາກັບຜູ້ປະກອບການວ່າ ຈະສາມາດດຳເນີນ ການແກ້ໄຂໄດ້ແນວໃດ ແລະ ບັນທຶກຂໍ້ສະຫຼຸບໃນການແກ້ໄຂບັນຫາ ເພື່ອໃຊ້ເປັນ ແນວທາງໃນການສະເໜີເງື່ອນໄຂການຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານຕໍ່ໄປ.

3. ການກວດກາວັດຖຸດິບ ສ່ວນປະສົມ

ການກວດກາໃນຂັ້ນຕອນນີ້ເປັນຂັ້ນຕອນທີ່ສຳຄັນສຳລັບການກວດກາ ຜະລິດຕະພັນ ທີ່ຜ່ານຂະບວນການປຸງແຕ່ງ ຊຶ່ງມີວັດຖຸດິບເປັນສ່ວນປະກອບຫຼາຍ ກວ່າ 1 ຊະນິດ ໂດຍນັກກວດກາຕ້ອງກວດເບິ່ງແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງວັດຖຸດິບ ແລະ ສ່ວນປະສົມແຕ່ລະຊະນິດທີ່ໃຊ້ໃນຂະບວນການຜະລິດວ່າມີ ວັດຖຸດິບ ຫຼື ສານປຸງ ແຕ່ງໃດແດ່? ທີ່ເປັນຜະລິດຕະພັນອິນຊີ ທີ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານ ກະສິກຳອິນຊີ ໂດຍທີ່ນັກກວດຈະຕ້ອງກວດສອບໃບສັ່ງຊື້ ແລະ ຫຼັກຖານ ເອກະສານຕ່າງໆ ຂອງວັດຖຸດິບ ຫຼື ສ່ວນປະສົມ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຜູ້ປະກອບການ ຄວນມີລາຍຊື່ຂອງຊາວກະສິກອນທີ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານ ພ້ອມທັງສຳ ເນົາໃບຢັ້ງຢືນ, ລວມທັງເອກະສານການຂາຍຂອງຊາວກະສິກອນຜູ້ຜະລິດທີ່ລະບຸ ວ່າ ວັດຖຸດິບ ຫຼື ສ່ວນປະສົມທີ່ສົ່ງໃຫ້ຜູ້ປະກອບການໃນຄັ້ງນັ້ນເປັນຜົນຜະລິດ ກະສິກຳອິນຊີທີ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ.

ນອກເໜືອຈາກສ່ວນປະສົມທີ່ເປັນວັດຖຸ ທີ່ມີການຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານແລ້ວ ນັກກວດກາຈະຕ້ອງກວດກາປຸງປາງສານປຸງແຕ່ງ ແລະ ສານທີ່ຊ່ວຍໃນການ

ປຸງແຕ່ງຜູ້ປະກອບການອ້າງວ່າສານທຸກຊະນິດທີ່ໃຊ້ນັ້ນແມ່ນໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້
ໃຊ້ໃນກະສິກຳອິນຊີໄດ້. ສະນັ້ນ, ສ່ວນປະສົມທີ່ໃຊ້ໃນການປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນ
ອິນຊີ ຕາມເອກະສານ “ມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ” ກໍລະນີທີ່ນັກກວດກາບໍ່ແນ່
ໃຈວ່າ ສານປຸງແຕ່ງ ຫຼື ສານຊ່ວຍໃນການປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນ ເປັນສານທີ່
ອະນຸຍາດໃຫ້ໃຊ້ຕາມມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ຫຼື ບໍ່ ຊຶ່ງນັກກວດກາຄວນແຈ້ງ
ໃນລາຍງານການກວດກາໃຫ້ທາງ ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນຮູ້ທັນທີ ເພື່ອຈະ
ໄດ້ນຳສະເໜີ ຕໍ່ຄະນະກຳມະການພິຈາລະນາອອກໃບຢັ້ງຢືນ.

ເມື່ອນັກກວດກາໄດ້ກວດສອບຫາແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງວັດຖຸດິບ, ສ່ວນປະສົມ
ສານປຸງແຕ່ງ ແລະ ສານຊ່ວຍໃນການປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນ ນັກກວດກາຕ້
ອງປຽບທຽບສູດການປຸງແຕ່ງ ເພື່ອຊອກຫາສັດສ່ວນວັດຖຸດິບກະສິກຳອິນຊີ ແລະ
ເຄມີ ໂດຍການຄຳນວນນ້ຳໜັກຂອງວັດຖຸດິບ, ສ່ວນປະສົມ, ສານປຸງແຕ່ງ ແລະ
ສານຊ່ວຍໃນການປຸງແຕ່ງ ຊຶ່ງໃນການຄຳນວນນີ້ ໃຫ້ຍົກເວັ້ນການຄຳນວນນ້ຳໜັກ
ຂອງນ້ຳ ແລະ ເກືອທີ່ໃຊ້ໃນການປຸງແຕ່ງ.

4. ການກວດກາສະຖານທີ່ເກັບມ້ຽນສິນຄ້າ ແລະ ສະຖານທີ່ປະກອບການ
ການກວດກາສະຖານທີ່ເກັບມ້ຽນ ສິນຄ້າຈະເນັ້ນໃນການກວດກາການ
ຈຳແນກວັດຖຸດິບ, ສ່ວນປະສົມ ແລະ ສິນຄ້າສຳເລັດຮູບວ່າມີການຈັດເກັບທັງຜົນ
ຜະລິດກະສິກຳອິນຊີ ແລະ ເຄມີຮ່ວມກັນ ຫຼື ບໍ່? ຖ້າມີ, ໄດ້ມີການຈຳແນກ ຫຼື ມີ
ວິທີການລະບຸຢ່າງຊັດເຈນຕາມມາດຕະຖານ ຫຼື ບໍ່?

ນອກຈາກນີ້, ນັກກວດກາຕ້ອງກວດກາການຈັດການໃນສະຖານທີ່ເກັບມ້ຽນ
ສິນຄ້າ ເຊັ່ນ: ຄວາມສະອາດ, ວິທີການທຳຄວາມສະອາດ ຖ້າຫາກສາງສິນຄ້າມີ
ບັນຫາເລື່ອງສັດຕູຂອງຜົນຜະລິດເຊັ່ນ: ໝູ, ແມງສາບ, ມົດ, ປວກ... ຊຶ່ງຜູ້ປະກອບ
ການໄດ້ມີການຈັດການແບບໃດ? ການທຳຄວາມສະອາດ ແລະ ການຈັດການນັ້ນ
ເປັນໄປຕາມມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ຫຼື ບໍ່? ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນການໃຊ້ສານ
ເຄມີກຳຈັດສັດຕູໃນສະຖານທີ່ ເກັບມ້ຽນສິນຄ້າ ແລະ ຕ້ອງບັນທຶກການທຳຄວາມ
ສະອາດສາງສິນຄ້າໃນໄລຍະຜ່ານມາ.

5. ການກວດສອບປະລິມານການຜະລິດເຂົ້າ-ອອກ.

ບໍ່ວ່າຈະເປັນການປຸງແຕ່ງ ຫຼື ການຈັດການຜົນຜະລິດຫຍັງກໍຕາມ ປະລິມານຜົນຜະລິດຄັ້ງສຸດທ້າຍຈະຕ້ອງເທົ່າກັບປະລິມານວັດຖຸດິບທີ່ຮັບເຂົ້າມາ ແລະ ປະລິ ມານວັດຖຸດິບທີ່ສູນເສຍໄປ ໃນລະຫວ່າງຂະບວນການຜະລິດ ແຕ່ ເນື່ອງຈາກວ່າໃນການກວດສອບຜູ້ປະກອບການ ຊຶ່ງມີການຊີ້ວັດຖຸດິບເຂົ້າມາ ແລະ ຂາຍຜົນຜະລິດອອກໄປຕະຫຼອດເວລາ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງພິຈາລະນາ ເຖິງບ່ອນເກັບມ້ຽນ ວັດຖຸດິບ ແລະ ສິນຄ້າໃນໄລຍະ ເວລານັ້ນໆດ້ວຍ.

ວັດຖຸດິບທີ່ໃຊ້ໃນການຜະລິດ = ວັດຖຸດິບທີ່ມີຢູ່ໃນບ່ອນເກັບມ້ຽນ-ວັດຖຸດິບ ປັດຈຸບັນ ທີ່ມີຢູ່ໃນໄລຍະເຮັດການກວດກາ+ວັດຖຸດິບ ທີ່ມີການ ຮັບເຂົ້າມາ ແລະ ວັນທີ່ລົງການກວດກາ.

ຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ = ສິນຄ້າທີ່ມີໃນບ່ອນເກັບມ້ຽນ-ສິນຄ້າປະຈຸບັນ ທີ່ມີຢູ່ ໃນໄລຍະເຮັດການກວດກາ+ສິນຄ້າທີ່ມີການ ຈຳໜ່າຍອອກໄປວັນທີ່ເຮັດການຜະລິດ.

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ປະລິມານວັດຖຸດິບທີ່ໃຊ້ໃນການຜະລິດຈະຕ້ອງຫຼາຍກວ່າ ຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ມາ ເນື່ອງຈາກມີວັດຖຸດິບບາງສ່ວນສູນເສຍ ຫຼື ເສຍຫາຍໄປໃນ ລະຫວ່າງການປຸງແຕ່ງ. ດັ່ງນັ້ນ, ປະລິມານສິນຄ້າສຳເລັດຈະຕ້ອງໜ້ອຍກວ່າວັດຖຸ ດິບທີ່ນຳມາໃຊ້ສະເໝີ.

ໃນການຄຳນວນປະລິມານຜົນຜະລິດເຂົ້າ-ອອກນີ້ ນັກກວດກາຈະຕ້ອງ ກວດສອບເອກະສານການຮັບ-ຊື້ ວັດຖຸດິບ ແລະ ການຈຳໜ່າຍສິນຄ້າທຸກຄັ້ງໃນ ລະຫວ່າງການກວດກາບ່ອນເກັບມ້ຽນຄັ້ງສຸດທ້າຍ ເພື່ອສາມາດ ຮວບຮວມປະລິມານວັດຖຸດິບທີ່ຮັບເຂົ້າມາໃນໄລຍະນັ້ນ ແລະ ປະລິມານສິນຄ້າທີ່ ຈຳໜ່າຍອອກໄປ ການກວດສອບແບບນີ້ຈະໃຊ້ເວລາຂ້ອນຂ້າງຫຼາຍ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງ ເລືອກກວດສິນຄ້າພຽງ 1-2 ລາຍການເທົ່ານັ້ນ ຈາກນັ້ນນັກກວດກາຈະຕ້ອງ ສະຫຼຸບຜົນການກວດການີ້ໃຫ້ ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ຮັບຮູ້ ຕະຫຼອດຈົນເຖິງບັນ ຫາລາຍລະອຽດຕ່າງໆທີ່ພົບເຫັນ ຊຶ່ງອາດກ່ຽວຂ້ອງກັບການຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານ ກະສິກຳອິນຊີ.

6. ການກວດກາການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ການໃຊ້ກາໝາຍກະສິກຳອິນຊີ

ນອກຈາກການກວດກາຂະບວນການຜະລິດ, ເອກະສານ, ສະຖານທີ່ ເກັບມ້ຽນສິນຄ້າ, ສະຖານທີ່ເກັບວັດຖຸດິບ ແລະ ຜະລິດຕະພັນທີ່ສຳເລັດແລ້ວ ນັກກວດກາຈະຕ້ອງ ກວດກາເບິ່ງການຫຸ້ມຫໍ່ທີ່ໃຊ້ວັດຖຸດິບນັ້ນວ່າຜ່ານມາເຄີຍໃຊ້ບັນຈຸສານເຄມີ, ຝຸ່ນເຄມີ ຫຼື ຢາປາບສັດຕູພືດໃດມາກ່ອນບໍ່?

ສຳລັບການຫຸ້ມຫໍ່ທີ່ໃຊ້ບັນຈຸຜະລິດຕະພັນສຳເລັດນັ້ນ ນັກກວດກາຕ້ອງກວດເບິ່ງຄຳອະທິບາຍນັ້ນວ່າເປັນໄປຕາມມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີບໍ່? ແລະ ນັກກວດກາຕ້ອງເກັບຕົວຢ່າງ ຂອງການຫຸ້ມຫໍ່ແນບມານຳແຕ່ຖ້າຫາກຜູ້ປະກອບການ ຍັງອອກແບບການຫຸ້ມຫໍ່ບໍ່ຮຽບຮ້ອຍ ນັກກວດກາກໍ່ຕ້ອງໃຫ້ຜູ້ປະກອບການເກັບຕົວຢ່າງການອອກແບບທີ່ຮຽບຮ້ອຍແລ້ວມາໃຫ້ ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນພິຈາ ລະນາກ່ອນທີ່ຈະມີການນຳໄປໃຊ້ຕົວຈິງ.

7. ຜູ້ຮັບຈ້າງການຜະລິດ (Sub - contractor)

ໃນກໍລະນີທີ່ຜູ້ປະກອບການມີການວ່າຈ້າງຜູ້ອື່ນມາຊ່ວຍໃນການປຸງແຕ່ງ ຫຼື ມາຈັດການບາງຂັ້ນຕອນໃນການຜະລິດ ຊຶ່ງນັກກວດກາກໍ່ຈະຕ້ອງໄປກວດຜູ້ທີ່ຮັບຈ້າງໃນການຜະລິດເຫຼົ່ານັ້ນ ໃນຖານະເປັນໜ່ວຍງານຂອງຂະບວນການຜະລິດ ຜູ້ປະກອບການ ຕ້ອງມີວິທີການກວດກາ ແລະ ລາຍງານການກວດກາເຊັ່ນດຽວກັນ. ດັ່ງນັ້ນ, ໃນຂະບວນການຜະລິດຂອງຜູ້ຮັບຈ້າງເຮັດການຜະລິດ ກໍ່ຕ້ອງມີເອກະສານກຳກັບການຜະລິດ (ບັນທຶກການຜະລິດ) ແລະ ມີລະບົບການຈຳແນກຜະລິດຕະພັນອິນຊີເຊັ່ນດຽວກັນ.

ນອກຈາກນີ້ ຜູ້ປະກອບການ ແລະ ຜູ້ຮັບຈ້າງທຳການຜະລິດຈະຕ້ອງເຮັດສັນຍາຕໍ່ກັນ ໂດຍຜູ້ຮັບຈ້າງເຮັດການຜະລິດຈະຕ້ອງຍອມຮັບດຳເນີນການຜະລິດຕາມມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ແລະ ຍອມໃຫ້ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນໄປກວດກາໄດ້.

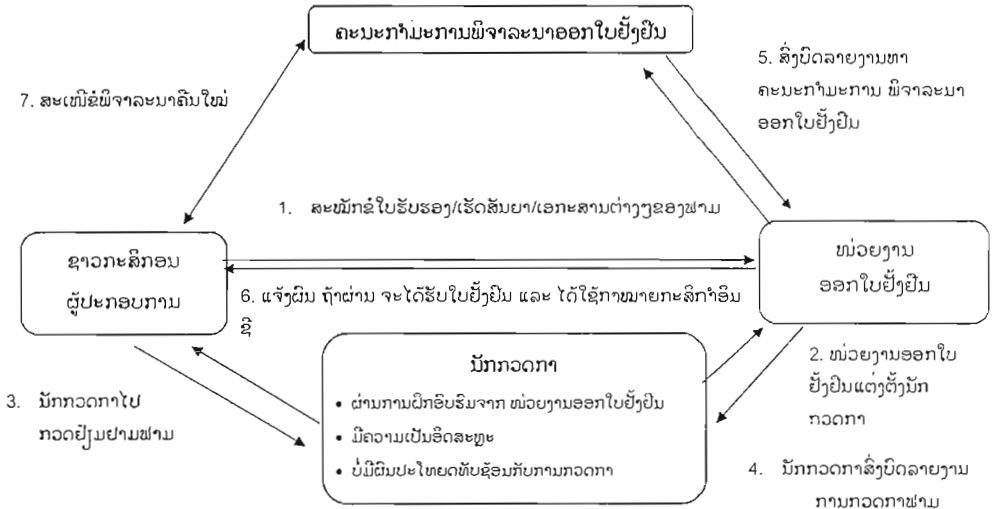
ໃນກໍລະນີຜູ້ປະກອບການມີສະຖານທີ່ປະກອບການອີກແຫ່ງໜຶ່ງ ຫຼື ຜູ້ຮັບຈ້າງເຮັດການຜະລິດຢູ່ຄົນລະພື້ນທີ່ກັບຜູ້ປະກອບການ ແລະ ນັກກວດກາບໍ່ສາມາດໄປກວດກາໄດ້ ຊຶ່ງນັກກວດກາຕ້ອງລາຍງານສະຖານທີ່ດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນຮັບຮູ້ ໂດຍ ສະເໜີໃຫ້ມີການກວດກາໃນຄັ້ງຕໍ່ໄປ ຫຼື ຖ້າເປັນ

ວ່າຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບການກວດກາກໍ່ຄວນສະເໜີໃຫ້ ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ສິ່ງນັກກວດກາໄປກວດຕື່ມອີກ ກ່ອນການພິຈາລະນາຢັ້ງຢືນ.

8. ຄວາມເປັນທຳໃນສັງຄົມ (Social Justice)

ນອກເໜືອຈາກການກວດກາຂະບວນການຜະລິດແລ້ວ ຜູ້ປະກອບການຈະ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການປະເມີນການປະຕິບັດຕໍ່ພະນັກງານ, ລູກຄ້າ ຕາມນະໂຍບາຍ ຄວາມເປັນທຳໃນສັງຄົມ. ທັງນີ້, ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ຈະເຮັດການປະເມີນ ສະຖານທີ່ຂອງຜູ້ປະກອບການ ທຸກແຫ່ງທີ່ຢູ່ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ປະກອບ ການ ລວມທັງຜູ້ທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນໄລຍະເຮັດການຜະລິດ ຊຶ່ງໜ່ວຍງານອອກ ໃບຢັ້ງຢືນ ມີນະໂຍບາຍຮັບຮອງຜົນຜະລິດ ຫຼື ຜະລິດຕະພັນ ທີ່ຜະລິດຈາກຜູ້ ປະກອບການທີ່ລະເມີດສິດທິ ແລະ ສະແດງໃຫ້ເຫັນຄວາມບໍ່ເປັນທຳໂດຍເຈດ ຕະນາຢ່າງຊັດເຈນ.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1: ຂັ້ນຕອນການຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ

- 1). ຮັບສະໝັກຂໍການຮັບຮອງມາດຕະຖານ ຊຶ່ງຜູ້ສະໝັກ (ຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ) ຈະຕ້ອງປະກອບແບບຟອມການສະໝັກ ແລະ ຂໍ້ມູນຕ່າງໆຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດ.
- 2). ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ມອບໝາຍໃຫ້ *ນັກກວດກາ* ໄປກວດກາຟາມ ຫຼື ສະຖານທີ່ປະກອບການ ຊຶ່ງນັກກວດກາຈະຕິດຕໍ່ນັດໝາຍວັນເວລາ ກັບຜູ້ສະໝັກໂດຍກົງ ຫຼື ອາດຈະຕິດຕໍ່ຜ່ານອົງກອນທີ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຜູ້ສະໝັກ.
- 3). ນັກກວດກາໄປກວດກາຟາມ ຫຼື ສະຖານທີ່ປະກອບການ.
- 4). ນັກກວດກາຕ້ອງເຮັດລາຍງານການກວດສົ່ງໃຫ້ກັບ ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ພາຍໃນ 30 ວັນ ນັບຕັ້ງແຕ່ວັນທີ່ກວດຟາມ ຫຼື ພາຍໃນວັນທີ່ກຳນົດໃຫ້.
- 5). ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ຕ້ອງສົ່ງລາຍງານການກວດກາໃຫ້ ຄະນະກຳມະການພິຈາລະນາອອກໃບຢັ້ງຢືນ.
- 6). ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ຕ້ອງແຈ້ງຜົນການພິຈາລະນາໃຫ້ຜູ້ສະໝັກຊາບວ່າ ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ ຫຼື ບໍ່? ຖ້າຜ່ານ ຜູ້ສະໝັກກໍ່ຈະໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ ແລະ ມີສິດໃຊ້ກາໝາຍກະສິກຳອິນຊີໄດ້.

7). ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ ຜູ້ສະໝັກສາມາດສະເໜີຂໍໃຫ້ມີການພິຈາລະນາ
ຄືນໃໝ່ ກັບ ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ເພື່ອຂໍໃຫ້ມີການທົບທວນຜົນການ
ພິຈາລະນາຄືນໃໝ່ ໂດຍສິ່ງຄຳຮ້ອງ ແລະ ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານເພີ່ມເຕີມ.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2: ການຂຽນລາຍງານການກວດກາຟາມ

1. ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປ

- ຊື່, ທີ່ຢູ່ ຂອງຜູ້ຜະລິດ-ຜູ້ປະກອບການ.
- ຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການຜະລິດ/ຜູ້ປະສານງານ.
- ລັກສະນະການຜະລິດທີ່ຕ້ອງການຂໍການຢັ້ງຢືນ.

2. ຂອບເຂດຂອງການກວດກາ

ອະທິບາຍວ່າ ຕົ້ນເອງໄດ້ຮັບມອບໝາຍໃຫ້ກວດກາຫຍັງແດ່? ແລະ ເປັນການກວດກາປະເພດໃດ? ມີການແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຜະລິດ - ຜູ້ປະກອບການ ຮູ້ລ່ວງໜ້າ ຫຼື ບໍ່?

a. ລາຍລະອຽດຂອງການກວດກາ

- ອະທິບາຍວ່າ ໄດ້ກວດສວນ, ແບງ ຫຼື ໜານໃດແດ່? ສະຖານທີ່ຢູ່ໃສ? ລວມທັງໄດ້ກວດເອກະສານຫຍັງແດ່? ແລະ ໃຊ້ເວລາເທົ່າໃດ? (ຕາຕະລາງການເຮັດວຽກ).

2.2 ວິທີການກວດກາ

- ອະທິບາຍສິ່ງທີ່ນັກກວດກາໄດ້ກວດສວນ, ແບງ ຫຼື ໜານທີ່ປູກ, ບໍລິເວນບ້ານຂອງຜູ້ຜະລິດ, ຫ້ອງການ ເຊັ່ນ: ສຳພາດໃຜແດ່? ກວດຫຍັງແດ່? ແລະ ການສຸ່ມຕົວຢ່າງ?.

3. ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜູ້ຜະລິດ (ໂຄງການ/ບໍລິສັດ)

ກ. ຄວາມເປັນມາ

- ຍ້ອນຫຍັງຈຶ່ງມາເຮັດກະສິກຳອິນຊີ? ເປັນຫຍັງຈຶ່ງຢາກຂໍການຢັ້ງຢືນ?
- ໃນກໍລະນີທີ່ເປັນໂຄງການ/ບໍລິສັດ ໄດ້ມີກິດຈະກຳຫຍັງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຮັດກະສິກຳອິນຊີ.

ຂ. ຜູ້ທີ່ຮັບຜິດຊອບການຜະລິດພາຍໃນຟາມ ຫຼື ຜູ້ສະໜັບສະໜູນການຜະລິດ (ໃນກໍລະນີທີ່ມີບຸກຄົນ ຫຼື ມີໂຄງການສະໜັບສະໜູນ).

- ແມ່ນໃຜເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບເຮັດການຜະລິດຕົວຈິງ ຫຼື ຜູ້ທີ່ຜິດສິນໃຈເຮັດການຜະລິດພາຍໃນຟາມ.
- ແມ່ນໃຜຄືຜູ້ສະໜັບສະໜູນການຜະລິດ ສະໜັບສະໜູນຫຍັງແດ່? ແລະເງື່ອນໄຂລະຫວ່າງຜູ້ຜະລິດກັບຜູ້ສະໜັບສະໜູນ ເຊັ່ນ: ການຂາຍຜົນຜະລິດ.

ຄ. ພື້ນທີ່ການຜະລິດ

- ມີພື້ນທີ່ການຜະລິດຈັກຕອນ? ມີຈຳນວນຈັກເຮັກຕາ? ລັກສະນະພື້ນທີ່ການຜະລິດເປັນແນວໃດ? ແລະ ລັກສະນະການຜະລິດໃນບໍລິເວນໃກ້ຄຽງ.
- ໃນກໍລະນີທີ່ເປັນໂຄງການ ຫຼື ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ ມີສະມາຊິກໃນໂຄງການ/ກຸ່ມຈັກຄົນ? ມີໃຜແດ່? ສະມາຊິກແຕ່ລະຄົນມີພື້ນທີ່ຈັກຕອນ? ຈັກເຮັກຕາ?

4. ຜົນການກວດກາ

ອະທິບາຍ ແລະ ສະຫຼຸບຜົນຂອງການກວດກາ ທັງລະບົບການປູກ ແລະ ລະບົບເອກະສານ ກວດເນັ້ນສະເພາະຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການດຳເນີນງານຂອງຜູ້ຜະລິດວ່າ ເປັນໄປຕາມມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ຫຼື ບໍ່? ແຕ່ການກວດກໍ່ອາດລວມເຖິງການປະເມີນການຜະລິດ ແລະ ຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບກະສິກຳອິນຊີ.

ໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ແມ່ນການກວດກາຄັ້ງທຳອິດ ຖ້າບໍ່ມີຫຍັງປ່ຽນແປງ ກໍ່ອາດຈະລະບຸພຽງແຕ່ວ່າ “ປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານ ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງ ເບິ່ງລາຍງານການກວດກາຂອງ ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ໃດ? ”.

4.1 ຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງຜູ້ຜະລິດ ໃນເລື່ອງກະສິກຳອິນຊີ

- ຜູ້ຜະລິດມີຄູ່ມືມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ແລະ ຫນັງສືແຈ້ງຜົນການຢັ້ງຢືນບໍ່?
- ຜູ້ຜະລິດເຂົ້າໃຈຂໍ້ກຳນົດໃນມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ແລະ ເງື່ອນໄຂການຢັ້ງຢືນຈາກ ຂະແໜງການຢັ້ງຢືນ ຫຼື ບໍ່?
- ຜູ້ຜະລິດມີຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈໃນຫຼັກການເຮັດກະສິກຳອິນຊີ ຫຼື ບໍ່? (ການປັບປຸງດິນ, ການປົນເປື້ອນສານເຄມີຈາກພາຍນອກ).

- 4.2 ຂໍ້ມູນໃນໃບສະໝັກ, ແຜນທີ່ ແລະ ແຜນຜັງຟາມ
- ຂໍ້ມູນໃນໃບສະໝັກ, ປະຫວັດຟາມ ຖືກຕ້ອງສົມບູນ ຫຼື ບໍ່? ລາຍງານສ່ວນທີ່ປ່ຽນແປງໄປໃຫ້ຖືກຕ້ອງ.
 - ແຜນທີ່ ແລະ ແຜນຜັງຟາມຖືກຕ້ອງ ຫຼື ບໍ່? ມີຂໍ້ມູນໃດແດ່ທີ່ບໍ່ສົມບູນ.
 - ມີການແກ້ໄຂປ່ຽນແປງພື້ນທີ່ການຜະລິດຈາກເດີມແນວໃດ?
 - ຊະນິດພືດທີ່ປູກກົງກັບຊະນິດພືດທີ່ລະບຸໃນເອກະສານໃບສະໝັກ, ໃບຕໍ່ອາຍຸ ຫຼື ບໍ່?
- 4.3 ເອກະສານກ່ຽວກັບການຜະລິດ ແລະ ບັນຊີ
- ສັນຍາວ່າຈ້າງການຜະລິດ (ຖ້າມີ).
 - ບັນທຶກການຊື້ປັດໃຈການຜະລິດ - ການຂາຍຜົນຜະລິດ.
 - ບັນຊີຟາມ (ບັນທຶກການຜະລິດໃນຟາມ, ຕາຕະລາງວາງແຜນການປູກພືດ).
- 4.4 ການຈັດການຟາມ
- ໃນກໍລະນີທີ່ມີການເຮັດກະສິກໍາອິນຊີ ແລະ ກະສິກໍາເຄມີແບບຄູ່ຂະໜານ (ເຮັດຄວບຄູ່) ສາມາດແຍກການຜະລິດອອກຢ່າງຊັດເຈນ ຫຼື ບໍ່? ຫຼື ມີພືດຊະນິດດຽວກັນທີ່ປູກທັງກະສິກໍາອິນຊີ ແລະ ເຄມີ.
 - ປະເມີນຄວາມສ່ຽງໃນເລື່ອງການບິນເບື້ອນຈາກພາຍນອກ ເຊັ່ນ: ທາງລົມ, ນ້ຳ ແລະ ມົນລະພິດອື່ນໆ. ຊາວກະສິກອນມີວິທີການປ້ອງກັນແນວໃດ? ໂດຍເບິ່ງຈາກແຫຼ່ງນ້ຳ, ລະບົບການໃຫ້ນ້ຳ ແລະ ອະທິບາຍແນວປ້ອງກັນຂອງຟາມ.
- 4.5 ລະບົບການຜະລິດ
- ປະເມີນລະບົບການຜະລິດໂດຍລວມ ເຊັ່ນ: ມີລະບົບປະສົມປະສານ, ການຜະລິດແບບກະເສດສຸມ ແລະ ສະພາບການຜະລິດໃນຂະນະທີ່ນັກກວດກາໄປກວດກາພື້ນທີ່.

- ອະທິບາຍລະບົບການປູກພືດແບບໝູນວຽນ, ພຶດປະສົມປະສານ, ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງພັນພືດ.
- ແນວທາງການປັບປຸງ ແລະ ການບຳລຸງດິນຂອງຊາວກະສິກອນ.
- ບັນຫາການພັງທະລາຍຂອງໜ້າດິນ ແລະ ການຈັດການຂອງຊາວກະສິກອນ.
- ບັນຫາວັດສະພືດ ແລະ ສັດຕູພືດ ຕະຫຼອດຈົນການຈັດການຂອງຊາວກະສິກອນ.

4.6 ປັດໃຈການຜະລິດທີ່ອະນຸຍາດ ແລະ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ໃຊ້

ລະບຸຊະນິດ ແລະ ປະລິມານການໃຊ້ປັດໃຈການຜະລິດແຕ່ລະຊະນິດໃນກໍລະນີທີ່ເປັນປັດໃຈການຜະລິດນອກເໜືອຈາກທີ່ລະບຸໄວ້ໃນມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ໃຫ້ກວດກາຂໍ້ມູນສ່ວນປະກອບຂອງປັດໃຈການຜະລິດນັ້ນໆ ຊື່ ແລະ ທີ່ຢູ່ຂອງຜູ້ຜະລິດດ້ວຍ.

- ຝຸ່ນ
- ສານປ້ອງກັນກຳຈັດສັດຕູພືດ.
- ເມັດພັນ (ແຫຼ່ງທີ່ມາ, ການໃຊ້ສານເຄມີຂອງຜູ້ຜະລິດ).
- ການກ້າເບ້ຍ (ແຫຼ່ງທີ່ມາ, ການໃຊ້ສານເຄມີຂອງຜູ້ຜະລິດ).

4.7 ການຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ

ອະທິບາຍວິທີການຈັດການຜົນຜະລິດຕັ້ງແຕ່ການເກັບກ່ຽວຈົນເຖິງການຂາຍຜົນຜະລິດ.

- ປະລິມານຜົນຜະລິດອິນຊີທີ່ເກັບກ່ຽວໄດ້.
- ໃນໄລຍະການເກັບກ່ຽວຜົນຜະລິດຈົນເຖິງການເກັບມ້ຽນຜົນຜະລິດ ມີຄວາມສ່ຽງໃນການປົນເປື້ອນກັບຜົນຜະລິດເຄມີ ຫຼື ບໍ່?
- ມີຄວາມສ່ຽງໃນການປົນເປື້ອນສານເຄມີຈາກພາຊະນະທີ່ໃຊ້ບັນຈຸຜົນຜະລິດ ຫຼື ບໍ່?

- ມີການເກັບຄ່າເຂົ້າເປັນຜົນຜະລິດເຄມີ ຈາກການແບ່ງທີ່ດິນໃຫ້ຄົນອື່ນເຂົ້າ ຫຼື ບໍ່? (ຖ້າມີ) ໃຫ້ຈັດການແບ່ງແຍກ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ມີການປະປົນກັບຜົນຜະລິດ ອື່ນຊື່ແນວໃດ?
- ໃນລະຫວ່າງການຂົນສົ່ງ ມີໂອກາດສ່ຽງຕໍ່ການປົນເປື້ອນ ແລະ ປະປົນກັບ ຜົນຜະລິດອື່ນ ຫຼື ບໍ່?
- ມີການໃຊ້ສານເຄມີປ້ອງກັນ ແລະ ກຳຈັດສັດຕູພືດຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ໃນ ໂຮງເກັບ ຫຼື ບໍ່?

4.8 ການປຸງແຕ່ງ

- ໃນກໍລະນີທີ່ຜູ້ຜະລິດນຳຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນຈາກຟາມຂອງຕົນ ມາປຸງແຕ່ງ (ການປຸງແຕ່ງໃນຄົວເຮືອນ) ໃຫ້ອະທິບາຍວິທີການປຸງແຕ່ງຂອງ ຜູ້ຜະລິດ ແລະ ໃຊ້ແບບຟອມຂອງຜູ້ປະກອບການ ໃນການກວດກາການ ປຸງແຕ່ງນັ້ນ.

ແຕ່ຖ້າການປຸງແຕ່ງມີຄວາມຊັບຊ້ອນຫຼາຍ (ມີສ່ວນປະສົມທີ່ ຊັບຊ້ອນ ແລະ ມີການຊີ້ວັດຖຸດິບມາຈາກພາຍນອກ) ຜູ້ຜະລິດກໍ່ຕ້ອງສະ ໝັກຂໍການຢັ້ງຢືນຜູ້ປະກອບການນຳດ້ວຍ.

4.9 ການຈຳໜ່າຍຜົນຜະລິດ

- ການຫຸ້ມຫໍ່ເພື່ອການຂາຍ.
- ການຂົນສົ່ງ.
- ເອກະສານບັນທຶກ ແລະ ລາຍງານການຂາຍ.

4.10 ຄວາມເປັນທຳໃນສັງຄົມ

- ຈຳນວນພະນັກງານ, ແຮງງານພາຍໃນຟາມມີຈັກຄົນ ເປັນພະນັກງານ ປະຈຳ ຫຼື ຊົ່ວຄາວ ແລະ ມີການໃຊ້ແຮງງານ ເດັກນ້ອຍ-ເຍົາວະຊົນ ຫຼື ບໍ່?
- ອະທິບາຍການປະຕິບັດຕໍ່ພະນັກງານໃນຟາມ ວ່າມີແນວທາງການປະຕິບັດ ຢ່າງເປັນທຳ ຫຼື ບໍ່? ແລະຄວນນຳສະເໜີທາງມີການກະທຳຜິດທີ່ລະເມີ ດສິດທິມະນຸດ.

4.11 ບັນຫາອື່ນໆ

- ບັນຫາອື່ນໆຄວນພິຈາລະນາກ່ຽວກັບການຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ.

4.12 ການກຳນົດໄລຍະການປັບປຸງ

- ນັກກວດກາຄວນນຳສະເໜີວ່າ ໄລຍະການປັບປຸງຄວນເລີ່ມຈາກມື້ໃດ? ເພາະເຫດຜົນໃດ? (ເຫດຜົນ ຫຼື ຫຼັກຖານ).
- ຄວນມີການຂະຫຍາຍໄລຍະການປັບປຸງເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ບໍ່? ເພາະເຫດຜົນໃດ?
- ແຕ່ລະຕອນທີ່ປູກມີໄລຍະການປັບປຸງທີ່ຄືກັນ ຫຼື ຕ່າງກັນແນວໃດ? ເພາະເຫດຜົນໃດ?

5. ຂໍສະເໜີແນະຕໍ່ຜູ້ຜະລິດ

- ຜູ້ຜະລິດສາມາດນຳສະເໜີການປັບປຸງຟາມ ແລະ ການຜະລິດ ຊຶ່ງຜູ້ຜະລິດອາດຈະປະຕິບັດຕາມ ຫຼື ບໍ່ ກໍ່ໄດ້ ແລະ ນັກກວດກາກໍ່ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີຂໍສະເໜີແນະຕໍ່ຜູ້ຜະລິດກໍ່ໄດ້ ທັງນີ້ຂຶ້ນຢູ່ກັບຄວາມຮູ້ຂອງ ນັກກວດກາເອງ.
- ຜູ້ຜະລິດອາດມີຄຳຖາມຫາໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ຊຶ່ງເປັນຄຳຖາມທີ່ນັກກວດກາບໍ່ສາມາດຕອບໄດ້ນັ້ນ ແລະ ຕ້ອງການຂໍ້ມູນເພີ່ມຈາກໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ.

6. ຂໍສະເໜີທີ່ມີຕໍ່ ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ

6.1 ຂໍສະເໜີໃນການປັບມາດຕະຖານກະສິກຳອິນຊີ ໃຫ້ເຂົ້າກັບສະຖານະການຂອງຜູ້ຜະລິດ.

- ນັກກວດກາອາດສະເໜີໃຫ້ມີຂໍ້ຍົກເວັ້ນຕໍ່ການບໍ່ປະຕິບັດຕາມ ມາດຕະຖານ ກະສິກຳອິນຊີ ຂອງຜູ້ຜະລິດໃນບາງກໍລະນີ ທັງນີ້ແມ່ນຂຶ້ນຢູ່ກັບສະຖານະການຂອງຜູ້ຜະລິດທີ່ນັກກວດກາໄປພົບເຫັນເຊັ່ນ: ມີການລະເມີດມາດຕະ ຖານໂດຍບໍ່ຕັ້ງໃຈ, ເກີດໄພທຳມະຊາດ ແລະ ອື່ນໆ.

6.2 ຂໍສະເໜີກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂຂອງການຢັ້ງຢືນ

- ນັກກວດກາຄວນສະເໜີເງື່ອນໄຂຂອງການຢັ້ງຢືນໃຫ້ ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ຮັບຊາບ ແຕ່ວ່າຄະນະກຳມະການພິຈາລະນາອອກໃບຢັ້ງຢືນ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງເຫັນດີກັບຂໍສະເໜີຂອງນັກກວດກາ (ນັກກວດກາຄວນຊີ້ແຈງໃຫ້ຜູ້ຜະລິດຮູ້ລ່ວງໜ້າກ່ອນທີ່ຈະສະເໜີໄປ) ຂໍສະເໜີກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂການຢັ້ງຢືນຄວນເປັນສິ່ງທີ່ຜູ້ຜະລິດສາມາດເຮັດໄດ້ ແລະ ມີການກວດສອບຕິດຕາມປະເມີນຜົນໄດ້.
 - ເງື່ອນໄຂທີ່ຜູ້ຜະລິດ ຄວນດຳເນີນການ ກ່ອນທີ່ຈະມີການພິຈາລະນາ
 - ເງື່ອນໄຂທີ່ຜູ້ຜະລິດຄວນດຳເນີນການ ກ່ອນທີ່ການຢັ້ງຢືນຈະມີຜົນ
 - ເງື່ອນໄຂທີ່ຜູ້ຜະລິດຄວນດຳເນີນການພາຍຫຼັງການຢັ້ງຢືນ ແລະ ມີການກຳນົດໄລຍະເວລາຢ່າງຊັດເຈນ.

6.3 ຂໍສະເໜີແນະສຳລັບການກວດກາຄັ້ງຕໍ່ໄປ

- ຄວນມີການກວດກາພິເສດ ກ່ອນມີການກວດກາປະຈຳປີ ຫຼື ບໍ່? ຖ້າມີຄວນເນັ້ນໃນເລື່ອງໃດ?
- ການກວດກາປະຈຳປີໃນຄັ້ງຕໍ່ໄປຄວນເນັ້ນເລື່ອງໃດ? ເປັນໄລຍະເວລາໃດ?

7. ການຕິດຕາມວຽກພາຍຫຼັງການກວດກາ

ສິ່ງທີ່ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ແລະ ຜູ້ຜະລິດຕ້ອງເຮັດ

ສິ່ງທີ່ຕ້ອງເຮັດ	ແມ່ນໃຜ	ເມື່ອໃດ

ນັກກວດກາລົງສະໜາມ:.....

ວັນທີ:.....

8. ເອກະສານຄັດຕິດຕ່າງໆ

- ແຜນທີ່ ຫຼື ແຜນຜັງຟາມ.
- ແບບຟອມການເກັບຕົວຢ່າງ ເພື່ອວິເຄາະໃນຫ້ອງວິໃຈ.
- ຄວາມຄິດເຫັນສ່ວນຕົວ ທີ່ເປັນຄວາມລັບ ແລະ ບໍ່ຕ້ອງການໃຫ້ຜູ້ຜະລິດຮູ້ເຊັ່ນ: ຄວາມເຫັນຂອງນັກກວດກາຕໍ່ຄວາມໜ້າເຊື່ອຖືຂອງບຸກຄົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 3: ການຂຽນລາຍງານການກວດກາຜູ້ປະກອບການ

1. ຂໍ້ມູນທົ່ວໄປ

- ຊື່, ທີ່ຢູ່ ຂອງຜູ້ປະກອບການ.
- ຜູ້ຮັບຜິດຊອບ/ຜູ້ປະກອບການ.
- ລັກສະນະການປະກອບການ/ຜະລິດຕະພັນທີ່ຕ້ອງການຂໍຢັ້ງຢືນ.

2. ຂອບເຂດຂອງການກວດກາ

- ອະທິບາຍວ່າ ໄດ້ຮັບມອບໝາຍໃຫ້ກວດກາຫຍັງແດ່? ແລະ ເປັນການກວດກາປະເພດໃດ? ມີການແຈ້ງລ່ວງໜ້າໃຫ້ຜູ້ປະກອບການຮູ້ລ່ວງໜ້າ ຫຼື ບໍ່?

2.1 ລາຍລະອຽດຂອງການກວດກາ

- ອະທິບາຍວ່າມີສະຖານທີ່ປະກອບການຈັກແຫ່ງທີ່ໄປກວດກາ ໃຜເປັນຜູ້ໃຫ້ຂໍ້ມູນ? ແລະ ໃຊ້ເວລາໃນການກວດດົນປານໃດ? (ເຮັດເປັນຕາຕະລາງການປະຕິບັດງານ ໃນກໍລະນີທີ່ໄປກວດຫຼາຍແຫ່ງ ແລະ ຫຼາຍມື້).

2.2 ວິທີການກວດກາ

- ອະທິບາຍສິ່ງທີ່ນັກກວດກາໄດ້ກວດພົບໃນຄັ້ງນີ້ ທັງສະຖານທີ່ປະກອບການ, ຫ້ອງການ ເຊັ່ນ: ໄດ້ກວດກາຫຍັງແດ່, ກວດບ່ອນໃດແດ່, ສຳພາດໃຜແດ່, ເກັບຕົວຢ່າງແບບການຫຸ້ມຫໍ່ ຫຼື ເອກະສານຕິດຄັດມານຳ.

3. ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜູ້ປະກອບການ

3.1 ຂໍ້ມູນພື້ນຖານ

- ເຈົ້າຂອງກິດຈະການແມ່ນໃຜ?, ມີກິດຈະການອື່ນອີກບໍ່?, ມີຄວາມສຳພັນກ່ຽວຂ້ອງກັບການປະກອບການທີ່ຂໍຢັ້ງຢືນ ຫຼື ບໍ່?
- ໂຄງສ້າງອົງກອນ, ຜູ້ຮັບຜິດຊອບ, ຈຳນວນພະນັກງານ.
- ຈຳນວນສະຖານທີ່ປະກອບການມີຈັກແຫ່ງ? ແຕ່ລະແຫ່ງເຮັດໜ້າທີ່ຫຍັງ? ເປັນຜູ້ຮັບຈ້າງເຮັດການຜະລິດ ຫຼື ບໍ່?

ຂັ້ນຕອນການຜະລິດ	ສະຖານທີ່ປະກອບການ	ສະຫຼາກ/ການລະບຸວ່າເປັນ ຜະລິດຕະພັນອິນຊີ	ລະບົບເອກະສານ

4.5 ການເກັບຮັກສາ

ອະທິບາຍວ່າໃນການເກັບຮັກສາ ມີການແຍກອັດຖຸດິບອັນຊື້ ຜະລິດຕະພັນອິນຊີສຳເລັດຮູບອອກຈາກອັດຖຸດິບ ແລະ ຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບ ທົ່ວໄປແນວໃດ? ຕ້ອງລະບຸສະຖານທີ່ເກັບຮັກສາໃຫ້ລະອຽດ.

- ການເກັບມ້ຽນອັດຖຸດິບ.
- ການເກັບມ້ຽນຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບ.

4.6 ການຄຳນວນປະລິມານການຜະລິດ ເຂົ້າ-ອອກ

- ອະທິບາຍວິທີການຄຳນວນ ແລະ ຜົນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການຄຳນວນ ສະແດງໃຫ້ເຫັນຂະບວນການ ຜະລິດຂອງ ຜູ້ປະກອບການນັ້ນມີຄວາມໜ້າເຊື່ອຖື ຫຼື ບໍ່?

4.7 ຄວາມສ່ຽງໃນການປົນເປື້ອນ ແລະ ການປະປົນກັບຜະລິດຕະພັນເຄມີ

- ໃນຂັ້ນຕອນການຜະລິດນັ້ນ
ມີຂັ້ນຕອນສ່ຽງຕໍ່ການປົນເປື້ອນຈາກການຜະລິດແບບເຄມີ ຫຼື ບໍ່?
ມີການແຍກເວລາ, ສະຖານທີ່ການຜະລິດ,
ມີມາດຕະຖານຮັກສາຄວາມສະອາດກ່ອນການປຸງ ມາເປັນການຜະລິດ
ຫຼື ບຸກແຕ່ງຜະລິດ ຕະພັນອິນຊີ ຫຼື ບໍ່?
- ມີຄວາມສ່ຽງທີ່ຜົນຜະລິດ-ຜະລິດຕະພັນອິນຊີ ຈະປະປົນກັບ ຜົນຜະລິດ - ຜະລິດຕະພັນເຄມີ ຫຼື ບໍ່?
- ມີການໃຊ້ຢາຂ້າແມງໄມ້, ການອົບຂ້າເຊື້ອ ແລະ ອື່ນໆ ຫຼື ບໍ່?

4.8 ການຂາຍ

ອະທິບາຍຊ່ອງທາງການຂາຍ ແລະ ຜູ້ຊື້

- ລາຍໄດ້ຈາກການຂາຍຜະລິດຕະພັນອື່ນຊື່
- ການລະບຸການຂາຍ, ການຫຸ້ມຫໍ່, ການຕິດສະຫຼາກກາໝາຍ
- ການຂົນສົ່ງ

4.9 ຄວາມເປັນທຳໃນສັງຄົມ

- ຈຳນວນພະນັກງານ, ແຮງງານພາຍໃນຟາມມີຈັກຄົນ? ເປັນພະນັກງານປະຈຳ ຫຼື ຊົ່ວຄາວ ແລະ ມີການໃຊ້ແຮງງານ ເດັກນ້ອຍ-ເຍົາວະຊົນ ຫຼື ບໍ່?
- ອະທິບາຍການປະຕິບັດຕໍ່ພະນັກງານໃນຟາມ ວ່າມີແນວທາງການປະຕິບັດຢ່າງເປັນທຳ ຫຼື ບໍ່? ແລະ ຄວນນຳສະເໜີທາງມີການກະທຳຜິດທີ່ເຂົ້າຄ່າຍການລະເມີດສິດທິມະນຸດ.

4.10 ບັນຫາສຳຄັນອື່ນໆ

- ບັນຫາທີ່ຄວນພິຈາລະນາກ່ຽວກັບການຢັ້ງຢືນມາດຕະຖານກະສິກຳອື່ນຊື່.

5 ຂໍ້ສະເໜີ ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ

5.1 ເອກະສານທີ່ຕ້ອງສົ່ງ, ສິ່ງທີ່ຕ້ອງເຮັດກ່ອນໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນ

5.2 ຂໍ້ສະເໜີກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂການຢັ້ງຢືນ

- ນັກກວດກາຄວນສະເໜີເງື່ອນໄຂຂອງການຢັ້ງຢືນໃຫ້ ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ຮັບຊາບ ແຕ່ວ່າຄະນະກຳມະການພິຈາລະນາອອກໃບຢັ້ງຢືນ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງເຫັນດີກັບຂໍ້ສະເໜີຂອງນັກກວດກາ (ນັກກວດກາຄວນຊີ້ແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຜະລິດຮູ້ລ່ວງໜ້າກ່ອນທີ່ຈະສະເໜີໄປ) ຂໍ້ສະເໜີກ່ຽວກັບເງື່ອນໄຂການຢັ້ງຢືນຄວນເປັນສິ່ງທີ່ຜູ້ຜະລິດສາມາດເຮັດໄດ້ ແລະ ມີການກວດສອບຕິດຕາມປະເມີນຜົນໄດ້.
 - ເງື່ອນໄຂທີ່ຜູ້ຜະລິດຄວນດຳເນີນການ ກ່ອນທີ່ການຢັ້ງຢືນຈະມີຜົນ
 - ເງື່ອນໄຂທີ່ຜູ້ຜະລິດຄວນດຳເນີນການພາຍຫຼັງການຢັ້ງຢືນ ແລະ ມີການກຳນົດໄລຍະເວລາຢ່າງຊັດເຈນ.

1.3 ຂໍສະເໜີແນະສຳລັບການກວດກາຄັ້ງຕໍ່ໄປ

- ຄວນມີການກວດກາພິເສດ ກ່ອນການກວດກາປະຈຳປີ ຫຼື ບໍ່? ຖ້າມີຄວນ ເນັ້ນໃນເລື່ອງໃດ?

6 ການຕິດຕາມວຽກພາຍຫຼັງການກວດກາ

ສິ່ງທີ່ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ແລະ ຜູ້ຜະລິດຕ້ອງເຮັດ

ສິ່ງທີ່ຕ້ອງເຮັດ	ແມ່ນໃຜ	ເມື່ອໃດ

ນັກກວດກາລົງສະໜາມຸ:.....

ວັນທີ:.....

7 ເອກະສານຄັດຕິດຕ່າງໆ

- ແຜນຜັງສະຖານທີ່ປະກອບການ
- ຄວາມເຫັນສ່ວນຕົວອື່ນໆ ຂອງນັກກວດກາ ທີ່ເປັນຄວາມລັບ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 4: ການຂຽນລາຍງານການກວດກາໂຄງການ

ການຂຽນບົດລາຍງານການກວດກາໂຄງການຈະເປັນການຂຽນບົດລາຍງານການກວດກາຄ້າຍຄືກັບການຂຽນບົດລາຍງານ ການກວດກາຟາມ ແລະ ການກວດກາຜູ້ປະກອບການ, ຕາມປົກກະຕິແລ້ວ ນັກກວດກາຕ້ອງ ລາຍງານລາຍລະອຽດ ການບໍລິຫານ ຈັດການໂຄງການ ແລະ ປະເມີນລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນຂອງໂຄງການ ລວມທັງສະ ເໜີເປັນເງື່ອນໄຂໃນການຢັ້ງຢືນໃຫ້ ຄະນະກຳມະການພິຈາລະນາອອກໃບຢັ້ງຢືນ ເພື່ອພິຈາລະນາ ຈາກປະສິດທິພາບ ລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນຂອງໂຄງການເປັນຫຼັກ.

ໃນການກວດກາໂຄງການ ມີການລາຍງານ ແລະ ແບບຟອມຕ່າງໆ ທີ່ໃຊ້ໃນການລາຍງານການກວດກາດັ່ງນີ້:

1. ບົດລາຍງານລະອຽດ

- ບົດລາຍງານການກວດກາໂຄງການແບບລະອຽດ

2. ບົດລາຍງານຫຍໍ້

- ບົດລາຍງານການກວດກາຟາມ - ລາຍງານລະອຽດໃຊ້ສຳລັບຟາມ ຫຼື ຜູ້ປະກອບການ ຜູ້ປະກອບການ ຂະໜາດໃຫຍ່
- ບົດລາຍງານການກວດກາຜູ້ປະກອບການ ການປຸງແຕ່ງ ບົດລາຍງານລະອຽດໃຊ້ ສຳລັບ ການກວດກາການ ປຸງແຕ່ງຂະໜາດໃຫຍ່.
- ແບບຟອມສະຫຼຸບການກວດກາຟາມ ໃຊ້ສຳລັບການກວດກາຟາມ ທີ່ຂະໜາດທັງໝົດ
- ແບບຟອມລາຍງານ ການກວດກາຟາມໃຊ້ກວດກາຟາມແຕ່ລະບ່ອນໃນໂຄງການ ທີ່ມີ ລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນ
- ແບບຟອມລາຍງານການກວດກາການຈັດການຫຼັງການເກັບກຸ່ວ ແລະ ສາງເບັບ ມັງນຜົນຜະລິດ.
- ແບບຟອມລາຍງານການກວດກາການປຸງແຕ່ງໃຊ້ສຳລັບການກວດກາ ການປຸງແຕ່ງໃນຄົວເຮືອນ ຫຼື ການປຸງແຕ່ງ ຂະໜາດກາງ - ຂະໜາດນ້ອຍ (ທີ່ມີຂະ ບວນການບໍ່ຊັບຊ້ອນ)

ສຳລັບການກວດກາໂຄງການທີ່ບໍ່ມີລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນ ນັກກວດກາຕ້ອງໃຊ້
ແບບຟອມ ລາຍງານການກວດກາຟາມ ຫຼື ແບບຟອມລາຍງານການກວດກາຟາມ
ຕາມທີ່ໄດ້ຮັບມອບໝາຍຈາກ ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ໃນການກວດກາຟາມ
ແຕ່ລະແຫ່ງ ແລະ ນັກກວດກາ ຕ້ອງສະເໜີເງື່ອນໄຂການຢັ້ງຢືນ ສຳລັບຊາວ ກະສິກອນ
ແຕ່ລະຄົນໃຫ້ຄະນະກຳມະການພິຈາລະນາ ອອກໃບຢັ້ງຢືນ ພິຈາລະນາ.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 5: ການຄຳນວນປະລິມານການຜະລິດເຂົ້າ-ອອກ
 ໃນສາງເກັບມ້ຽນສິນຄ້າ

ຕົວຢ່າງການຄຳນວນນີ້ໃຊ້ສຳລັບຜູ້ປະກອບການ ທີ່ມີການຈັດການຜົນຜະລິດທີ່
 ງ່າຍໆ ບໍ່ຊັບຊ້ອນເຊັ່ນ: ການນຳຜົນຜະລິດມາທຸ້ມທໍ່ຄືນໃໝ່: ການທຸ້ມທໍ່ຜັກສິດ,
 ການທຸ້ມທໍ່ຖົງເຂົ້າ ຊຶ່ງບໍ່ມີການປຸງແຕ່ງໃດໆ

ຂັ້ນຕອນ

1. ກຳນົດຊະນິດຂອງສິນຄ້າ ແລະ ໄລຍະ ເວລາ ທີ່ຈະເຮັດການກວດກາປະ ເມີນໃນໄລຍະເວລາດັ່ງກ່າວຈະຕ້ອງ ກົງກັບຊ່ວງ ເວລາທີ່ຜູ້ປະກອບການ ມີການ ເກັບມ້ຽນສິນຄ້າ	ໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດ	1ມັງກອນ - 30ມິຖຸນາ
2. ກວດກາປະລິມານສິນຄ້າທີ່ຊື້ມາທັງ ໝົດໃນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດ ແລ້ວນຳມາບວກກັນ	A = ຈຳນວນສິນຄ້າທີ່ຊື້ມາ ທັງໝົດ(ໃນໄລຍະ 1 ມັງກອນ - 30 ມິຖຸນາ)	12000
3. ກວດກາປະລິມານສິນຄ້າທີ່ຂາຍໄປ ທັງໝົດໃນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດ ແລ້ວນຳມາບວກກັນ	B = ຈຳນວນສິນຄ້າທີ່ຂາຍ ໄປທັງໝົດ(ໃນໄລຍະ 1 ມັງກອນ - 30 ມິຖຸນາ)	-10000
4. ຈຳນວນສິນຄ້າທີ່ເກັບມ້ຽນໄວ້ໃນວັນ ເລີ່ມຕົ້ນ ຂອງໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດ	C = ຈຳນວນສິນຄ້າທີ່ຊື້ເຂົ້າມາ ໃນວັນເລີ່ມຕົ້ນ(ວັນທີ 1 ມັງກອນ)	1200
5. ຈຳນວນສິນຄ້າທີ່ຢູ່ໃນສາງສຸດທ້າຍ ໃນໄລຍະ ເວລາທີ່ກຳນົດ	D = ຈຳນວນສິນຄ້າທີ່ຢູ່ໃນ ສາງໃນວັນ ສຸດທ້າຍ (ວັນທີ 3 0 ມິຖຸນາ)	-3200
6. ຜົນລວມຂອງຈຳນວນທີ່ເຫຼືອຄວນ ເປັນຄູນ.	ຈຳນວນທີ່ຍັງເຫຼືອ = A + B - C - D	0

<p>ແຕ່ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວຜົນລັບນີ້ຈະເປັນບວກ ສະແດງວ່າຜູ້ປະກອບການທີ່ຂາຍສິນຄ້າໄປ ໜ້ອຍກວ່າຈຳນວນສິນຄ້າທີ່ຊື້ ເຂົ້າມາ ຊຶ່ງສາມາດອະທິບາຍໄດ້ ຈາກການສູນເສຍໄປ, ຖືກລັກ ຫຼື ອື່ນໆ ແຕ່ຖ້າຈຳນວນທີ່ເຫຼືອເປັນລົບ. ນັກກວດກາຈະຕ້ອງເຮັດການກວດ ກາຫາສາຍເຫດເພີ່ມເຕີມ.</p>		
--	--	--

ການຄຳນວນປະລິມານຜົນຜະລິດເຂົ້າ - ອອກ ໃນການປຸງແຕ່ງ

ການປະກອບການ ການປຸງແຕ່ງແຕ່ລະຊະນິດແມ່ນມີລັກສະນະສະເພາະ. ຕົວຢ່າງ ການຄຳນວນ ນີ້ຂ້ອນຂ້າງງ່າຍ ໃຊ້ກັບການ ປຸງແຕ່ງທີ່ມີສ່ວນປະສົມອິນຊີພຽງຊະນິດດຽວ ແຕ່ຖ້າມີສ່ວນປະສົມຫຼາຍ ກວ່າໜຶ່ງຢ່າງ ວັດຖຸດິບທັງໝົດສຳລັບສ່ວນປະສົມ ແຕ່ລະຊະນິດ ແລະ ຈຳນວນທີ່ສູນເສຍໄປຈະຕ້ອງຖືກນຳໄປຄຳນວນ ແຍກກັນກ່ອນ ທີ່ຈະນຳມາຄຳນວນ ໃນຂັ້ນຕອນສຸດທ້າຍ.

ຂັ້ນຕອນ

<p>1. ກຳນົດຊະນິດຂອງສິນຄ້າ ແລະ ໄລຍະເວລາທີ່ຈະເຮັດການກວດກາ, ການປະເມີນຕ້ອງກົງກັບຊ່ວງເວລາທີ່ຜູ້ປະກອບການເກັບມ້ຽນສິນຄ້າ</p>	<p>ຊ່ວງເວລາທີ່ກຳນົດຂຶ້ນ</p>	<p>1ມັງກອນ - 30ມິຖຸນາ</p>
--	-----------------------------	---------------------------

ວັດຖຸດິບ

<p>2. ຈຳນວນວັດຖຸດິບທີ່ເກັບມ້ຽນໄວ້ ໃນວັນເລີ່ມຕົ້ນຂອງໄລຍະທີ່ກຳນົດ.</p>	<p>A = ຈຳນວນວັດຖຸດິບທີ່ມີໃນມື້ເລີ່ມຕົ້ນ</p>	<p>1000</p>
<p>3. ຈຳນວນວັດຖຸດິບທີ່ຊື້ມາທັງໝົດ ໃນໄລຍະທີ່ກຳນົດ (ກວດກາຈາກ invoice)</p>	<p>B = ວັດຖຸດິບທີ່ຊື້ມາທັງໝົດ</p>	<p>8500</p>
<p>4. ຈຳນວນວັດຖຸດິບທີ່ເສຍໄປ ໃນລະຫວ່າງການເກັບຮັກສາ(ເບິ່ງຈາກລາຍງານການຜະລິດ ຫຼື ລາຍງານ</p>	<p>C = ຈຳນວນວັດຖຸດິບທີ່ສູນເສຍໄປ</p>	<p>-200</p>

ອື່ນໆ		
5. ຈຳນວນວັດຖຸດິບທີ່ຢູ່ໃນສາງ ໃນມື້ສຸດທ້າຍໃນ ໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດ	$D =$ ຈຳນວນວັດຖຸດິບ ໃນສາງ ຂອງມື້ສຸດທ້າຍ	-1000
6. ຄຳນວນປະລິມານການໃຊ້ວັດຖຸດິບ (ຈາກການ ຄຳນວນ)	$E =$ ປະລິມານການໃຊ້ ວັດຖຸດິບ $A + B - C - D$	8300
7. ກວດກາປະລິມານການໃຊ້ວັດຖຸດິບທີ່ບັນທຶກໄວ້ ລະຫວ່າງການຜະລິດໃນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດ (ເບິ່ງ ຈາກລາຍງານການຜະລິດ)	$F =$ ປະລິມານວັດຖຸດິບທີ່ ໃຊ້ແທ້	8000
8. ປຽບທຽບປະລິມານການໃຊ້ວັດຖຸດິບທີ່ໄດ້ຈາກການ ຄຳນວນຕາມທີ່ບັນທຶກໄວ້ ຖ້າຫາກມີຄວາມແຕກ ຕ່າງກັນຫຼາຍ ຈະຕ້ອງເຮັດການກວດສອບເພີ່ມເຕີມ	$E - F$	300
9. ຕັດສິນໃຈວ່າຈະໃຊ້ຕົວເລກໃດໃນການຄິດໄລ່ວັດຖຸ ດິບຕໍ່ໄປ	$G =$	8300

ຈຳນວນທີ່ສູນເສຍໄປລະຫວ່າງການປຸງແຕ່ງ

10. ຈຳນວນປະລິມານທີ່ສູນເສຍໄປ ໃນຂະບວນການ ປຸງແຕ່ງ	$H =$ ຈຳນວນທີ່ສູນເສຍ ໄປຄິດໄລ່ເປັນ%	32%
11. ການສູນເສຍວັດຖຸດິບໃນຂະບວນການປຸງແຕ່ງ (ເບິ່ງຈາກລາຍງານການຜະລິດ)	$I =$ ຈຳນວນທີ່ສູນເສຍແທ້ ຄິດໄລ່ເປັນ%	34%
12. ປຽບທຽບຈຳນວນປະລິມານທີ່ສູນເສຍໄປຕາມທີ່ ບັນທຶກໄວ້ແລ້ວຕັດ ສິນໃຈວ່າຈະໃຊ້ໂຕເລກໃດ ໃນການຄຳນວນຕໍ່ໄປ	$J =$ ຕົວເລກທີ່ໃຊ້	33%
13. ສ່ວນທີ່ເຫຼືອທີ່ໃຊ້ຕາມຕົວຈິງໃນຜະລິດຕະພັນສຳ ເລັດຮູບ	$K = 100 - J$	67%
14. ປະລິມານການໃຊ້ວັດຖຸດິບໃນຜະລິດຕະພັນສຳ ເລັດຮູບ	$L =$ ປະລິມານການໃຊ້ວັດ ຖຸດິບ $= G * K$	5561

ຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບ

15. ຈຳນວນຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບທີ່ເກັບມ້ຽນໄວ້ ໃນມື້ເລີ່ມຕົ້ນ ຂອງຊ່ວງເວລາທີ່ກຳນົດ (ກວດກາ	$M =$ ຈຳນວນຜະລິດ ຕະພັນສຳເລັດຮູບ	1000
--	---------------------------------	------

ຈາກລາຍການສິນຄ້າ)		
16. ກວດກາຈຳນວນຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບທີ່ຂາຍໄປທັງໝົດ ໃນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດ (ກວດກາຈາກ invoice)	$N =$ ຈຳນວນຜະລິດຕະພັນທີ່ຂາຍໄປ	6000
17. ຈຳນວນຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບທີ່ເກັບມ້ຽນໄວ້ໃນວັນສຸດທ້າຍຂອງຊ່ວງເວລາທີ່ກຳນົດ	$O =$ ຈຳນວນຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບໃນມື້ສຸດທ້າຍ	-4500
18. ຈຳນວນຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບທີ່ໄດ້ຈາກການຄຳນວນ	$P =$ ຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບຈາກການຄຳນວນ $= M+N-O$	2500
19. ກວດກາຈຳນວນຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບທີ່ເຮັດໄດ້ແທ້ ຈາກການບັນທຶກການຜະລິດ	$Q =$ ຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບ ຈາກການຄຳນວນ	2430
20. ປຽບທຽບຕົວເລກການຜະລິດທີ່ໄດ້ຈາກການຄຳນວນກັບການບັນທຶກຕົວຈິງ ຖ້າມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ຈະຕ້ອງເຮັດການກວດກາເພີ່ມຂຶ້ນ	$R = P - Q$	70
21. ຕັດສິນໃຈວ່າຈະໃຊ້ໂຕເລກໃດ ເປັນຈຳນວນຂອງຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບ	$S =$ ຜະລິດຕະພັນ	2450

ການຄຳນວນຂັ້ນສຸດທ້າຍ	ປະລິມານຜະລິດຕະພັນທີ່ໃຊ້
ວັດຖຸດິບ(L)	5561
ຜະລິດຕະພັນ (S)	2450
ຄວາມແຕກຕ່າງ(L-S)	3111

ໃນກໍລະນີນີ້ ຜູ້ປະກອບການທີ່ເຮັດການຜະລິດ ຜະລິດຕະພັນໄດ້ຫຼາຍກວ່າການຂາຍອອກໄປເປັນຈຳນວນຫຼາຍ ໂດຍອາດຈະເກີດຂຶ້ນຈາກ

1. ການຂາຍໂດຍບໍ່ມີການບັນທຶກການຂາຍ
2. ຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບທີ່ສູນເສຍໄປໃນລະຫວ່າງການຜະລິດ
3. ມີການເບີກເອົາຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບໄປແຈກຢາຍໂດຍບໍ່ໄດ້ຂາຍ

ໃນກໍລະນີທີ່ຜູ້ປະກອບການ ຂາຍຜະລິດຕະພັນສໍາເລັດຮູບຫຼາຍກວ່າທີ່ຜະລິດໄດ້ ກໍລະນີນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມສ່ຽງ ໃນການຂາຍຜະລິດຕະພັນທີ່ອາດປະປົນກັນລະ ຫວ່າງຜະລິດຕະພັນອິນຊີ ແລະ ບໍ່ແມ່ນອິນຊີ

ການຄຳນວນປະລິມານຜົນຜະລິດ ເຂົ້າ - ອອກ ໃນການປຸງແຕ່ງ (ທີ່ມີສ່ວນ ປະກອບຫຼາຍຊະນິດ)

ການປະກອບການປຸງແຕ່ງແຕ່ລະຊະນິດມີລັກສະນະສະເພາະ ຕົວຢ່າງການ ຄຳນວນນີ້ໃຊ້ເກັບຜະລິດຕະພັນທີ່ມີສ່ວນປະ ສົມ 2 ຊະນິດ ແລະ ມີສານປຸງແຕ່ງອີກ 1 ຊະນິດ.

ຂັ້ນຕອນ

1. ກຳນົດຊະນິດຂອງສິນຄ້າ ແລະ ໄລຍະເວລາທີ່ຈະ ເຮັດການກວດກາ, ປະເມີນ ຈະຕ້ອງກົງກັບໄລຍະ ເວລາທີ່ຜູ້ປະກອບການເກັບມ້ຽນ ສິນຄ້າ	ໄລຍະເວລາທີ່ ກຳນົດຂຶ້ນ	1ມັງກອນ 30ມິຖຸນາ	-
--	-----------------------	---------------------	---

ວັດຖຸດິບ

2. ຄຳນວນການໃຊ້ວັດຖຸດິບ A ຕາມວິທີການຄຳນວນ ຜະລິດຕະພັນ (L)	A = ວັດຖຸດິບ A	2000	
3. ຄຳນວນການໃຊ້ວັດຖຸດິບ B ຕາມວິທີການຄຳນວນ ຜະລິດຕະພັນ (L)	B = ວັດຖຸດິບ B	2200	

ຜະລິດຕະພັນສໍາເລັດຮູບ

4. ຈຳນວນຜະລິດຕະພັນສໍາເລັດຮູບທີ່ເກັບມ້ຽນໄວ້ ໃນມື້ເລີ່ມຕົ້ນ ຂອງຊ່ວງເວລາທີ່ກຳນົດ (ກວດກາ ຈາກລາຍການສິນຄ້າ)	C = ຈຳນວນຜະລິດຕະພັນ ສໍາເລັດ ຮູບ	1000	
5. ການກວດກາຈຳນວນຜະລິດຕະພັນສໍາເລັດຮູບທີ່ ຂາຍໄປທັງໝົດໃນໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດ (ກວດກາ ຈາກ ໃບບິນຮັບເງິນ invoice)	D = ຈຳນວນຜະລິດຕະພັນທີ່ ຂາຍໄປ	6010	
6. ຈຳນວນຜະລິດຕະພັນສໍາເລັດຮູບທີ່ເກັບມ້ຽນໄວ້ໃນ	E = ຈຳນວນຜະລິດຕະພັນ	-2700	

ວັນສຸດທ້າຍຂອງໄລຍະເວລາທີ່ກຳນົດ	ສຳເລັດຮູບໃນມື້ສຸດທ້າຍ	
7. ຈຳນວນຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບທີ່ໄດ້ຈາກການຄຳນວນ	$F = \text{ຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບຈາກການຄຳນວນ} = C+D-E$	4310
8. ການກວດກາຈຳນວນຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບທີ່ເຮັດໄດ້ແທ້ ຈາກການບັນທຶກການຜະລິດ	$G = \text{ຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບຈາກການຄຳນວນ}$	4300
9. ປຸງທຽບຕົວເລກການຜະລິດທີ່ໄດ້ຈາກການຄຳນວນກັບການບັນທຶກຕົວຈິງ ຖ້າມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ຈະຕ້ອງເຮັດການກວດສອບເພີ່ມຂຶ້ນ	$H = F - G$	10
10. ຕັດສິນໃຈວ່າຈະໃຊ້ໂຕເລກໃດເປັນຈຳນວນຂອງຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບ	$I = \text{ຜະລິດຕະພັນ}$	4300

ສານປຸງແຕ່ງ

11. ກວດກາສັດສ່ວນຂອງການປຸງແຕ່ງທີ່ໃຊ້ຈາກສູດ	J	1%
12. ກວດກາສັດສ່ວນການປຸງແຕ່ງທີ່ໃຊ້ແທ້ (ຈາກລາຍງານການຜະລິດ)	K	1.10%
13. ຕັດສິນໃຈວ່າຈະໃຊ້ໂຕເລກໃດໃນການຄຳນວນຕໍ່ໄປ	L	1.10%
14. ຄຳນວນປະລິມານສານປຸງແຕ່ງທັງໝົດ	$M = \text{ປະລິມານສານປຸງແຕ່ງທີ່ໃຊ້ } I * L$	47.3

ການຄຳນວນຂັ້ນສຸດທ້າຍ		ປະລິມານວັດຖຸດິບທີ່ໃຊ້ແທ້
ວັດຖຸດິບ A	A	2000
ວັດຖຸດິບ B	B	2200
ສານປຸງແຕ່ງ	M	47.3 ຈຳນວນຜະລິດຕະພັນ
ສຳເລັດທີ່ໄດ້ຈາກການຄຳນວນ	$A + B + M$	4247.3
ຜະລິດຕະພັນ		4300
ຄວາມແຕກຕ່າງ		-52.7

ໃນກໍລະນີດັ່ງນີ້ ຄວາມແຕກຕ່າງມີຄ່າພຽງ 1% ຂອງການຜະລິດເທົ່ານັ້ນ ຈຶ່ງບໍ່ຈຳ
ເປັນຕ້ອງມີການກວດສອບເພີ່ມເຕີມ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 6: ປັດໃຈສໍາຄັນໃນການປະເມີນຄວາມສ່ຽງຂອງໂຄງການ

ປັດໃຈສໍາຄັນ	ຂໍ້ພິຈາລະນາ	ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງ
ຜູ້ປະກອບການໂຄງການ	<ul style="list-style-type: none"> • ຜົນປະໂຫຍດ ທີ່ຜູ້ປະກອບການໄດ້ຮັບຈາກການເຮັດທຸລະກິດນີ້ • ປະລິມານຜົນຜະລິດກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ 	<ul style="list-style-type: none"> • ຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍ, ລາຄາຜົນຜະລິດດີ - ຄວາມສ່ຽງສູງ • ລາຄາຕໍ່າເກີນໄປ - ຄວາມສ່ຽງສູງ • ປະລິມານຂອງຜົນຜະລິດຫຼາຍກວ່າການຂາຍ - ຄວາມສ່ຽງຕໍ່າ
ຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ ໃນຫຼັກການກະສິກໍາອິນຊີ	<ul style="list-style-type: none"> • ຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃນການເຮັດກະສິກໍາອິນຊີຂອງຜູ້ປະກອບການໂຄງການ, ຊາວກະສິກອນຜູ້ຜະລິດ ແລະ ກໍາມະກອນ • ການປັບປຸງມາເຮັດກະສິກໍາອິນຊີມາຈາກແຮງບັນດານໃຈໃນຕົວເອງຫຼາຍກວ່າແຮງຈູງໃຈໃນທາງການຕະຫຼາດສະແດງວ່າມີຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ. • ການໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອພາຍໃນໂຄງການ ມີສ່ວນເຮັດໃຫ້ມີຄວາມເຊື່ອໝັ້ນສູງ 	ລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນສູງ - ຄວາມສ່ຽງໜ້ອຍ
ລະບົບເອກະສານ	<ul style="list-style-type: none"> • ໂຄງການມີການຈັດເຮັດລະບົບເອກະສານພື້ນຖານຕາມທີ່ລະບຸໄວ້ໃນຂໍ້ 4 ຫຼື ບໍ່? • ລະບົບເອກະສານ ແລະ ບັນທຶກການຂີ້-ຂາຍຕ້ອງສາມາດສະແດງໃຫ້ເຫັນການເຄື່ອນໄຫວຂອງຜະລິດຕະພັນອິນຊີ ຕັ້ງແຕ່ຈາກຟາມຫາສາງເກັບມ້ຽນ, ປຸງແຕ່ງ, ບັນຈຸ, ຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ຂາຍ. 	ລະບົບເອກະສານດີ ແລະ ສາມາດກວດສອບໄດ້ - ຄວາມສ່ຽງໜ້ອຍ

<p>ລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນຂອງໂຄງການຕ້ອງເປັນໄປຕາມຫຼັກການຂອງໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ • ອົງກອນທີ່ວ່າຈ້າງໃຫ້ມາເຮັດລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນຕ້ອງມີຄວາມສາມາດໃນການພິຈາລະນາຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການເຮັດວຽກຜ່ານມາຂອງອົງກອນດັ່ງກ່າວ. 	<p>ການນຳເອົາລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນມາໃຊ້ປະຕິບັດ ແລະ ຜູ້ທີ່ໃຊ້ມີຄວາມສາມາດ - ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່າ</p>
<p>ການປັບປຸງຟາມ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ການເຮັດຟາມກະສິກຳອິນຊີ ແລະ ເຄມີ ຫຼື ການເຮັດການຜະລິດແບບຄູ່ຂະໜານ ເຮັດໃຫ້ມີໂອກາດທີ່ຈະເກີດການປະປົນກັນຂອງຜົນຜະລິດໂດຍບໍ່ໄດ້ຕັ້ງໃຈ 	<p>ການປັບປຸງຟາມມາເຮັດກະສິກຳອິນຊີທັງໝົດ - ມີຄວາມສ່ຽງໜ້ອຍ</p>
<p>ຈຳນວນຟາມໃນໂຄງການ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ຈຳນວນຟາມໃນພື້ນທີ່ດຽວກັນ ຫຼື ຈຳນວນຟາມທັງໝົດໃນຫຼາຍພື້ນທີ່ຈະຕ້ອງມີຈຳນວນຫຼາຍພໍທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນດຳເນີນການໄດ້ຢ່າງໜ້າເຊື່ອຖື 	<p>ມີຈຳນວນຟາມຫຼາຍ ແລະ ຕັ້ງຢູ່ໃນພື້ນທີ່ດຽວກັນ (ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງພື້ນທີ່ໜ້ອຍ) ແລະ ມີການໃຊ້ຈ່າຍຕໍ່ບຸກຄົນສຳລັບການກວດກາພາຍໃນຕໍ່າ - ມີຄວາມສ່ຽງໜ້ອຍ</p>
<p>ລັກສະນະການຜະລິດ ແລະ ຂະໜາດຂອງຟາມ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ການຜະລິດພືດຕ່າງຊະນິດເຊັ່ນ: ເຂົ້າ, ຜັກ, ໝາກໄມ້ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການສຸ່ມກວດທຸກຊະນິດ • ຂະໜາດຂອງຟາມຕ້ອງນຳມາພິຈາລະນາ ຊຶ່ງຟາມທີ່ມີຂະໜາດໃຫຍ່ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການກວດກາຕາມປົກກະຕິທຸກຄັ້ງ 	<ul style="list-style-type: none"> • ການຜະລິດພືດຕາມປົກກະຕິບໍ່ມີການໃຊ້ ສານຕ້ອງທ້າມ - ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່າ • ຟາມທີ່ມີລັກສະນະການຜະລິດຄ້າຍຄືກັນ ເຮັດໃຫ້ຄວາມຊັບຊ້ອນໃນການກວດກາໜ້ອຍລົງ
<p>ບໍລິເວນທີ່ຕັ້ງຂອງຟາມ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ບໍລິເວນພື້ນທີ່ ທີ່ມີສະພາບແວດລ້ອມບໍ່ເອື້ອ ອຳນວຍຕໍ່ການຜະລິດ ແລະ ມີ 	<p>ພື້ນທີ່ໃນການຜະລິດມີການໃຊ້ສານຕ້ອງທ້າມສູງ - ມີຄວາມສ່ຽງ</p>

	<p>ການໃຊ້ສານຕ້ອງຫ້າມສູງ ຈະຕ້ອງ ໄດ້ຮັບການສຸ່ມກວດທຸກຢ່າງ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ຟາມທີ່ຕັ້ງຢູ່ໃນພື້ນທີ່ຕ່າງກັນ ຫຼື ມີລັກສະນະພູມອາກາດຕ່າງກັນ ຊຶ່ງອາດເຮັດໃຫ້ມີການຜະລິດ ແລະ ບັນຫາຕ່າງກັນກໍ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບການສຸ່ມກວດທຸກຄັ້ງ 	ສູງ
--	---	-----

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 7: ຫຼັກເກນການສຸ່ມກວດໂຄງການ

ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ໄດ້ກຳນົດຫຼັກເກນການສຸ່ມກວດໄວ້ເປັນແນວທາງກວ້າງໆ ໃນການປະຕິບັດຕົວຈິງ ໜ່ວຍງານອອກໃບຢັ້ງຢືນ ຈະປະເມີນເບີເຊັ່ນການສຸ່ມກວດ ຈາກຄວາມສ່ຽງຂອງໂຄງການເປັນສຳຄັນ ຫຼັກເກນການພິຈາລະນາວ່າຈະສຸ່ມກວດຈັກເບີເຊັ່ນ.

ອັດຕາການສຸ່ມກວດ	ຫຼັກເກນ
100%	<ul style="list-style-type: none"> • ໂຄງການທີ່ມີລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນ ແຕ່ມີຈຳນວນຊາວກະສິກອນຜູ້ຜະລິດໜ້ອຍກວ່າ 10 ຄອບຄົວ (ຈຳນວນຜູ້ຜະລິດໜ້ອຍເກີນກວ່າທີ່ຈະສຸ່ມກວດ) • ໂຄງການໃໝ່ທີ່ຫາກໍ່ສະໝັກຂໍການຢັ້ງຢືນ ແລະ ລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນຍັງບໍ່ມີປະສິດທິພາບເຕັມທີ່
80%	<ul style="list-style-type: none"> • ໂຄງການທີ່ມີຈຳນວນຊາວກະສິກອນຜູ້ຜະລິດ 10 ຄອບຄົວຂຶ້ນໄປ • ໂຄງການໃໝ່ທີ່ມີຊາວກະສິກອນຜູ້ຜະລິດ 10 ຄອບຄົວຂຶ້ນໄປ ແລະ ມີລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນ ຊຶ່ງໄດ້ເຮັດການກວດກາຟາມຂອງສະມາຊິກທັງໝົດແລ້ວ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຄັ້ງ • ໂຄງການທີ່ມີລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນ ທີ່ເຮັດການກວດກາຟາມຂອງສະມາຊິກທັງໝົດ 1 ຄັ້ງ/ປີ ຊຶ່ງຍັງບໍ່ມີປະສິດທິພາບເຕັມທີ່
50%	<ul style="list-style-type: none"> • ໂຄງການທີ່ມີຊາວກະສິກອນຜູ້ຜະລິດ 20 ກຸ່ມຂຶ້ນໄປ • ໂຄງການໃໝ່ທີ່ມີຊາວກະສິກອນຜູ້ຜະລິດ 20 ກຸ່ມຂຶ້ນໄປ ແລະ ມີລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນ ຊຶ່ງໄດ້ເຮັດການກວດກາຟາມຂອງສະມາຊິກທັງໝົດແລ້ວ ຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຄັ້ງ • ໂຄງການທີ່ມີລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນ ທີ່ເຮັດການກວດກາຟາມຂອງສະມາຊິກທັງໝົດ 1 ຄັ້ງ/ປີ ຊຶ່ງຍັງບໍ່ມີປະສິດທິພາບເຕັມທີ່
25%	<ul style="list-style-type: none"> • ໂຄງການທີ່ມີຊາວກະສິກອນຜູ້ຜະລິດ 50 ຄອບຄົວຂຶ້ນໄປ ແລະ ມີລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນທີ່ມີປະສິດທິພາບ ທີ່ເຮັດການກວດກາຟາມຂອງສະມາຊິກຢ່າງໜ້ອຍ 2 ຄັ້ງ/ປີ ແລະ ໃຊ້ລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນດົນກວ່າ 1 ປີ

10%	<ul style="list-style-type: none"> • ໂຄງການທີ່ມີຊາວກະສິກອນຜູ້ຜະລິດ 100 - 500 ຄອບຄົວຂຶ້ນໄປ ແລະ ມີລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນທີ່ມີປະສິດທິພາບ ທີ່ເຮັດການກວດຟາມຂອງສະມາຊິກຢ່າງໜ້ອຍ 2 ຄັ້ງ/ປີ ແລະ ໃຊ້ລະບົບຄວບຄຸມພາຍໃນດົນກວ່າ 1 ປີ
-----	---